

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
DRUGA SEDNICA
DRUGOG REDOVNOG ZASEDANJA
Treći dan rada
26. oktobar 2017. godine

(Sednica je počela u 10.05 časova. Predsedava Veroljub Arsić, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PRESEDAVAJUĆI: Poštovani narodni poslanici, nastavljamo rad Druge sednice Drugog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2017. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika, konstatujem da sednici prisustvuju 92 narodna poslanika.

Radi utvrđivanja broja poslanika prisutnih u sali, molim da ubacite svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da su u sali prisutna 92 narodna poslanika, odnosno da su prisutna najmanje 84 narodna poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Da li neko od predsednika, odnosno ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa želi da zatraži obaveštenje ili objašnjenje u skladu sa članom 287. Poslovnika? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Maja Videnović.

Izvolite.

MAJA VIDENOVIĆ: Poštovani potpredsedniče, koleginice i kolege narodni poslanici, nekoliko godina, od kada je na vlasti SNS, moje koleginice i kolege i ja apelujemo da tema bude sloboda medija, sloboda izražavanja, atmosfera u društvu, koja je, nažalost, u Srbiji 2017. godine takva da ne postoji nikakav prostor za javni dijalog, da ne postoji nikakva šansa za slobodnu reč, da svako ko se usudi da izgovori slobodno bilo šta što se ne dopada jednom čoveku bude proglašen državnim neprijateljem, izdajnikom i potpuno kriminalizovan. Nažalost, to nije ono što proživljavaju samo političarke i političari, predstavnici

stranaka, to je ono što proživljava svaki slobodan građanin koji ne pristaje da ćuti.

Znate, danas se ispred Narodne skupštine, i ovo je uvod u moja vrlo konkretna pitanja, nalaze novinarke i novinari koje je nužda naterala da dođu ispred Narodne skupštine, koji su se okupili u koaliciju „Za slobodu medija“ zbog činjenice da oni ustavno pravo na rad ne mogu da organizuju. Činjenica je da ne mogu danas slobodno da rade, činjenica je da danas objektivni, nezavisni novinar biva proglašen državnim neprijateljem, narkomanom, izdajnikom, nekim ko pokušava da izvrši atentat na Vučića.

Danas, svako ko pokušava da se slobodno i odgovorno bavi svojim poslom biva na najbrutalniji mogući način etiketiran od najviših predstavnika ove vlasti, prevashodno od predsednika Srbije Aleksandra Vučića. Građani su svedoci da već godinama imamo nedopustivo etiketiranje novinara, nedopustivo etiketiranje i kriminalizaciju svakog ko se usudi da izgovori bilo šta što se ne dopada jednom čoveku.

Kada govorimo o slobodi medija, kada govorimo o slobodi izražavanja, a ja vas sve podsećam da bez slobodnog društva nema ni demokratije, bez slobodnih medija nema ni demokratije, podsećam vas i na pravo građana – pravo je svake građanke i građanina u ovoj zemlji da bude objektivno, blagovremeno informisan.

Nažalost, danas tako nešto nije moguće. Novinarke i novinari koji se danas nalaze ispred Skupštine tražili su od nas, predstavnika građana, da u njihovo ime postavimo određena pitanja premijerki Srbije gospođi Ani Brnabić i ministrima. Ja ću danas u njihovo ime i, mnogo važnije, u ime građanki i građana da postavim nekoliko vrlo važnih pitanja.

Dakle, pitanje za gospođu Anu Brnabić – zbog čega nije prihvatila poziv na sastanak sa Grupom za slobodu medija, koja okuplja više od trideset novinarskih udruženja, medija i organizacija civilnog društva?

Građani Srbije su svedoci jedne neverovatno neodgovorne izjave gospođe Brnabić, najblaže rečeno neodgovorne, da danas ne postoji problem sa objektivnim novinarstvom ali postoji problem sa objektivnim novinarima, čime je ne samo ponizila novinarke i novinare nego i sve građane Srbije.

Novinari okupljeni u koaliciji „Za slobodu medija“ zatražili su od gospođe Ane Brnabić sastanak, razgovor, dijalog (omiljena reč ove vlasti, koja zapravo ne poznaje njeno značenje). Tražili su da se to desi u roku od deset dana, a ona ni u jednom trenutku nije odgovorila na takav poziv.

Pitanje za gospođu Anu Brnabić – zašto ne želite da se sastanete i razgovarate sa novinarkama i novinarima Srbije, koji za vas imaju konkretna pitanja i samo žele da vam ukažu na najneverovatnije pritiske kojima su izloženi?

Drugo, šta vam govori podatak da su 2013. godine u Srbiji zabeležena 23 napada, pretnje i pritiska na novinare, a ove 2017. godine samo u prvih osam meseci 54?

Treće pitanje – na osnovu kojih kriterijuma ste ocenili da nema objektivnih novinara? Ne samo evropska javnost nego i svi građani Srbije imali su priliku da to čuju, neodgovornu izjavu gospođe Brnabić da nema objektivnih novinara, zbog čega ona potpada pod princip predsednika Aleksandra Vučića da svako ko se usudi da postavi kritičko pitanje automatski postaje neprijatelj Srbije.

Pitanje za ministra policije Nebojšu Stefanovića – zašto policajci u uniformi i u civilu nisu reagovali tokom incidenta na inauguraciji predsednika Aleksandra Vučića, na prvoj inauguraciji, 31. maja 2017. godine?

Mnogo važnije od toga, pre tri meseca ministar policije je izjavio da su identifikovani napadači koji su brutalno odgurnuli novinarku lista „Danas“ Lidiju Valtner i mnoge druge novinare, pa molim ministra policije da nam saopšti šta se desilo nakon te identifikacije, da li su oni u pritvoru, da li je pokrenuta nekakva istraga. Te odgovore ste dužni da date kao ministar policije.

Ko je provalio u stan novinarku Dragane Pećo, koja pripada novinarskoj organizaciji „Krik“, istraživačkim novinarima koji svakog dana dobijaju nagrade za hrabrost?

To su pitanja koja ne interesuju samo novinarke i novinare, koji ne odustaju od borbe za slobodnu reč jer bez slobodne reči i bez slobode nema šanse, to su pitanja na koja ste dužni odgovore građanima Srbije.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Hvala lepo.

Pridružujem se ovim pitanjima i neću da ih ponavljam, ali slobodno možete da ih evidentirate kao da sam ih ja postavio, ako se ne ljute kolege. Ja imam još nekoliko pitanja za ljude koji se zovu – vršioци najviših funkcija u ovoj državi.

Prvo pitanje upućujem ministru inostranih poslova Ivici Dačiću; pitam ga – koje su teme i koji su zaključci razgovora Aleksandra Vučića i Brajana Hojta Jia koji su obavljani pre neki dan, na nekom mestu u Beogradu, ne zna se tačno gde? Nemamo nikakvu informaciju o tome osim informacije iz Predsedništva da će to da objavi američka ambasada ili Vučić u narednim danima.

Pitam Dačića – ko vodi spoljnu politiku Srbije po Ustavu? Koliko se sećam, to radi Vlada Srbije. Koliko se sećam, Vučić više nije predsednik Vlade Srbije. Prema tome, pitanje je da li je to bila neka privatna poseta ili je to imalo neki dublji smisao.

Pitam Dačića – šta je uplašilo Vučića pa ćuti o tim razgovorima već nekoliko dana? Ako je nešto mnogo opasno, da se organizujemo pa da pomognemo čoveku, da vidimo šta se tu dešava.

Treće pitanje za Dačića na ovu temu – da li je bilo večere sa zamenikom pomoćnika itd., da li je na toj večeri Dačić nešto pevao; ako je pevao, šta je pevao i ako je igrao, koje igre je igrao?

Drugi deo pitanja je za ministra odbrane, Vulina. Imali smo ovu situaciju sa „migovima“, ne znam ko je namigivao, ali moja pitanja su: Kada su ti „migovi“ doleteli iz Rusije? Zašto nisu leteli 20. oktobra na Batajnici? Bilo je najavljeno da ćemo se upoznati, da ćemo tog dana postati jači, da će od tog dana svi oko nas, od Severnog do Južnog pola, i levo i desno, da se plaše zbog naše velike moći. Zašto ti „migovi“ nisu leteli?

Kada je odleteo jedan „mig“ nazad, i kako kad ne može da leti, ovaj što je sad, kao što piše u medijima i zvanično je to potvrđeno, odleteo ili odnet ili transportovan za Rusiju da tamo bude popravljen? Zašto je vožen za Srbiju pre 20. oktobra ako je vraćen posle 20. oktobra za Rusiju? Koji je smisao? Da li je to deo neke tehnologije ili je to neka politička odluka, da nam to bude jasno? Ko popravlja ove „migove“? Bilo je najave da će to da radi naš Remontni zavod, pa se sad, vidim, vraćaju za Rusiju. To je važno pitanje.

Kada će leteti ovi „migovi“? Ili su samo kupljeni za Muzej vazduhoplovstva, koji je na surčinskom a ne na batajničkom aerodromu? Ako će leteti, kuda će leteti? Šta je njihova namena? Da li će moći da lete i koliko će moći da lete?

Još jedno pitanje – koliko košta cela ova igračka oko tih „migova“, koji su poklon koji košta između 150 i 350 miliona evra ili dolara, ne znam čega?

To su sve važna pitanja za srpsku javnost.

Konačno, još jedno pitanje za ministra Vulina – kako mu je tetka iz Kanade, da li je dobro?

Pitanje za predsednika države, ili bar ličnost koja se tako predstavlja, predsednicu Skupštine, ministra inostranih poslova, ministarku pravde i ministra unutrašnjih poslova – da li znaju tekst zakletve koju su sudije Srbi položili pred predsednikom tzv. Kosova pre neki dan, u sklopu Briselskog sporazuma koji je potpisan između Vučića i Hašima Tačija?

A za ovim drugim naša država ima Interpolovu poternicu i pravosuđe ove države smatra ga ratnim zločincem. Da li znaju da ta zakletva srpskih sudija glasi: „Svečano se zaklinjem da ću tokom vršenja dužnosti sudije republike Kosovo ostati veran ustavu republike Kosovo i da ću vršiti funkciju sudije časno, odgovorno, nepristrasno, poštujući pravila profesionalne etike“?

Da li je ovo izdaja zemlje? Ko je potpisao i ko sprovodi ovakav sporazum?

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Enis Imamović.

Izvolite.

ENIS IMAMOVIĆ: Hvala, uvaženi predsedavajući.

Svoje pitanje danas upućujem predsednici Skupštine Maji Gojković i potpredsedniku Marinkoviću, a povodom jučerašnjeg nastupa jednog od narodnih poslanika iz Poslaničke grupe Dveri, Boška Obradovića, koji je svojim jučerašnjim nastupom u ovom domu ne samo širio ideju fašizma kroz negiranje nacionalnog identiteta Bošnjaka već i najgrublje prekršio Ustav i zakone ove zemlje.

Moje pitanje je – zašto Boško Obradović juče nije opomenut niti kažnjen zbog toga, već mu je dozvoljeno da u nekoliko navrata nesmetano svojim nastupom vređa dostojanstvo čitavog bošnjačkog naroda, a samim tim i svih građana ove države, pa i dostojanstvo ovog parlamenta?

Kao bošnjački narodni poslanik SDA Sandžaka, pozivam sve nadležne državne organe da hitno reaguju i obezbede funkcionisanje i poštovanje Ustava i zakonom zajamčenih prava, kako individualnih, tako i kolektivnih prava bošnjačke nacionalne zajednice u Republici Srbiji.

Mi ćemo svakako predati tužbu zbog ovog ponašanja nadležnim državnim organima, ali smatram da je ovo kršenje bilo toliko grubo da bi državni organi po automatizmu trebalo sami da reaguju.

Pozivamo i predsednicu Narodne skupštine Maju Gojković da spreči širenje mržnje u najvišem predstavničkom domu građana Republike Srbije i sankcioniše ovakvo neprimereno ponašanje jednog od naših, nažalost moram da kažem, kolega.

Želim da podsetim da je izazivanje nacionalne, verske, jezičke i svake druge netrpeljivosti i mržnje u Republici Srbiji Ustavom zabranjeno i da je zbog toga ovaj dom juče doživeo veliki šamar. Dakle, SDA Sandžaka stoji na stanovištu da je poštovanje nacionalne pripadnosti, identiteta i specifičnosti svih naroda koji žive u Republici Srbiji osnov suživota i da negiranje bilo čijeg nacionalnog identiteta može biti izvor nestabilnosti i sukoba kakve smo vidali u proteklom vremenu, a u kojima su često Bošnjaci bili meta.

Ono što je Boško Obradović juče izgovorio za ovom skupštinskom govornicom zahteva osudu ne samo državnih organa već i svih ljudi koji žive u Republici Srbiji. Najmanje što ova skupština može da uradi jeste da ne dozvoli takve istupe jednog od naših, opet kažem nažalost, kolega. Nadam se da već u narednom sazivu za takve ljude u ovom parlamentu više neće biti mesta. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Sanda Rašković Ivić.

SANDA RAŠKOVIĆ IVIĆ: Hvala.

Dame i gospodo narodni poslanici, ja ću postaviti isto pitanje koje sam postavila 5. oktobra, ali sada na drugu adresu.

Naime, moje pitanje danas ide gospodinu Stefanoviću, ministru unutrašnjih poslova, a tiče se statusa Rusko–srpskog humanitarnog centra. Petog oktobra to pitanje postavila sam ministru spoljnih poslova Ivici Dačiću, koji je početkom ove godine najavio da će na prvoj sledećoj sednici Vlade razgovarati sa tadašnjim predsednikom Vlade gospodinom Vučićem o statusu humanitarnog centra, rekavši, citiram, da „humanitarni centar treba konačno rešiti, ili ga treba ukinuti ili mu treba dati status“.

Pre neki dan sam dobila od gospodina Dačića, koji je vrlo često i u kampanji i inače pominjao Rusko–srpski humanitarni centar u Nišu, i on je doneo dosta glasova i dosta se promovisalo sve na račun tog centra... Rečeno mi je u pismu i lepo napisano da Ministarstvo spoljnih poslova nije nadležno za status Rusko–srpskog humanitarnog centra, nego da je za to nadležan MUP.

Zato ja ponavljam, upućujem svoje pitanje gospodinu Stefanoviću i Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije – kako će se rešiti status Rusko–srpskog humanitarnog centra u Nišu?

Mislim da je to dosta hitno s obzirom na to da se stvari ubrzavaju i da smo videli američkog činovnika, gospodina Brajana Hojta Jia, koji je ovde došao da postrojava, pa bi bilo vreme da se nešto i pokaže.

Moje drugo pitanje ide ka predsednici Vlade gospođi Brnabić i ministru privrede. Naime, u časopisu „Mond diplomatik“ našla sam podatak da preko sedamsto milijardi dinara poreza državi Srbiji duguju firme koje su inostrane, znači, koje su strane investicije. Zanima me da li je taj podatak tačan. Zanima me, takođe, koliko se izdvaja za raznu pomoć koja se daje tim firmama i podsticajna sredstva.

Imam i treće potpitanje ovog velikog ekonomskog pitanja. Mi smo svaki dan svedoci, gledamo na televiziji da se otvaraju raznorazne firme, preduzeća, zapošljavaju radnici, a s druge strane imamo informacije da mnoge firme „kupe svoje krpice“ i odlaze iz Srbije. Tako su, recimo, dve vrlo velike transportne firme, „Braća Crnomarković“ i „Jeličić“ iz Požege, otišle. To su transportne firme koje su sa sobom odnele u Sloveniju i Austriju hiljade kamiona i povele hiljadu kvalifikovanih vozača, a znamo da vozač kamiona ne može baš da se spremi za tri nedelje, nego da je to posao koji mora da se neguje.

Znate, kao što objavljujemo rođenja i objavljujemo i smrti, trebalo bi u jednom civilizovanom društvu da se zna i da se objavi koliko je firmi u poslednje tri godine napustilo Srbiju.

To bi bila moja pitanja. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Poštovani narodni poslanici, pre nego što nastavimo rad, dozvolite mi da u vaše i svoje ime pozdravim goste iz Mađarske, studente i profesore Pravnog fakulteta Univerziteta „Sečenji Ištvan“ u Đeru, koji današnju sednicu prate sa galerije Velike sale Doma Narodne skupštine. Dozvolite mi da ih pozdravim u vaše i u svoje ime.

Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

Izvolite.

MARKO ĐURIŠIĆ: Hvala, poštovani predsedavajući.

Prvo jedna molba da se onima kojima upućujemo pitanja ta pitanja upute onako kako su ovde postavljena, znači, da se iskoriste stenografske beleške. Jer, pre tri nedelje postavio sam pitanje ministru Stefanoviću da li je svesno ili nesvesno izneo neistinu kada je u aprilu mesecu ove godine rekao da ni protiv jednog lica koje učestvuje u protestima protiv diktature nikakve mere neće biti preduzimane, a ministar je dvadeset dana kasnije odgovorio da mi odgovara na pitanje u vezi s prekršajnim prijavama protiv lica i onda mi u odgovoru navodi članove zakona i nadležnost policije.

Ja to sve znam, to nije bila suština mog pitanja i ovo nije odgovor koji sam ja tražio. Tražio sam odgovor na pitanje – da li je svesno ili nesvesno izneo neistine kada je 5. aprila rekao da nikakve mere protiv učesnika protesta neće biti preduzimane. Molim vas da ubuduće pitanja šaljete onako kako su ovde u sali postavljena.

Sada bih postavio pitanje ministru sporta, to je gospodin Vanja Udovičić. Nismo imali prilike da ga vidimo u ovom sazivu. Postavljam pitanje njemu – šta će preduzeti povodom izbora novog Upravnog odbora Fudbalskog kluba Vojvodina, u koji je, između ostalog, izabran naš kolega gospodin Dušan Bajatović?

Nemam ništa protiv želje svakog od nas da pomogne, da svoje slobodno vreme, ukoliko ga ima, iskoristi da radi neki drugi posao: u sportskim klubovima, kulturnim udruženjima ili slično, međutim, postoji jedan problem, a to je Zakon o sportu koji je ova skupština usvojila u februaru mesecu 2016. godine. U članu 33. Zakona o sportu stoji da članovi uprave sportske organizacije ne mogu biti lica koja vrše javnu funkciju, kao ni lice koje vrši funkciju u organu političke stranke. To je ova skupština usvojila.

Sada postavljam pitanje – da li uopšte ima smisla usvajanje bilo kakvih zakona u državi Srbiji ako se ti zakoni ne poštuju onog trenutka kada izađu iz ove sale? Ili ti zakoni ne važe za sve? Važe za sve građane osim za one koji su u članstvu Srpske napredne stranke, Socijalističke partije Srbije i drugih stranaka koje su na vlasti. Nažalost, ako pogledate vesti, ako pogledate šta se dešava u Srbiji danas, možete da vidite da brojni zakoni ne važe ako ste član SNS-a, SPS-a ili drugih stranaka u Vladi.

(Srbislav Filipović dobacuje.)

Zašto mi ovde sedimo, zašto raspravljamo, usvajamo neke zakone, trošimo pare građana u krajnjoj liniji, ako zakoni koji izađu iz ove sale ne važe za sve?

Ovo je jedan mali i benigni primer...

(Srbislav Filipović dobacuje.)

Molim vas, predsedavajući, da ne biste došli u situaciju da ponovo kažnjavate samo poslanike opozicije, da opomenete kolege koje se nepristojno ponašaju i dobacuju, suprotno članu 104, poslanicima koji postavljaju pitanje.

(Predsedavajući: Kolege, opominjem vas.)

Kolega, da, nije smešno, mogli biste da iskoristite malo više inteligencije da budete duhovitiji.

Da li zakoni u ovoj državi važe za sve ili ne važe za članove SNS-a i SPS-a? To je ključno pitanje. Sa državom u kojoj zakoni ne važe za sve nećemo odmaći nigde dalje u Evropu, a nećemo odmaći ni u Rusiju, u krajnjoj liniji.

Završio bih... Da se nadovežem na pitanja koja je koleginica Maja Videnović ispred Grupe za slobodu medija postavila, ja ću postaviti jedno od pitanja koje oni postavljaju ministarki pravde Neli Kuburović – da li postoje efikasni mehanizmi kontrole kako bi se ustanovilo da li su u primeni mere kao što su praćenje, snimanje ili tajni nadzor komunikacije novinara i da li nadležni organi zloupotrebljavaju svoja zakonska ovlašćenja? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani građani Srbije, obaveza narodnih poslanika je da predstavnicima najviše vlasti postavljaju pitanja u vaše ime i ja ću danas postaviti pitanje predsedniku Vlade, Aleksandru Vučiću i ministru pravde Neli Kuburović u vezi sa jednom zaista bolnom temom koja opterećuje život više od 22.000 porodica u Srbiji, a to su krediti indeksirani u švajcarskim francima.

Nedavno smo čuli od „vršioca dužnosti“ predsednika Vlade, Ane Brnabić, da naši nacionalni sudovi treba da se izjasne po tom pitanju. Postavljam pitanje – kada će se to desiti? Evropski sud pravde je 20. septembra ove godine doneo odluku po pitanju zaštite potrošača u slučajevima kredita u švajcarskim francima. U presudi Evropskog suda stoji da je ugovorna odredba o isplaćivanju duga po trenutnom kursu švajcarskog franka deo glavnog predmeta ugovora o kreditu i da se njena nepoštenost može ispitati ukoliko nije sastavljena jasno i razumljivo. Na nacionalnom sudu je da proveri da li su potrošaču bili saopšteni svi elementi na osnovu kojih bi mogao da proceni ukupan trošak svog kredita i, ako nisu, ova ugovorna odredba se proglašava ništavnom.

Na osnovu navedenog, postavljam pitanje Ministarstvu pravde – da li su domaći sudovi dužni da postupaju u skladu sa ovom odlukom Evropskog suda pravde i kada će ona početi da se primenjuje u praksi?

Evo nekoliko konkretnih podataka: 22.000 porodica u Srbiji ima kredite indeksirane u švajcarskim francima. To vam je jedna vrsta zelenaških kredita i prezaduženosti u kojoj je, praktično, više od 100.000 građana koji pripadaju ovim porodicama. Dve i po hiljade ovih klijenata banaka pokrenulo je sudske postupke protiv banaka; ročišta se zakazuju tek za godinu dana, svako sledeće za šest do dvanaest meseci. Imate situaciju da su mnoge države u Evropi rešile ovaj problem, od Poljske, preko Mađarske, do Hrvatske, jedino u Srbiji naši prezaduženi građani ne mogu da se oslobode ovog bankarskog ropstva u kome se nalaze.

Probaću onda da postavim pitanje u kontekstu – zašto se to dešava? Zato što upravo sudovi koji treba da sude ovim bankarskim klijentima imaju posebne, VIP ugovore sa bankama o specijalnim kreditima, koji su dostupni samo sudijama u Srbiji da bi sudije izbegavale da sude po zakonu i donesu presude koje moraju biti u korist bankarskih klijenata, koji su oštećeni ne samo kreditima indeksiranim u švajcarskim francima nego kompletnim valutnim klauzulama, kompletnim provizijama i drugim naknadama koje banke uzimaju nezakonito, jer bi sve svoje troškove morale da uračunaju u ono što je rata za kredit, tj. u ono što je osnovna stvar koju treba vraćati u svakom kreditu, a ne, naknadno, uvek nova i nova provizija, dodatni i dodatni trošak.

To pitanje se, naravno, odnosi i na guvernera Narodne banke Srbije – kada će neko stati na put bankama u Srbiji i kada će neko zaštititi građane od ovih bankarskih zelenaša koji deru kožu s leđa građanima u Srbiji?

Sledeće pitanje odnosi se takođe na važnu sferu, a to su javni izvršitelji, koji se bogate pljačkajući sirotinju u Srbiji. Milione i milione zgrću javni izvršitelji tako što iz porodičnih domova izbacuju sirotinju koja nije platila struju u visini od nekoliko stotina evra ili neke druge komunalne usluge pa zbog toga biva izbacivana iz svog porodičnog doma. Zato tražim od Ministarstva pravde, koje kontroliše rad javnih izvršitelja, da nam dostavi izveštaj o evidenciji pritužbi građana na rad i postupanje javnih izvršitelja, i kakvi su odgovori samog Ministarstva i Komore javnih izvršitelja po ovim pritužbama.

Na kraju, pitanja za predsednika Narodne skupštine Republike Srbije Maju Gojković: Da li je tokom svog mandata na mestu gradonačelnika Novog Sada zaključila ugovor sa Žeravić Stevanom iz Sremskih Karlovaca kojim je ugovoreno obavljanje poslova obezbeđenja i drugih poslova za naručioca, iako joj je on bio dodeljen kao službenik MUP-a radi poslova obezbeđenja, i koje je to dodatne poslove on radio za Maju Gojković? Da li i danas Maja Gojković

eventualno daje dodatne plate nekim službenicima zato što su joj po nekom osnovu simpatični ili dragi?

Drugo pitanje za predsednika Narodne skupštine Maju Gojković: Kada ste postali gradonačelnik Novog Sada, koliko ste novca u gotovini zatekli u sefu gradske kase Novog Sada, i koliko ste novca potrošili za prva tri meseca vašeg mandata kao gradonačelnik Novog Sada?

Na kraju, u ime brojnih građana Srbije koje interesuje ova tema – da li u Srbiji postoji državna institucija koja može na stručan način da odgovori na pitanje mnogih zabrinutih građana šta se dešava na srpskom nebu, kakvi su to tragovi koji se vide svakoga dana, o kakvoj vrsti zaprašivanja se radi i kakvim materijalima – da ljudi ne bi bili zbunjeni i sumnjičavi po ovom pitanju? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Vreme.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Stevanović.

Izvolite.

ALEKSANDAR STEVANOVIĆ: Dame i gospodo, počecu sa pitanjima koja jesu ponavljanje, ali mi iz pokreta Dosta je bilo imamo takva iskustva da se pitanja zagube 22–29 puta kada ih mi postavimo pa nije loše dva puta ponoviti.

Dakle, za premijerku Anu Brnabić – zbog čega niste prihvatili poziv na sastanak sa Grupom za slobodu medija koja okuplja više stotina medija, organizacija, novinarskih i medijskih udruženja, građanki i građana? Šta vam govori podatak da su tokom 2013. godine zabeležena 23 napada, pretnje ili pritiska na novinare, a ove godine samo u prvih osam meseci 54 slučaja? Kada će članovi Vlade početi da poštuju Zakon o javnom informisanju i medijima koji zabranjuje diskriminaciju po bilo kom osnovu? Koliko novinara je pod merama kao što su praćenje, snimanje i tajni nadzor komunikacije. Za svaki slučaj kažem.

Pored ovih pitanja, koja jesu goruća budući da imamo velike probleme u našoj medijskoj sferi, pitanja za ministra finansija. Zakon o budžetskom sistemu, član 27e stav 4. tačka 2), jasno navodi da je maksimalan mogući konsolidovani dug države Srbije 45%. Država Srbija se od 2011. godine defakto nezakonito zadužuje, budući da je ukupna visina javnog duga značajno premašila taj iznos i da je u ovom momentu 62%. Bez obzira na dobre rezultate u smanjenju javnog duga, potrebno je da ministar finansija, kao vlastan organ, predloži izmenu zakona i da se konačno realnost uskladi sa zakonom koji imamo u Srbiji. Dakle, šta tačno ministra sprečava da predloži zakon po kojem bi visina javnog duga bila 60% na primer, što je mastrihtski kriterijum, za koji mislim da će biti dostignut u naredne dve godine?

Takođe, u pokretu Dosta je bilo, kao i kod svih poštenih građana Srbije koji se raduju uspesima koje postižemo, bila je izuzetna radost zbog dobrih pokazatelja kada je reč o smanjenju nezaposlenosti. Sa ushićenjem smo dočekivali svaku konferenciju kada bismo čuli da nezaposlenost u Srbiji opada i

da je sada došla do 10%, a bila je 22%. Međutim, nakon što smo pregledali neke pokazatelje, videli smo da postoji nešto što možemo, nadamo se, protumačiti samo kao postojanje paradoksa. Naime, u vremenu kada je nezaposlenost opala sa 22% na 11% beležimo ukupan rast BDP-a koji je jedva 4% kumulativno, a u isto vreme imamo porast nominalnih plata 15%, što je otprilike, kad se odbije inflacija, realni porast plata koji je nešto veći od porasta BDP-a.

Dakle, BDP raste izuzetno malo, nezaposlenost pada izuzetno brzo. U ekonomiji nema načina da se to desi, osim ako ne postoje neke druge stvari. Ja bih voleo da nam ministar koji je nadležan za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja odgovori da li je u pitanju neki paradoks i da li imamo neki novi doprinos ekonomskoj teoriji u Srbiji, ili je možda to rezultat promenjene metodologije ili, ne daj bože, iseljavanja ljudi iz Srbije, koji se posle toga ne pojavljuju na birou.

Pitanje za predsednika Razvojne agencije Srbije. Godina 2016. je bila Godina preduzetništva. U pokretu Dosta je bilo duboko podržavamo sve što je usmereno na poboljšanje preduzetništva u Srbiji jer je to ono što nam treba. Ono što je naše pitanje – kada ćemo dobiti izveštaj o svih šest kategorija koje su bile predmet Godine preduzetništva? Takođe, kada će Razvojna agencija Srbije uraditi analizu efekata? Jer, vama su potrebne analize efekata da bismo znali da li radimo prave ili loše stvari, gde treba da pojačamo naše napore kao država, a gde treba da odustanemo ako tu rezultata nema. Dakle, jako je bitno meriti *impact* koji imamo.

Pitanje za ministra privrede – kada ćemo dobiti sveobuhvatnu analizu efekata subvencija?

Subvencije su deo... kako se zove u našim medijima politika Vlade... Zove se eklektički pragmatizam, ako se ne varam, i ona služi tome da imamo više zapošljavanja, brži rast BDP-a i slične stvari. Dakle, jako je bitno da izmerimo efekte pošto imamo par parcijalnih analiza koje su radile kredibilne institucije, gde imamo pokazatelje koji su, kako kažu, izuzetno ohrabrujući.

Ako su subvencije izuzetno dobre, moje pitanje za ministra privrede, kada se uradi ta analiza, jeste – ako su efekti dobri, zašto mi to ne bismo uvećali barem jedno deset puta? Ako imamo toliku pamet i ako je to jako dobro (mi iz opozicije bismo zaista želeli da to jeste jako dobro, barem mi iz pokreta Dosta je bilo), zašto naš *know how* ne bismo preneli susednim zemljama koje nisu uspešne kao mi, na primer, Rumuniji, BiH, Crnoj Gori, koje rastu svega 4–5% godišnje, ali nisu imale pre pet godina tako tešku situaciju pa možemo razumeti zašto je kod nas stopa rasta BDP-a sporija? Zašto ne bismo preneli ta iskustva drugim zemljama? Jer nama je bitno, ako se već ovako brzo razvijamo, da imamo gde da plasiramo našu robu i usluge.

Hvala vam na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

ALEKSANDAR ŠEŠELJ: Dame i gospodo, postavljam dva pitanja. Oba su za predsednika Vlade Anu Brnabić i predsednika Republike Aleksandra Vučića.

Moje prvo pitanje glasi – zašto je Vlada Srbije dozvolila da nižerazredni američki diplomata Brajan Hojt Ji tako grubo naruši dostojanstvo Republike Srbije?

Brajan Hojt Ji je svojim ultimatumima koje je izneo srpskim zvaničnicima stavio do znanja, naravno, u suprotnosti sa diplomatskom praksom i dobrim odnosima, da Republika Srbija treba da uvede sankcije Ruskoj Federaciji i potpiše pravnoobavezujući sporazum o normalizaciji odnosa sa Kosovom.

Šta je uopšte normalizacija? Šta znači ta reč „normalizacija“? Šta je to što zvanični Beograd još može da uradi, a nije uradio, u vezi sa zaokruživanjem kosovske nezavisnosti? Da li je to razmena ambasadora između tzv. Kosova i Republike Srbije i saglasnost za prijem Kosova u UN?

Spoljna politika Republike Srbije je dosta konfuzna. Po Ustavu Republike Srbije, spoljnu politiku vodi Vlada, dok predsednik predstavlja zemlju, državu Srbiju u zemlji i inostranstvu. Mi čujemo disonantne tonove iz Vlade Srbije i dijametralno suprotne stavove. Ana Brnabić, predsednik Vlade, pozitivno odgovara na zahteve Hojta Jia i tvrdi da je Srbija posvećena evropskom putu, dok ministar odbrane Aleksandar Vulin izjave Hojta Jia karakteriše kao neprijateljske. Da li postoji zajedničko mišljenje u Vladi Srbije?

Ono što je simptomatično jeste da se Brajan Hojt Ji sastao i sa ministrom Zoranom Mihajlović. Kakve veze ima Zorana Mihajlović sa spoljnim poslovima Srbije? Mi znamo da je Zorana Mihajlović agent stranog uticaja i da ne može da kaže ni „dobar dan“ a da se pre toga ne konsultuje sa američkim ambasadorom, ali to nije njen resor, spoljna politika nije njen resor.

Ili je možda zahtev Hojta Jia da se ubrza izgradnja auto-puta Niš–Priština–Tirana i tako što više doprinese stvaranju infrastrukture „velike Albanije“? Pošto to nije jedan od državnih prioriteta Republike Srbije, potpuno je iluzorno da se na tome radi.

Držanje svih beogradskih zvaničnika pred ovim diplomatom je bilo zaista sramotno.

S druge strane, drugo pitanje jeste – šta sprečava Republiku Srbiju da dodeli diplomatski status pripadnicima Ruskog humanitarnog centra u Nišu?

Čuli smo više najava da će to da se dogodi, međutim, od toga ništa. Pripadnici Ruskog humanitarnog centra su više puta opravdali svoje prisustvo u

Srbiji, ne samo tokom katastrofalnih poplava 2014. godine već i u gašenju požara, mnogostruko, na teritoriji Republike Srbije.

Imajući u vidu kakav je sporazum Republika Srbija potpisala 2016. godine sa NATO-om (tzv. IPAP sporazum), kojim je napravila veće ustupke zločinačkoj vojnoj alijansi koja nas je bombardovala nego što je to bilo predviđeno između Jugoslavije i Trećeg rajha Trojnim paktom, ne možemo po pravilima reciprociteta bar da očekujemo da se ista stvar dogodi i sa pripadnicima Ruskog humanitarnog centra u Nišu.

Mi mislimo da Republika Srbija treba da bude zadovoljna delovanjem Ruskog humanitarnog centra. Štaviše, Poslanička grupa SRS u Skupštini AP Vojvodine predložila je inicijativu da se jedan takav centar osnuje i na teritoriji Vojvodine.

Dakle, čemu više iščekivanje? Dajte nam razloge zašto hoćete, ili ne, da dodelite diplomatski status ruskim humanitarcima. Ali mislim da je očigledno da odve strani agresori imaju mnogo veće privilegije.

To bi bila moja dva pitanja. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, moje prvo pitanje je za Ministarstvo pravde, za javnog tužioca – šta će biti preduzeto protiv Zorana Živkovića zbog puštanja braće Mazreku 2002. godine i 104 osuđena albanska terorista?

Da podsetim, radi se o jezivom zločinu u opštini Oraovac, gde su silovane devojčice od 8 do 11 godina, gde su Srbima sekli ruke, noge, vadili oči. Srpsko pravosuđe je presudilo braći Mazreku i 104 terorista, ali odlukom Savezne vlade, u kojoj je bio i gospodin Zoran Živković, sva 104 terorista su puštena, odnosno poslata na teritoriju Kosova i Metohije, koja je bila pod kontrolom albanskih terorista i Unmika, da kao bajagi tamo izdrže kaznu na koju su osuđena u srpskim zatvorima. Nije im palo na pamet čak ni da ih razmene za kidnapovane Srbe, nego su ih bez ikakvih uslova oslobodili. Svi su se oni domogli Švajcarske. Kasnije, ako im je suđeno, nije im suđeno da budu presuđeni tamo, nego da budu oslobođeni.

Broj dva – šta će pravosuđe, odnosno Republički javni tužilac Zagorka Dolovac preduzeti protiv mog kolege poljoprivrednika u pokušaju, Zorana Živkovića, zbog falsifikovanja službenih dokumenata, koje je on „pustio u promet“, o navodnoj bolesti Slobodana Miloševića?

Ni u snu mi nije padalo na pamet da ću jednog dana morati da se zalažem za prava pokojnog Slobodana Miloševića.

Ukoliko je ovaj dokument falsifikat, a verujem da jeste, tužilaštvo mora pozvati na odgovornost onoga ko je ovaj dokument prvi pustio u štampu, zbog falsifikovanja dokumenata. Ne verujem da je tačno. Ukoliko jeste, onda i gospodin Šabić, i tužilaštvo i pravosudni organi moraju da se pozabave Zoranom Živkovićem zbog iznošenja ličnih podataka. Ili kod gospodina Šabića važe dvostruki aršini? Odgovornost je tim veća što gospođa Vodinelić i gospođa Živković, koje su navodno vrhunski pravници, svakako znaju koja nedela je gospodin Živković počinio iznošenjem ovog falsifikovanog dokumenta.

Sledeće pitanje je – šta će poreska policija, organi gonjenja, tužilaštvo i Agencija za borbu protiv korupcije preduzeti protiv Zorana Živkovića, jer je jedno vreme moj kolega poljoprivrednik bio i narodni poslanik i direktor preduzeća „Empresa“ iz Niša, što Zakonom o Agenciji za borbu protiv korupcije nije dozvoljeno? Ili je ta agencija postala „žuta“ ili takođe postoje dvostruki standardi po pitanju bavljenja političarima i njihovim prekršajima.

Takođe pitam – šta će poreska policija preduzeti povodom toga što je iz te firme, dok je Zoran Živković odlučivao, nestalo 189.000 flaša vina, koje su navodno date na konsignacionu prodaju, što zakonom nije dozvoljeno za domaće firme, i gubi im se svaki trag, čime je izvršena poreska utaja od preko 17.000.000 dinara? Zato pitam tužilaštvo, pitam poresku policiju šta će preduzeti povodom tih, za mene već ustanovljenih, prekršaja.

Takođe pitam – šta će tužilaštvo preduzeti, povodom akta veleizdaje, protiv Vuka Jeremića i Borisa Tadića koji su promenom Rezolucije UN ovlašćenja Unmika prebacili na Euleks i time napravili nenadoknadivu štetu Republici Srbiji eliminisanjem Kine i Rusije iz tog procesa? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi gospodine Arsiću, dame i gospodo narodni poslanici, imam nekoliko pitanja i sva su upućena istoj adresi, a to je Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, ali i Direkciji za građevinsko zemljište i izgradnju Beograda. To je jedna tema i afera koja tišti građane Beograda, a o kojoj se nedovoljno pričalo u javnosti.

Pitanje glasi – koliko je koštao građane Beograda, ali i Srbije, sedam metara visok vrh pilona Mosta na Adi? Drugo, zašto nikada nije postavljen taj sedam metara visoki vrh pilona Mosta na Adi, koji je konkretan razlog za to? Da li je istina da tako izgrađen vrh pilona uopšte nije bio predviđen prvobitnim projektom ali ni postojećom građevinskom dozvolom? Ako je istina, odakle onda uopšte ideja da se pristupi tome? I, poslednje pitanje je – ko je radio taj projekat?

Zašto je ovo važno? Važno je zato što se na ovom primeru vidi sva bahatost i bezobrazluk ili suština njihovog (kada kažem njihovog, mislim na Dilasa i kompaniju) shvatanja politike i bavljenja ovim poslom. Dakle, prvo urade projekat na jedan način, za to dobiju građevinsku dozvolu, pa onda naknadno nekom pametnjakoviću padne na pamet da se tu nešto doda, pa onda oni naruče taj deo pridodat, pa onda urade. Sve to lepo građani plate, preskupo plate i na kraju taj deo završi u magacinu, u šupi.

To pokazuje ili apsolutni nemar i nezainteresovanost bivših gradskih čelnika ili, s druge strane, potpuni javašluk ili, s treće strane, nešto u šta ja sumnjam, a to je – unapred pripremljenu prevaru, unapred pripremljenu otimačinu novca građana Srbije; i Beograda, apostrofiram.

Zašto ovo govorim? Pa taj nedostajući vrh pilona je kupastog oblika, sedam metara dužine i napravljen je od nerđajućeg čelika. Čini ga osam cevi međusobno povezanih prstenovima na svakom mestu. Dakle, takva konstrukcija ne može da bude jeftina, apsolutno ne može da bude jeftina. Ja nisam stručan da procenjujem vrednost takve jedne konstrukcije, između ostalog, zato i postavljam pitanje onima koji su stručni za to, ali sam apsolutno siguran da su građani Beograda za ovu, slobodno ću reći, idiotariju morali da izdvoje pozamašnu svotu novca.

I, kao da nije bilo dosta afera, kao da nije bilo i previše afera, kao da čitav projekat Mosta na Adi nije bio zapravo jedna velika afera, kao da most nije bio sam po sebi problematičan u smislu cene, kao da nije bila dosta činjenica da je cena mosta sa pripadajućim kamatama i svim ostalim troškovima iznosila više od 550.000.000 evra... Koleginica Tomić kaže čak i više od šeststo miliona evra.

Primera radi, izneću podatak da je predračun za planirani tramvajski most na Savi da će koštati oko četrdeset miliona evra. U pitanju je skoro isti most kao Most na Adi, gotovo isti most, isti po broju traka, isti po dužini, isti po širini. Ovaj je koštao 160.000.000 miliona evra, bez pristupnih saobraćajnica, a ovaj će koštati 40.000.000. Kako će koštati 40.000.000? Pa tako što je to cena bez kombinacije, bez ugradnje, bez korupcije, bez mita, bez trange-frange, bez „ja tebi, ti meni“, zato je takva cena. Zato će koštati četrdeset miliona.

Setite se samo da su oni za nabavku trideset tramvaja uzeli komercijalni kredit od osamdeset miliona evra, da bi nabavili tramvaje koje, uzgred budi rečeno, nisu ni mogli da koriste jer tramvaji nisu bili pripremljeni za šine kakve imamo. I, gde su završili ti tramvaji? Da ne spominjem to što su prilikom nabavke autobusa oni isključivo, po difoltu, nabavljani od stranog ponuđača, „Solarisa“, a ne od domaćeg itd. U tome se vidi suština njihove vlasti.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad.

Prelazimo na tačke 1–7. dnevnog reda (nastavak zajedničkog načelnog i jedinstvenog pretresa):

- PREDLOG ZAKONA O DUALNOM OBRAZOVANJU,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREDŠKOLSKOM VASPITANJU I OBRAZOVANJU,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVNOM OBRAZOVANJU I VASPITANJU,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SREDNJEM OBRAZOVANJU I VASPITANJU,
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O ZAJMU (PROJEKAT INKLUZIVNOG PREDŠKOLSKOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA) IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ,
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O NUKLEARNOJ SIGURNOSTI,
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU ZAJEDNIČKE KONVENCIJE O SIGURNOSTI UPRAVLJANJA ISTROŠENIM GORIVOM I O SIGURNOSTI UPRAVLJANJA RADIOAKTIVNIM OTPADOM.

Saglasno članu 90. stavu 1. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da su pozvani da prisustvuju današnjoj sednici: Mladen Šarčević, ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; dr Dušan Vujović, ministar finansija; prof. dr Vladimir Džamić i Anamarija Viček, državni sekretari u Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Nenad Mijailović, državni sekretar u Ministarstvu finansija; Gabrijela Grujić Garić, Vesna Nedeljković i dr Aleksandar Pajić, vršioци dužnosti pomoćnika ministra prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Slađan Velinov, direktor Agencije za zaštitu od jonizujućih zračenja i nuklearnu sigurnost Srbije; Branko Drčelić, v. d. direktora Uprave za javni dug u Ministarstvu finansija; Ivana Avramović i Branko Brajić, pomoćnici direktora Agencije za zaštitu od jonizujućih zračenja i nuklearnu sigurnost Srbije i Aleksandar Marković, šef Odseka za pravne poslove u Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.

Reč ima narodni poslanik Dejan Nikolić.

DEJAN NIKOLIĆ: Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi ministre, pozdrav i za sve vaše saradnike, dobro je da ste danas svi tu. Zapravo, vi ste jedan tim, veliki broj ljudi koji radi na jednom vrlo važnom i teškom poslu, i dobro je da i javnost i mi poslanici vidimo ko su vaši saradnici.

Ministre, slušao sam vas i čitao stenograme vašeg uvodnog izlaganja, za trideset minuta niste pomenuli nijednu ključnu reč. Kada bilo ko radi reformu obrazovnog sistema, tri ključne reči su: budućnost, vizija, sigurnost. Na ova

pitanja reforma obrazovanja uvek mora da da odgovore. Kakva je budućnost sa ovim zakonima? Gde je Srbija za dvadeset, trideset godina, kakva je njena vizija i da li će generacije mladih ljudi imati određenu sigurnost sa zakonima sa kojima ste danas došli u parlament?

Zašto ovo govorim? I sami znate da svaki obrazovni ciklus traje dvadeset i trideset godina, tako da svako ko ima nameru da interveniše u oblasti obrazovanja mora da ima određenu tačku u budućnosti kojoj teži. To se uvek postiže na dva načina. Prvi je da morate da imate sposobnost da predvidite kako će svet ili društvo izgledati u doglednoj budućnosti i da onda intervenišete u tom pravcu. Drugi metod je onaj koji koriste razvijene, moderne evropske zemlje, dobri edukatori i stratezi, a to je da zapravo oni kreiraju viziju kako bi društvo u budućnosti trebalo da izgleda i onda na taj način intervenišu u obrazovnim politikama.

Gde ste vi sa ovim obrazovnim zakonima, u prvom ili u drugom modelu? Ja, iskreno, ne vidim ni tamo ni ovamo, dakle ne vidim ni u prvom ni u drugom modelu. Gde je Srbija za dvadeset ili trideset godina sa ovim obrazovnim zakonima? Kakva je budućnost za mlade ljude? Kako Srbija izgleda? Imaju li oni određenu sigurnost?

Niste dali odgovore na ta pitanja. Onda se nama nameće ili mi sami dajemo odgovore da je to zapravo nastavak one kampanje iz 2012. godine kada je Srbija na najuticajnijoj i najvećoj televizijskoj mreži bila reklamirana kao zemlja jeftine radne snage.

Ne morate burno da reagujete kada mi to pominjemo, jer ste vi počeli 2012. godine da govorite o tome.

Imam još nekoliko pitanja. Ko je radio na ovim zakonima? Zašto su radne grupe bile tajne? Ko je selektovao ljude koji su radili na ovim zakonima? Zašto nisu bile uključene institucije koje su od značaja za obrazovanje, univerziteti, sindikati, istraživački centri? O nacionalnim savetima i da ne govorim, razvlastili ste ih prošlim zakonom. Ko je radio zapravo na ovim zakonima?

Ministre, ne postoji moderna zemlja u Evropi koja je radila reformu obrazovanja u zatvorenoj sobi bez prozora. Ne postoji. Poljska se tresla dve godine, 1998. i 1999. godine, kada su raspravljali o reformi obrazovanja, svi su diskutovali, učestvovao je veliki broj ljudi, i druge zemlje čak, ali kada su reformisali obrazovanje njihovi srednjoškolci su ostvarili rezultat na PISA testu u prvih deset zemalja. Poljska je danas najrazvijenija ekonomija postkomunističkih zemalja.

Vaše mere, ministre, i u prethodnom zakonu i u zakonima sa kojima ste danas pred Skupštinom, ili su u suprotnosti ili čak negiraju jedan od osnovnih dokumenata u oblasti obrazovanja. Mislim na Strategiju razvoja do 2020. godine.

Na ovoj strategiji, gospodine ministre, radili su eminentni stručnjaci. Ona je prošla ozbiljne procedure, od vrlo dinamičnih javnih rasprava, od stranih i domaćih recenzija, čak su bili angažovani oponenti da daju svoje komentare kako bi Strategija bila bolja. A sada neke tajne grupe negiraju jedan ovakav dokument. Dakle, sa takvom reformom lično ne mogu da se složim.

O dualnom obrazovanju su moje kolege puno govorile. Moram da se saglasim sa strahovima koje smo izneli.

Kako Srbija izgleda za dvadeset godina? Ono čemu ja težim i što bih mogao da podržim jeste da razvijamo društvo, odnosno obrazovanje koje će podržati nove informacione, komunikacione tehnologije, digitalnu transformaciju društva, društvo znanja, društvo obrazovanja koje će kreirati lidere, funkcionalne lidere. Ili ćemo, s druge strane, ono što vi predlažete – da razvijamo te profile, dvogodišnje, trogodišnje, i stvorimo jedan novi socijalni sloj mladih ljudi bez budućnosti. Dakle, mislim da je tu negde sudar koncepta razvoja obrazovanja između nas i vas.

Pored strahova koje su iznele moje kolege, ono što je moj strah jeste da će se ovakvim obrazovanjem stvoriti jedan dodatni disparitet između regiona. O čemu govorim? Statistika pokazuje da ljudi, odnosno deca iz siromašnijih regiona dominantno biraju trogodišnje profile. Ona su, po statistici, iz siromašnijih porodica. Ovakvim sistemom će u regionima gde je potrebna dodatna obrazovna podrška oni dobiti manje. Dakle, siromašniji će biti siromašniji, a bogati bogatiji. Takav koncept, ministre, mi ne možemo da podržimo. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Samo da biste razumeli, možda, dvadeset tri minuta je bilo tačno, a ne trideset, ja čuvam neke stvari da kažem i u završnoj reči. Uvod je bio vezan samo za ono o čemu ćemo danas razgovarati, a ovo o čemu mi govorimo, a to je vizija, budućnost, sigurnost, već je prisutno jedno godinu dana u domaćoj javnosti, samo nedostaju elementi da to sistematizujemo.

Držeći se pomenute Strategije razvoja obrazovanja do 2020. godine, mi smo приметili, i to smo rekli i prošli put u Skupštini, da ne postoji nijedan dobar akcioni plan koji je mogao da je podrži i realizuje. Mi ćemo prvi put sada krenuti da od ove godine razgovaramo, prvo, o aspektu mogućnosti korišćenja prostora; jednosmerni rad donosi promene o kojima mi pričamo ovde; uslovi koji treba da se steknu; obuka nastavnika. Uslov su zakoni, uslov je Nacionalni okvir kvalifikacija, uslov je nacionalni kurikulum, sveobuhvatni. Uslov su, znači, mnoge druge situacije koje se moraju pripremiti da bi se u to ušlo.

Mi smo ubrzano ušli u V razred da bismo već u drugom ciklusu informatiku uveli kao ozbiljan predmet, sa programiranjem. To malo evropskih zemalja ima, to možete videti.

Ali ako govorimo o ukupnom srednjem obrazovanju i osnovnom, govorimo o segmentu koji sada zauzima samo 7–8%. I, toliko prašine, kao da ne treba radničke klase uopšte, kao da će podelom rada samo postojati neka vrsta intelektualnog rada. Znači, mi imamo vrlo jasnu viziju šta je domaće obrazovanje i kuda treba da ide.

Ono što je možda prošli put bilo neprimećeno i što je mnogo važnije, i meni je drago što je to tako fino prihvaćeno, to je ZOSOV, sistemski zakon o obrazovanju. A pogledajte samo šta je rađeno od 2000. godine, u vreme kada je bila Vlada Zorana Đinđića i kada je to početo, ishodno učenje, učenje koncepata. To je promena koja će se desiti u obrazovanju, koja daje dalji kvalitet.

Reforma gimnazije je, juče sam vam pomenuo, gotova. Treba da bude 40% tom reformom; sada je bilo 22%, digli smo na 25%. Znači, mi ostvarujemo već u prvoj godini pripreme mnoge elemente pomenute strategije.

Tako da ne zamenjujemo teze, ovde postoji vrlo jasan princip sistemskog zakona, efikasnost i kvalitet. Da bismo postigli kvalitet, s kime? Sa direktorima, gde pola direktora škola, evo svaki dan kritikujete ovde, ne ispunjava svoje obaveze; u eksternom vrednovanju imaju jedinice i dvojke. Kako oni to da sprovedu? Ko je taj neko koji će u školi da sve to napravi da bude bolje? Evo, imaćemo SBS i obuke za 80.000 ljudi, a imaće menadžere loše.

Znači, išli smo obrnuto, da se vidi uloga države u tom sistemskom zakonu; pa smo išli drugim korakom, obuke koje počinju sada za dobre direktore su jedna vrsta obuka, dobiće licencu po skraćenom postupku i time će se verifikovati i priznati njihov dobar rad do sada. To su sve uslovne stvari koje morate uraditi.

Pričali smo o Finskoj, to je tamo trajalo više godina. Shvatam našu nestrpljivost ovde, zašto to ne može odjednom, i shvatam naše stanje u budžetu i bogatstvo države; te bogatije države su imale sreću da to rade brže i pod povoljnijim okolnostima.

Ne bih sad da vam odgovorim sve, prosto hoću svima... Ja imam pravo na završnu reč pa ću reći i šta je urađeno i šta želimo. Ali, slažem se, bez neke vizije i sigurnosti, budućnosti, svakako nema toga.

Ono što je jako važno, ponoviću još jednom, pošto je dualno obrazovanje uglavnom glavna tema ovde i juče, taj vid obrazovanja je potreba, velika potreba i nije predviđen za siromašne. Mi menjamo prava i pravilnike ovih dana oko stipendiranja, oko prava na dom. Ne može dete iz siromašne sredine da bude neprimećeno. Biće smešteno, dobiće standard, dobiće sve uslove, bogami i stipendije. To je uloga države. Bogati neka plate to sebi ako mogu, ako mogu da

nadomeste. Tu neće biti takva podela. Jednostavno, ako nema posla u nekoj društveno-humanističkoj struci trenutno pa je višak ljudi na birou, zašto se čovek ne bi oprobao u jednom periodu svog mladog života kroz rad. To nije ni sramota, niti je nešto što ne treba zemlji.

Informatika i informatičko društvo je zadatak ove vlade; mi smo napravili korake od sedam milja nemajući čak ni pare. Uveli smo elektronski dnevnik. U Hrvatskoj je pet godina to rađeno. Završeno je 75% tog posla sa preko 250.000.000 evropskih para. Sa velikim entuzijazmom se krenulo u ozbiljne reforme. Kada dođemo do neke kritične tačke, primetiće se. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Dragana Kostić.

DRAGANA KOSTIĆ: Prethodni govornik je povredio član 107, jer nije izneo istinu. S obzirom na to da dolazimo iz iste lokalne samouprave, kakva je njegova vizija, odnosno bivše vlasti u Sokobanji bila kada su deca na minus 20 sedela u zimskim jaknama i imala skraćene časove? A zaboravio je sad da kaže da u Sokobanji ova vlast ulaže 80 miliona dinara u rekonstrukciju škola.

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice, ne možete ovo po Poslovniku.

Gospodine Nikoliću, nemate pravo na repliku.

Nema pravo ni na povredu Poslovnika, nema pravo ni na repliku.

Reč ima narodni poslanik Krsto Janjušević.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, možda je jedna od najvećih prednosti dualnog obrazovanja razvoj sklonosti mladih ljudi ka preduzetništvu. Istraživanja kažu da se mladi ljudi koji su tokom svog školovanja imali mogućnost da stiču praktična znanja u 15–20% slučajeva opredeljuju za razvoj, tačnije za pokretanje sopstvenog biznisa. A tamo gde nisu imali priliku da stiču praktična znanja u samo 3–5% slučajeva se odlučuju na pokretanje sopstvenog biznisa. Vidi se razlika i prednost dualnog obrazovanja i vidi se šta će to doneti u budućnosti, koliko će doneti mladih i uspešnih ljudi i koliko će doneti Srbiji kroz veliki privredni rast.

Dakle, treba posmatrati kroz prizmu da Srbija ima mnogo talentovane dece u svim oblastima. Dualno obrazovanje je temelj gde ćemo ih detektovati i gde ćemo ih ispratiti na pravi put. Sva velika dela, tačnije najveći broj velikih dela, u tehnici i nauci nastala su u mladosti njihovih autora. Zato dualno obrazovanje i mogućnost da mladi ljudi imaju obuku u nekoj kompaniji gde će sticati praktična znanja, e, to neka se smatra besplatnim udžbenikom, to je besplatni udžbenik. Tačnije, to je udžbenik koji te finansira na neki način da bi učio. Ali, đaci nisu tamo da bi zarađivali, đaci su tamo da bi postali. Dualno obrazovanje je jako važno zato što na neki način kreira svest mladih ljudi o odgovornosti za sopstveni razvoj.

U delu dualnog obrazovanja gde se mladi ljudi pripremaju za posao u kompaniji u kojoj rade, jedan od najboljih primera, a mnogo je dobrih primera, jeste kompanija *Bosch* u Pećincima, koja je zaposlila sve učenike Tehničke škole koji su prethodne dve godine pohađali nastavu kroz dualno obrazovanje. Dakle, sjajan primer! Kroz ovaj zakon samo ćemo umnožiti primere dobre prakse, umnožićemo radna mesta, povećaćemo privredni rast.

Prava je šteta što se od opozicije nije čulo nešto konkretnije. Recimo, vi ste pomenuli primer novih smerova za oblast avijacije. Mi imamo kompanije koje se bave proizvodnjom ultralakih letelica, ali ljude iz opozicije nije zanimalo da pričaju o tome, oni su pričali o raspadnutim „migovima“ koji su stigli u Srbiju.

Možda se i u školi moglo naučiti, moglo je sigurno, da se bolje pazilo – nemoj pljuvati po svome, nemoj po svome pljuvati pred celim svetom. Hajde da ima neko dostojanstvo, hajde da se nešto poštuje, hajde negde nešto prećuti, makar bio siguran da će ti doneti neki sitan politički poen. Kada smo kod tih, kako oni kažu, raspadnutih letelica, to su vrlo moćne letelice. Ali, želim da napomenem, te letelice i ti „migovi“ možda mogu da izbegnu sistem *S-300*, sistem *S-400*, ali teško mogu da izbegnu sistem *DS-2000*. Po tom sistemu, kako slete, pravo u Železaru. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Nemanja Šarović.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, gospodine Šarčeviću, mi već drugi dan raspravljamo o ovom setu zakona i možda je vreme, s obzirom na to da se diskusija bliži kraju, da sumiramo argumente koje smo čuli. Moram vam reći da je ova diskusija ipak na znatno nižem nivou od onoga koji sam očekivao.

Ovo je četvrti skupštinski saziv u kome učestvujem, često su se kod nas menjali zakoni koji se odnose na obrazovanje. To je možda najveći problem, što se to uglavnom radi stihijski. Kada Aleksandar Vučić dođe iz Švajcarske a tamo čuje za dualno obrazovanje, sutradan se pojave i drugi pa kažu – sad svi mi moramo to. To je po onoj narodnoj – videla žaba da se konji kuju pa i ona digla nogu.

Što se tiče argumenata koji su ovde izneti, ja ću malo obrnuti situaciju pa krenuti od onoga što smo slušali od predstavnika vladajuće koalicije. Mi smo slušali o svemu i svačemu: o mostovima, o metrou, maločas i o nekakvim raspalim avionima; slušali smo, mogu slobodno reći, više o Balšinoj budućoj ženi nego o samom dualnom obrazovanju. To pokazuje koliko su se poslanici vladajuće koalicije za ovu raspravu pripremili i koliko se zaista u to razumeju. O dualnom obrazovanju su pričali, i o Austriji i Švajcarskoj, i oni koji tamo očigledno nikad nogom nisu kročili, koji ne razumeju kakav je sistem u tim državama i šta je to što razdvaja Srbiju od tih država.

Ako pričate o Austriji, pogotovo o Švajcarskoj, to su uređene zemlje...

Kena, sedi dole!

(Radoslav Milojević: Povreda Poslovnika, gospodine Arsiću.)

To su uređene zemlje.

Ministre, prekinite da pričate i malo slušajte. Budite pristojni, malo slušajte poslanika koji vam se obraća.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Šarčeviću, ministar vas sluša.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Ne sluša. Ne sluša, nego priča.

PRESEDAVAJUĆI: Sluša vas.

NEMANJA ŠAROVIĆ: On je bio profesor u srednjoj školi dugi niz godina i treba da zna kako se na to reaguje.

PRESEDAVAJUĆI: Nemojte vi da opominjete ministra šta će da radi.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Upravo je moje da opominjem ministra, jer sam ja njegovo visočanstvo narodni poslanik, a on je ministar, državni službenik, koji treba u skladu sa tim da se ponaša. Ako to već vi ne razumete, gospodine Arsiću, onda ću ga opominjati ja.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Šarčeviću, ovde sam ja taj koji vodi sednicu. Kad vi budete na mom mestu, onda vi to radite.

Šaroviću, izvolite, zatražite reč ponovo.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Mogli ste da me proglasite i za „mortadelu“, ne bi mene ni to iznenadilo, ali sam i dalje Šarović, nisam Šarčević, gospodine Arsiću.

Da se vratimo na suštinu. Zemlje o kojima ste vi pričali su uređene zemlje, u kojima su se ti sistemi stvarali godinama. Srbija takva zemlja nije.

Mi iz Srpske radikalne stranke nismo apriori protiv te vrste obrazovanja, obrazovanja uz rad. I to je jedna od primedaba: „dualno obrazovanje“ ne znači ništa, trebalo je to nazvati „zakon o obrazovanju uz rad“, srpski, jasno, jednostavno, kratko. Nema potrebe da uvodite te strane izraze. To što se taj izraz možda odomaćio u javnosti u poslednjih godinu dana nije razlog da ga uvodite i u zakon.

Mnogo je toga u zakonu što vi pišete na način koji jednostavno ne priliči zakonu. U zakonu se mora biti precizan, svaka reč, svaka zapeta mora imati svoje značenje. Kod vas toga nema, vi pišete opisno. Ukazaću vam kasnije na neke od tih stvari.

Više od pola poslanika vladajuće koalicije čitalo je sa nekih papirića i „puškica“. Da li biste vi to dozvolili u svojoj srednjoj školi? Ja sam se juče javio po Poslovniku, pa je prekinuta sednica, da kažem da je jedna koleginica zaista lepo čitala ali da je očigledno ponela pogrešan papir od kuće. Niko na to, naravno, neće reagovati.

Osnovno pitanje je da li će biti zloupotrebe ili neće. Meni se nije svidelo to što ste vi juče rekli, čini mi se previše samouvereno, kako vi kao ministar nećete dozvoliti da ijedno dete bude zloupotrebjeno. Vi možda imate dobre namere, ali svakako na Supermena ne ličite. Takvu obavezu na sebe ne može preuzeti niko. Ja sam potpuno siguran da će biti zloupotreba na različitim stranama, i od strane poslodavaca i od strane učenika. To je život i to se ne može izbeći.

Vi ćete imati velikih problema i da nađete poslodavce, pogotovo u manjim sredinama. Jer, ako krenete od toga kako danas izgleda privreda Srbije, pola Srbije je opustošeno, pola Srbije nema privredu, nema industriju, kako ćete tamo naći odgovarajuće poslodavce? Treba poslodavce zainteresovati da prođu taj proces licenciranja, da se uopšte u to uključe. Znači, imaćete taj problem.

Ne bih se baš složio da je isključivi razlog stvaranje nekakve robovske radne snage, jer obrazovanje uz rad je postojalo u Srbiji i ranije. I treba da postoji, svakako će onaj ko razvije određene stručne sposobnosti lakše naći posao, pa makar u nekoj drugoj firmi.

Vi propagirate ovde i pišete, u samom zakonu kažete da je jedan od principa princip jednakih mogućnosti – „obezbeđivanje jednakih uslova za sticanje obrazovanja bez ikakve diskriminacije s obzirom“, pa onda nabrajate i neke besmislene stvari. U redu pol, rasnu, nacionalnu, etničku, versku pripadnost, ali kakva crna kulturna pripadnost?! Šta će vam to? Ko je to pisao? Pa kažete dalje – seksualnu orijentaciju. Hoćete li decu od 14, 15, 16 godina deliti na osnovu seksualne orijentacije i da li mislite da ta seksualna orijentacija treba da se ispoljava sa 14, 15, 16 godina u srednjim školama? Ja zaista mislim da ne treba.

Kažete, sprečićete diskriminaciju na osnovu mesta boravka, materijalnog stanja. To je jednostavno nemoguće. Nemojte stavljati u zakon ono što je, valjda je potpuno jasno, nemoguće sprovesti. Kako ćete sprečiti diskriminaciju na osnovu mesta boravka? Nećete. Niti ćete sprečiti diskriminaciju na osnovu materijalnog stanja. Dakle, to su neke stvari koje su nemoguće.

Onda kažete u članu 7 – u pripremi plana upisa, između ostalog, treba obezbediti uslove za uključivanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom i učenika iz osetljivih grupa. „Osetljiva grupa“ nije zakonski izraz. Kakva crna osetljiva grupa?! Pa će svako, kako mu padne na pamet, procenjivati koja je to grupa osetljiva i šta sve kroz to može da se provuče.

Nemojte da vaš odgovor bude – pa, mi imamo dobre namere. Vi ćete biti ministar možda još godinu, možda šest meseci, možda i tri, ne zna se, ali je vaša dužnost da zakon bude tako precizan da onemogući svaku zloupotrebu u budućnosti, a to se ne radi.

U sledećem članu vi kažete da mogu učestvovati „i druge zainteresovane strane“. To nisu zakonski izrazi i to nije dobro.

Ono što je možda jedna od dobrih strana ovog zakona jeste to što stupa na snagu sad nakon donošenja, ali se neće primenjivati još dve godine. Ja sam, pravo da vam kažem, siguran da će ovo biti jedan od onih zakona za koje ćemo odlagati primenu. Mi to često radimo u Narodnoj skupštini i to nije nešto što je novo.

Vi, gospodine ministre, tvrdite da su ovo ozbiljni zakoni, ali vas pitam zašto onda i rasprava nije ozbiljna i zašto dozvoljavate da vas ponižavaju i da se raspravlja o sedam tačaka istovremeno, sedam tačaka koje nikakve veze s vezom nemaju. Poslovník o radu Narodne skupštine kaže da „Narodna skupština može da odluči da obavi zajednički načelni pretres o više predloga zakona koji su na dnevnom redu iste sednice, a međusobno su uslovljeni ili su rešenja u njima međusobno povezana“. Vi ste, gospodine ministre, pametan i iskusan čovek i ja vas pitam – na koji način je, objasnite mi, Predlog zakona o dualnom obrazovanju međusobno uslovljen i povezan sa zakonom o potvrđivanju Konvencije o nuklearnoj sigurnosti? Hajde, molim vas, objasnite, da vidimo kakve veze ima Konvencija o nuklearnoj sigurnosti ...

PREDSEDAVAJUĆI: Privodite kraju, kolega Šaroviću.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Koliko još imam?

PREDSEDAVAJUĆI: Proteklo je upravo.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Deset minuta, završavam.

PREDSEDAVAJUĆI: Nemate deset minuta.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Evo, kao što ste videli, taman kada sam krenuo o prvom zakonu, već se završava.

Da li vas je sramota, gospodine ministre ... (Isključen mikrofonom.)

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Nije me sramota, odmah da vam kažem, ničega. Ponosan sam što sam u Vladi Republike Srbije, evo, to da vam kažem. A da li je neko gledao šta rade Švajcarci... Pa lepo je da gledamo šta rade pametniji od nas, ima šta da se nauči.

Ovo što ste rekli, ova četiri zakona su povezana, čine jednu komplementarnu vezu: dualno je deo srednjeg, osnovno i predškolsko čine celinu sa usvojenim zakonom od onda. Nije moja krivica što ne mogu ući sa svim zakonima, dugo bi trajalo, i ovo je predugo. To je set zakona koji je vrlo povezan. Konvencije su naravno plus, sigurno da nisu – i. Jednostavno, one su morale da uđu na red kad-tad jer imamo zaista velike nevolje što to nismo usvojili ranijih godina. Mislim da ne smetaju, da se odvojeno diskutuje jedno s drugim.

Inače, ne za vas, nego zbog javnosti, prethodni govornik je rekao nešto, imamo jako zanimljivih dualnih profila, ne samo za avijaciju. Recimo, imate profile koji su vezani za istraživanje nafte i gasa, sa NIS-om, gde se u Zrenjaninu predviđa dalji nastavak školovanja tih dečaka i devojčica u Rusiji na najprestižnijim ruskim univerzitetima. Ta veza je dobra, postoji sa svim zemljama sa kojima dobro saradujemo i čija iskustva možemo da nađemo.

Inače, vrlo pažljivo sam zapisivao sve što ste pričali. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Po Poslovniku reč ima narodni poslanik Balša Božović.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Reklamiram član 107, dostojanstvo Narodne skupštine. Ministar Šarčević je, gospodine Arsiću, maločas izgovorio da su Švajcarci pametniji od nas i time uvredio sopstveni narod i građane naše države. Ne mislim da su Švajcarci pametniji od nas, mislim da su njihove političke elite, posebno njihova vlada je pametnija od naše vlade pa je uspela da uspostavi vladavinu prava i da preko vladavine prava omogući privredi Švajcarske i ostalim sektorima da se razvijaju, za razliku od Srbije koja ne poznaje vladavinu prava.

Dakle, vi ste problem, gospodine Šarčeviću, a ne narod u Srbiji i ne građani Srbije, koji su mnogo pametniji od vas.

Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Ne mogu da vam dam odgovor na povredu Poslovnika, člana 107, koja nije bila povreda Poslovnika nego šansa da...

(Balša Božović: Niste bili u sali.)

To me baš sprečava da pratim prenos.

(Balša Božović: Gde, na telefonu?)

Ne, nego u kafiću sa vama, Balša Božoviću, odakle vi pratite dešavanja. To je moj odgovor na lažnu povredu Poslovnika, člana 107.

(Balša Božović: Sa vama ne bih sedeo.)

Nemojte da budete drski i bezobrazni. Znači, ovo nije bila povreda Poslovnika, ovo je zloupotreba Poslovnika.

Reč ima Aleksandar Martinović, povreda Poslovnika.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Član 27, gospođo Gojković.

Juče sam pozvao Balšu Božovića da ponese svoj indeks. Evo, ja sam svoj poneo.

Vidite kako su nervozni – čim se pominju indeksi, oni koji stalno pričaju kako smo mi iz Srpske napredne stranke pokupovali neke diplome, doktorate itd. odmah se unerveže. Evo mog indeksa, gospodine Božoviću, a ja sada pitam – gde je vaš?

PREDSEDNIK: Poslaniče, pustila sam vas tačno dvadeset sedam sekundi, koliko i Balšu Božovića. Hvala vam.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Želim da kažem, gospođo Gojković, da mi koji smo kupili diplome, koji smo falsifikovali dokorate, koji ne pripadamo ovoj građanskoj eliti kojoj pripada Balša Božović, imamo za predsednika stranke čoveka koji je... Evo, ovo je kopija indeksa Aleksandra Vučića... (Isključen mikrofon.)

PREDSEDNIK: Hvala, poslaniče, to ćemo dalje u diskusiji. Tačno sam vas pustila onoliko koliko je Arsić pustio Balšu Božovića.

Nije bilo povrede Poslovnika.

Hvala vam.

(Balša Božović: Sedi dole!)

Nemojte da vičete. I, „Sedi dole!“ ne možete da govorite drugim poslanicima.

Ne znam koliko dole treba da sedne, Balša Božoviću, pošto sedi.

Nemojte, molim vas, ovo nije nivo parlamenta koji predstavlja građane Srbije. Nemojte da vičete.

(Nemanja Šarović: Replika.)

Niste dobili repliku.

Reč ima Srbislav Filipović.

Izvolite.

SRBISLAV FILIPOVIĆ: Hvala, predsedavajuća.

Gospodine ministre, dame i gospodo narodni poslanici, dragi građani Srbije, svedoci smo danas jedne istorijske reforme u Srbiji, reforme obrazovanja. Reforma obrazovanja je za naše društvo možda i najvažnija, jer od toga kako će naše obrazovanje u ovom veku da izgleda, kako će naša deca da se školuju, kakva će znanja da stiču i koliko će spremna za tržišnu utakmicu da izlaze iz škola i sa fakulteta zavisi kako će naša zemlja da izgleda i da li će postojati u narednom veku.

Dok sam slušao primedbe, ako to može da se nazove primedbama, to je više demagogija iz redova opozicije, mogu da kažem – hvala bogu što je njihovo vreme isteklo, jer time vreme za Srbiju i za građane Srbije i za dobro Srbije ...

PREDSEDNIK: Nemanja Šarović dobija opomenu zato što ometa rad parlamenta time što više na predsednika parlamenta dok poslanik govori.

SRBISLAV FILIPOVIĆ: Dobro je, kao što sam rekao, da je njihovo vreme isteklo, jer je vreme da građani Srbije pobeđuju, da naša deca uče, da nam škole budu sve bolje i kvalitetnije i da ova država bude sve uspešnija.

Čuo sam primedbu da mi kao vlast nemamo viziju. Oni sigurno oni imaju viziju – imaju viziju da njihove ruke budu u našim džepovima, ponovo u džepovima građana Srbije. To više nikada neće da se ponovi u ovoj zemlji. Nikada više neće lepljivi prsti opozicije biti u džepovima građana Srbije.

Zbog čega je dualno obrazovanje za nas i za decu u Srbiji izuzetno važno? Važno je zato što smo mi u prethodnim vremenima imali slučajeve da deca iz srednjih stručnih škola izađu a praktično znanje nemaju. Naša su deca uglavnom bila dobri ili odlični teoretičari, ali slabi praktičari. To je ono što moramo da promenimo u svom obrazovnom sistemu, da naša deca, kada izađu iz škola, imaju konkretno znanje, da imaju određeno radno iskustvo. Kada konkurišu za radna mesta i kada prolaze testiranja, da pokažu da imaju i praktična znanja i da će biti od koristi privatnom poslodavcu. A ako i ne rade kod nekog poslodavca, ono što je još bolje za njih, da su spremna za tržišnu utakmicu, kao što sam rekao na početku, da pokrenu svoju kompaniju, svoj privatni biznis i da od svog života učine nešto dobro.

Dobro je i to što smo za ova dva dana diskusije videli da neki ne žele da se bilo šta promeni u našem obrazovnom sistemu jer u tome vide svoju šansu; ako nema nikakvih promena, ako je ovom društvu loše ili ako tapka u mestu, to je prilika za njih da se možda nekada vrata i da ih možda neko ponovo izabere. Svaka promena, promena nabolje, njih udaljava od prilike da se vrata na grbaču građana Srbije i da ponovo pljačkaju ovaj narod. Uveren sam, ako budu imali priliku na nekim narednim izborima, da neće uspeti i da će građani i kroz ove diskusije i kroz to kako oni vide sistem obrazovanja videti na koji način oni vide budućnost ove zemlje.

Siguran sam da naša država predvođena Aleksandrom Vučićem i Vladom kakvu imamo danas može samo da ide napred, da se u njoj sve bolje živi i da će biti sve bolje mesto za učenike, da ostaju u našoj zemlji, da ovde otvaraju svoje privatne kompanije i da se naše privatne kompanije sa tim mladim ljudima šire dalje po svetu.

Hvala vam.

PREDSEDNIK: Izvolite, povreda Poslovnika.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Gospođo Gojković, povredili ste čl. 103, 104. i 27. Poslovnika o radu Narodne skupštine.

Krenuću od prava na repliku, to je prvo pravo koje ste povredili. Ja sam se za repliku javio još dok vi niste bili u sali, dok niste ušli. Na tu repliku sam imao pravo. Diskutovao sam u normalnom i civilizovanom tonu sa ministrom. On se javio nakon mene, pogrešno protumačio moje izlaganje, a meni ste uskratili pravo koje ste pre toga dali svim poslanicima. Dakle, nikakvog razloga nije bilo da se diže tenzija, a tenziju su dizali ponovo predstavnici vladajuće koalicije koji se javljaju da zloupotrebljavaju Poslovnik, što vi tolerišete i dozvoljavate.

Zatim ste gospodinu Martinoviću rekli: „Evo, dala sam vam dvadeset sedam sekundi“, pa se to onda produžilo dalje, i dalje, i dalje, iako je bilo potpuno jasno da ne govori o zakonu niti o bilo kojoj konkretnoj povredi od

strane predsedavajućeg, na šta je jedino mogao da ukaže u skladu sa Poslovnikom.

Ja sam rekao vašem kolegi Arsiću koji je predsedavao u tom trenutku da vam to kaže. Prethodno sam se javio za repliku, kada ste vi odgovorili – nema prava na repliku, odlučila sam u skladu sa članom 27.

Moram vam reći jednu stvar: kada odlučujete u skladu sa članom 104, on vam ne daje pravo da to odredite na osnovu svoje slobodne volje ili trenutnog raspoloženja, pa da kažete sad ima replika, sad nema replika, sad mogu povrede Poslovnika, sad ne mogu. Vi odlučujete na osnovu normi koje su u Poslovniku. Ako su one ispunjene, vi ste dužni da omogućite pravo na repliku.

A pravo da se ukaže na povredu Poslovnika uvek postoji, nikad ga ne možete uskratiti. Morate prvo saslušati.

PREDSEDNİK: Hvala lepo.

Količina reči koju ste izgovorili ne može da zamagli suštinu, a to je da zloupotrebljavate povredu Poslovnika da biste što duže govorili, jer je vaša poslanička grupa potrošila vreme.

Član 104... Vi ste ovde minimum godinu dana, da ne računamo prethodni staž. Član 104. vrlo jasno govori – o prethodnim pravima poslanika, o korišćenju prava iz st. 1. i 2. odlučuje isključivo predsednik Narodne skupštine. Sve ostalo je u skladu sa vašim nastojanjima da kažete još ponešto u ovom toku sednice.

Prema tome, uopšte niste u pravu i zloupotrebljavate povredu Poslovnika po ko zna koji put i time obesmišljavate postojanje instituta povrede Poslovnika.

Reč ima Maja Videnović.

Imate tri minuta i devetnaest sekundi.

MAJA VIDENOVIĆ: Hvala, predsednice.

Gospodine ministre, dame i gospodo, kolegice i kolege, znate, najveći broj zakona sa kojima ova vlada dolazi u parlament ne korespondira sa realnošću. Bez ikakve vizije, bez ikakvog cilja, potpuno ne korespondira sa realnošću.

Nažalost, ovaj zakon o kome danas govorimo, a to je Predlog zakona o dualnom obrazovanju, najtačnija je vizija ove vlasti. Najtačnija vizija i poruka građanima kako Srpska napredna stranka, kako ova vlada vidi građane Srbije i, mnogo važnije, budućnost ove zemlje.

Na nekoliko ključnih stvari, koliko mi vreme dozvoljava, samo želim, ministre, nadam se da pažljivo slušate, da skrenem pažnju. Trend razvoja privrede u modernom svetu je takav da postoji celoživotno učenje. Šta to zapravo znači? To znači da sve odgovorne vlade, svuda u svetu, reforme obrazovanja i obrazovanje postavljaju kao prioritet i trude se da mladi ljudi što duže ostanu u nekom obliku obrazovanja. Ova vlada, tome smo svedoci svakoga dana, stavlja

kao prioritet trogodišnje dualno obrazovanje. Znači, kaskamo ne samo za modernim tendencijama, nego za odgovornošću za budućnost ove zemlje.

Kada govorimo o ljudskim pravima – to je segment o kome smo danas malo govorili a mislim da je jako važan – znate, kada za prioritet postavite dualno obrazovanje a ne način da se mladi motivišu, da se obrazuju, da ostaju u ovoj zemlji, da im pravite podsticaj, da se takmičimo u tome po najboljim rešenjima, vi na taj način zloupotrebljavate siromašan položaj učenika koji će zbog svog materijalnog statusa u nekom trenutku izabrati nešto što je nužda. Na taj način mu uskraćujete pravo na obrazovanje. Kada o tome govorimo, govorimo o ustavnoj kategoriji da sva deca i svi učenici imaju pravo na kvalitetno obrazovanje, a vi im kao najveću inovaciju postavljate nešto što je dualno obrazovanje.

Nedopustiv je položaj učenika koji će biti u dualnom obrazovanju u slučaju da firma kod koje su oni na radnom učenju ode iz zemlje, kada firma kojoj dajemo subvencije prestane da dobija te subvencije i reši da pobjegne iz zemlje, kada ta deca rade na nekakvim mašinama koje se u savremenom svetu prevazilaze i takve mašine više ne postoje.

Poštujući vreme, želim samo da skrenem pažnju na nekoliko stvari. Nezaposlenost mladih je posledica atmosfere u društvu, posledica toga da imamo urušene institucije, posledica toga da nemamo vladavinu prava, a ne – neće se mladi ljudi zaposliti zbog toga što nemamo dualnog obrazovanja. To je neverovatno zlonamerna podmetačina koju nudite građanima.

Kako SNS vidi građane Srbije, ovo je program SNS-a za budućnost i to je najtačniji opis ovoga zakona. Kakva je to mračna slika budućnosti! Ovim se indirektno uskraćuje šansa za obrazovanje mladim ljudima. To je zloupotreba siromašnih. Ovo je strašna poruka da smo mi društvo budućnosti jeftine radne snage, poniženih mladih ljudi, od vlasti. I to sve dolazi od vlasti u kojoj sede ljudi sa sumnjivim diplomama, sa sumnjivim doktoratima, od kojih su svi kvalifikovani da budu na radnim mestima na kojima su danas. Dakle, ovo je program Srpske napredne stranke – ponižena i jeftina radna snaga, koja kaska za modernim svetom. To su razlozi zbog kojih je ovaj zakon pogrešan.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Zahvaljujem, gospođo Gojković.

Da odgovorim ovoj građanskoj eliti koja ne zna ko je Nadežda Petrović, ko je Milutin Milanković i ko je Slobodan Jovanović i koja nam stalno drži predavanja o nekim falsifikovanim diplomama. Evo, ja sam danas doneo svoj indeks, ja koji sam glup, koji sam neobrazovan, koji ne pripadam eliti. Gospodin Božović svoj indeks nije doneo. A fotokopirao sam i indeks predsednika naše stranke i predsednika Republike Aleksandra Vučića. Evo, ako mi dozvolite, pošto mi nemamo šta da krijemo, mi smo narodna partija, otvoreni smo za narod,

hoćemo da narod zna sve o nama, ja ću sada, dame i gospodo narodni poslanici, dragi prijatelji, da vam pročitam samo neke ocene koje je dobio ovaj neuki, neobrazovani čovek koji ne pripada građanskoj eliti kojoj pripadaju ovi iz Demokratske stranke, a zove se Aleksandar Vučić

Završio je Pravni fakultet u Beogradu sa prosečnom ocenom 9,44.

(Maja Videnović: Izvinite, kakva je ovo replika?)

Iz Uvoda u pravo dobio je...

(Aleksandra Jerkov: A gde je indeks Tomislava Nikolića?)

Vidite kako su nervozni. Ne znam šta im je.

Iz Uvoda u pravo dobio je 10, iz Opšte sociologije dobio je 10, iz Ustavnog prava dobio je 10, iz Političke ekonomije kod gospodina Labusa (dakle, kod nekoga ko je bio njegov politički protivnik i politički neistomišljenik) gospodin Aleksandar Vučić, taj neuki i neobrazovani, dobio je 10. Kod gospođe Vesne Rakić Vodinelić, ako se ne varam, uvažene predstavnice partije Zorana Živkovića...

PREDSEDNIK: Vreme, hvala vam. Dosta je desetki.

(Aleksandar Martinović: Nastaviću. Hvala vam.)

On je samo rekao da ste se juče obavezali da ćete doneti indeks. Dobro, biće sve u redu. Kada bude elemenata za repliku, vi ćete nastaviti.

(Balša Božović: Evo vremena za repliku.)

Isto pravilo važi kao i za Nemanju Šarovića, član 104. st. 3.

Narodni poslanik Marko Đurišić, po Poslovniku.

Izvolite.

MARKO ĐURIŠIĆ: Hvala, predsedavajuća. Smatram da ste upravo povredili taj član 104. Poslovnika, stav 3, koji vama daje za pravo, vi odlučujete o pravu poslanika da dobije reč za repliku. To jeste vaše pravo, ali je vrlo važno da ustanovimo kako vi koristite to svoje pravo.

Znači, vi koristite to svoje pravo tako da poslanici SNS-a, vaše poslaničke grupe, mogu da dobiju reč uvek kada zatraže, bez obzira na to da li su ispunjeni uslovi iz st. 1. i 2. člana 104, a da poslanici opozicije ne mogu da dobiju nikada, kad su ispunjeni uslovi, zato što se vi pozivate na stav 3. koji vama kao predsedavajućem daje to pravo.

To je vrlo važno, da ustanovimo na koji način vi koristite ovde Poslovnik, na koji način zloupotrebljavate svoje pravo, izdižete se iznad pozicije predsedavajućeg, koji treba da se odnosi podjednako prema svim poslanicima, i isključivo dajete pravo na repliku poslanicima svoje poslaničke grupe, kada god zatraže, bez obzira na to da li su ispunjeni uslovi iz st. 1. i 2. Mislim da to treba ponavljati ovde, i ponavljaćemo svaki put, da bi građanima koji gledaju bilo jasno na koji način ste obesmislili raspravu u ovom parlamentu ne dajući ista prava svim poslanicima.

Ne kažem da je Poslovnik loš, on je napisan kako je napisan, kažem da ga vi primenjujete nedоследно, nekonzistentno, tendenciozno, dajući pravo samo kolegama iz vaše poslaničke grupe da se jave kada god zažele i da govore o bilo čemu.

PREDSEDNİK: Naravno, ovo ste rekli samo da biste mene izvređali, ali nije nikakav problem, i sami ste rekli da član 104. govori o tome da predsednik ili predsedavajući...

(Marko Đurišić: Naravno da sam sve rekao da bih vas izvređao.) Hvala što dobacujete pa ne dozvoljavate ni da se odgovori. To samo govori o vama, poslaniče, i vašim namerama. Hvala vam puno.

(Marko Đurišić: Vaše ponašanje to govori.)

O mom ponašanju će suditi građani Srbije na izborima.

Toliko o vašim uvredama.

Član 104. je vrlo jasan. To što vi govorite je zamaglivanje suštine. Uostalom, savetujte se sa piscem ovog poslovnika, a to je Nenad Konstantinović, i sa kolegicom Gordanom Čomić koja je više nego rigidno primenjivala ovaj poslovnik. Ali vam se to... Da, o tome će svedočiti poslaničke grupe.

Hvala vam, hvala što dobacujete sve vreme, nije nikakav problem, stvar vaspitanja.

O tome će svedočiti čitave poslaničke grupe koje su bile isključene i izbačene sa zasedanja ovde po nekoliko meseci.

(Marko Đurišić: Ne kao vi. Hoće, hoće.)

A pritom...

Evo, molim da vidite kako postupa jedan fini poslanik opozicije koji govori da su povrede Poslovnika u pitanju i onda uzme da telefonira i priča s nekim van sale.

(Marko Đurišić: Konsultujem se sa autorom Poslovnika, rekli ste da se konsultujem.)

Ova slika govori više od bilo čega što ću ja izgovoriti danas.

Tako je.

Hvala, poslaniče, mnogo ste mi pomogli pošto je čitava javnost Srbije videla kako vi ćaskate dok predsednik, u skladu sa Poslovnikom, pokušava da vam objasni, da.

(Marko Đurišić: Kako niste u pravu.)

Hvala vam puno, pauza od minut, da se poslanici opozicije istelefoniraju, ćaskaju, pričaju itd.

(Aleksandra Jerkov: Da li možete da budete manje bezobrazni?)

Mogu, poslanice Jerkov, manje da govorim. Da, mogu manje da govorim. Kad sednem u klupe, onda me opominjete zašto govorim. Smislite šta

želite od predsedavajućeg. Ali, ono moje obećanje da čitave poslaničke grupe koje nisu uopšte u sali izbacivati neću...

Barem ne razgovaram sa vama sa rukama u džepovima. Toliko o eliti.

(Radoslav Milojević: Pauza je, čini mi se, minut. Vi date pauzu od petnaest minuta i krenete posle pet minuta.)

Niti sedim na naslonu stolice u parlamentu.

(Radoslav Milojević: Pa gde da sednem, nemam jastuk.)

Samo napred, udrite po meni, izvređajte me, nije nikakav problem. Svako ima svoje glasače, verovatno vi predstavljate svoje, ja svoje, i bože moj. Tako je.

(Radoslav Milojević: A vi nemate nijednog glasača?)

(Posle pauze.)

PREDSEDNIK: Zahvaljujem, poslanice, što ovim govorite o građanima Srbije koji su izašli na izbore. Svaka čast. Hvala lepo.

Idemo dalje.

Reč ima Tanja Tomašević Damjanović.

(Maja Videnović: Imam pravo na repliku.)

Član 104, stav 3.

Izvolite.

TANJA TOMAŠEVIĆ DAMJANOVIĆ: Hvala.

Poštovana predsednice, poštovani gospodine ministre sa saradnicima, kolege i kolegice narodni poslanici. Danas je pred nama izuzetno značajan Predlog zakona o dualnom obrazovanju kojim se omogućava sistematičan, racionalan i postepen pristup u uvođenju i razvijanju dualnog obrazovanja, uz sveobuhvatno sagledavanje procesa od početka do kraja školovanja. Takođe, jasno definisan sistem prava i obaveza škole, poslodavaca, učenika treba da obezbedi uključivanje većeg broja kompanija i škola u novi model praktične nastave, usklađivanje obrazovanja sa potrebama privrede i mogućnost da kompanije dobiju odgovarajuće kadrove, a učenici odgovarajuća znanja, veštine i sposobnosti, čime će se omogućiti brža i lakša zapošljivost mladih.

Važeći Zakon o srednjem obrazovanju i vaspitanju uređuje samo praktičnu i profesionalnu praksu koju škola može da ostvaruje u saradnji sa privrednim društvom, ustanovom, drugom organizacijom ili drugim pravnim licem, ali nisu precizirani uslovi pod kojima ta saradnja treba da se odvija, odnosno pod kojima se obavlja učenje kroz rad u realnom radnom okruženju.

Zato su neophodna precizna zakonska rešenja, sa jasno regulisanim pravima i obavezama, koja će povezati interese države, poslodavaca, radnika i učenika i stručno obrazovanje staviti u funkciju privrednog rasta i razvoja.

Članom 11. Predloga zakona taksativno su navedeni uslovi koje poslodavac mora da ispuni radi izvođenja učenja kroz rad, koji se odnose na

obavljanje delatnosti koja omogućava realizaciju sadržaja učenja kroz rad propisanih odgovarajućim planom i programom nastave i učenja; prostor, opremu i nastavna sredstva za rad; broj licenciranih instruktora; obezbeđivanje primene mere bezbednosti i zdravlja na radu.

Proveru ispunjenosti uslova poslodavaca za izvođenje učenja kroz rad vrši Privredna komora Srbije, koja u tom postupku obrazuje komisiju za utvrđivanje ispunjenosti uslova za izvođenje učenja kroz rad.

Prisustvo učenika u kompanijama određeno je nastavnim planom i programom.

Dualno obrazovanje zasniva se na obavezi da se svi u ovom procesu rukovode najboljim interesima učenika, u skladu sa principima kao što su partnerstvo škole i poslodavaca, uspostavljanje socijalnog partnerstva na lokalnom nivou, profesionalnost, etičnost, osiguranje kvaliteta, karijerno vođenje i zapošljivost, dostupnost, relevantnost, prohodnost, celoživotno učenje i pravo izbora i princip jednakih mogućnosti.

Za razliku od naših kolega iz opozicije koje su govorile o tome da je ovaj zakon loš, nemoralan, da ćemo njime uvesti robovlasnički sistem, koje kritikuju sve što se dobro radi za ovu zemlju i za građane Srbije – a oni na to imaju najmanje prava jer svi dobro znamo, a znaju i građani Srbije, šta se dešavalo za vreme njihove vladavine, kako su upropastili ovu zemlju i doveli je na ivicu bankrota – Srpska napredna stranka i predsednik Aleksandar Vučić smatraju da je dualno obrazovanje vrlo važna tema za budućnost Srbije. Samim tim, brinemo za budućnost ove zemlje i budućnost ovih mladih ljudi.

Mi moramo da promenimo svoje navike, da shvatimo da dok učimo moramo da radimo; isto tako, dok radimo, moramo celog života da učimo.

Dualno obrazovanje je neophodno zbog zapošljavanja, rasta BDP-a, životnog standarda, evropskih integracija, odnosno za sva najvažnija pitanja za koja moramo da damo najbolje rezultate. Izuzetno je važno jer se ekonomski rast zemlje zasniva na rastu industrije, budući da se u industriji suočavaju sa ogromnim nedostatkom obrazovane radne snage. Dualnim obrazovanjem stiču se kompetencije za brže zapošljavanje mladih ljudi, podstiče se preduzetnički duh kod mladih ljudi.

Dualno obrazovanje znači suštinsku, dubinsku i stratešku promenu Srbije i SNS će u danu za glasanje podržati ovaj predlog zakona, kao i sve druge predloge.

Hvala.

PREDSEDNIK: Izvolite.

Maja Videnović, Poslovník.

MAJA VIDENOVIĆ: Predsednice, neposredno po učinjenoj povredi sam se prijavila za reč, član 103. Dužni ste da mi date reč da ukažem na povredu

Poslovnika koju ste učinili dajući reč gospodinu Martinoviću, koji se javio za repliku na moju diskusiju i brutalno zloupotrebio Poslovnik, što upravo i sada čini. Mi znamo da je kolega Martinović sklon da čita privatne tvitove građana, presude suda, a evo i indeks Aleksandra ... (Isključen mikrofon.)

PREDSEDNIK: Povreda Poslovnika se ne odnosi na diskusije.

(Maja Videnović: Ja obrazlažem sve to.)

Ne obrazlažete, nego obrazlažete ono što je on izgovorio.

Vi ste rekli da sam povredila time što vam nisam dala repliku, a onda ste počeli da govorite o Aleksandru Martinoviću.

(Maja Videnović: Ja sam lepo rekla član 103, a član 104. je replika, vi to treba da znate.)

Hvala puno što me vi opominjete na sadržinu Poslovnika.

Član 103, da vidimo šta uopšte obrazlažete.

Prijavite se ponovo.

MAJA VIDENOVIĆ: Član 103, predsednice, nemojte da učitavate nešto što nisam rekla.

(Predsednik: Počeli ste o njemu da pričate.)

Član 103. Prekršili ste Poslovnik time što ste gospodinu Martinoviću dali repliku na moje izlaganje. Nikakva replika nije bila, nego zloupotreba Poslovnika. Dozvolite da u tri rečenice obrazložim ono što tvrdim, a to je da ste prekršili Poslovnik dajući reč gospodinu Martinoviću.

Ta povreda, poštujući Poslovnik, izgleda ovako: gospodin Martinović, koji je sklon da čita privatne tvitove građana, da ih na taj način etiketira, da pokazuje fotografije, da danas ovde i prethodnih dana čita presude suda i komentariše ih, a danas čita indekse i ocene koje je dobio Aleksandar Vučić i način na koji je završio...

(Predsednik: On ne može da povredi Poslovnik.)

Obrazlažem povredu, molim vas da me saslušate.

Ukoliko je to najveće dostignuće Aleksandra Vučića, ima da...

PREDSEDNIK: Ne može ovako. Vidim da ste se dogovorili da danas vređate Aleksandra Martinovića, ne dolazi u obzir.

(Smeh u sali.)

Šta je smešno? To je po kafićima smešno, a u parlamentu nije.

Znači, ovaj parlament će biti ili mesto za poštovanje, ili će biti ono što vi želite, da srozamo taj nivo i da vičemo „povreda Poslovnika“ i onda govorimo šta hoćemo. Povrede Poslovnika lažne ne postoje.

Reč ima narodni poslanik Milovan Krivokapić.

Izvolite.

MILOVAN KRIVOKAPIĆ: Hvala.

Poštovana predsedavajuća, uvaženi ministri sa saradnicima, ministre i poštovane kolegice i kolege, danas ću reći šta znači donošenje svih ovih zakona iz oblasti obrazovanja za nas na Kosovu i Metohiji pošto, slušajući juče i danas, ne vidim da je ijedan od ovih dušebrižnika koji svaki dan koriste Kosovo i Metohiju za skupljanje jeftinih poena progovorio i jednu jedinu reč.

Problemi u obrazovanju prepoznati od strane Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije na prostoru Kosova i Metohije još su izraženiji, pa imamo posebnu obavezu da podržimo donošenje zakona o dualnom obrazovanju. Svi zakoni koji su doneti i koje treba da donesemo iz oblasti obrazovanja daju obrazovnim ustanovama na prostoru Kosova i Metohije sigurnost da će ostati u sistemu obrazovanja Republike Srbije.

Bez opstanka obrazovnih ustanova na prostoru Kosova i Metohije u sistemu obrazovanja Republike Srbije, kao i donošenja svih ovih zakona, nema opstanka Kosova i Metohije u sastavu Republike Srbije. Mladi su garant našeg opstanka i razvoja Kosova i Metohije i očuvanja institucija Republike Srbije na ovim prostorima.

Obrazovne ustanove na prostoru Kosova i Metohije imaju posebnu obavezu dosledne primene novih zakona o obrazovanju, jer samo kvalitetom rada možemo opravdati napore koje Vlada Republike Srbije ulaže u naš razvoj i unapređenje programa i nastavnog kadra naših obrazovnih ustanova. Poboljšanje prostornih kapaciteta, kvaliteta opreme i stručnog kadra na kojem radi Vlada Republike Srbije, uz doslednu primenu novih zakona o obrazovanju, stvorice uslove za naš opstanak na prostoru Kosova i Metohije.

Predsednik Republike Aleksandar Vučić, SNS, Vlada, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije i Kancelarija za Kosovo i Metohiju dali su podršku predlogu novog zakona o obrazovanju.

Zakon o sistemu obrazovanja menja sistem rada i učenja. To je revolucionarna promena koju reforma donosi, kako reče ministar Šarčević. Usvajanjem svih ovih zakona o obrazovanju Narodna skupština doprineće očuvanju obrazovanja Republike Srbije na prostoru Kosova i Metohije.

Iskoristio bih samo par sekundi da se u ime svih studenata i prosvetnih radnika zahvalim ministru Šarčeviću i prenesem mu pozdrave i zadovoljstvo prosvetnih radnika, studenata i naroda Kosova i Metohije zbog njegove najnovije posete i odluke da dođe iako su ga deset-petnaest dana pre toga vratili sa prelaza. Vi ste bili uporni i došli ste, dali ste nam podršku i podigli moral i volju da i dalje živimo, borimo se i ostanemo na svojim vekovnim ognjištima. Hvala.

PREDSEDNİK: Reč ima narodni poslanik Snežana Bogosavljević Bošković.

SNEŽANA BOGOSAVLJEVIĆ BOŠKOVIĆ: Poštovana predsednice, gospodine ministre sa saradnicima, uvaženi narodni poslanici, poštovani građani

Srbije, tema parlamentarne debate ovog skupštinskog zasedanja izuzetno je važna, jer kroz predložene zakone u fokusu naše diskusije su mladi i njihovo obrazovanje.

Svako ozbiljno i odgovorno društvo teži da za svoje mlade generacije obezbedi što je moguće bolje i kvalitetnije obrazovanje. Poseban izazov obrazovnog sistema je kvalitetno, efikasno i funkcionalno srednje stručno obrazovanje. Izazov je utoliko veći, jer ovo obrazovanje mora da bude i dinamično i fleksibilno, mora da prati naučna i tehnička dostignuća, ali i savremene tokove ekonomije, privrede i razvoja društva u celini.

Tako danas od srednjih stručnih škola očekujemo školovane tehničare, zanatske radnike, majstore različitih profila koji su usvojili neophodna teorijska znanja, ali i ovladali potrebnom praksom i veštinama kako bi se brzo i lako uključili u posao u struci. Zaposlenje u struci je važno za svakog pojedinca koji je stekao diplomu srednjeg stručnog obrazovanja radi njegove lične i profesionalne karijere i prosperiteta, ali je važno i za društvo u celini jer se time pospešuje smanjenje nezaposlenosti, jačanje preduzetničkog duha i ekonomski napredak zajednice.

Verujem da su ovo bili najvažniji motivi Vlade i Ministarstva prosvete da predlože zakon o dualnom obrazovanju o kome danas diskutujemo.

Ovim zakonom, između ostalog, pravno se uređuju pitanja partnerstva srednjih stručnih škola i privrede, tj. škola i učenika sa jedne strane i privrednih društava i kompanija sa druge strane, u oblikovanju znanja i praktičnih veština budućih tehničara, zanatskih radnika i majstora različitih profila. Ovo partnerstvo je važno budući da je iza naše privrede dugogodišnji tranzicioni period praćen ogromnim potresima i promenama, pre svega promenama u obliku svojine. Tako smo od društvene svojine za nepune dve decenije dobili privredu pretežno u privatnom vlasništvu.

Danas spremnost privrednih subjekata da otvore svoja vrata za praktičnu nastavu naših srednjoškolaca smatram pozitivnim gestom i napretkom u razvoju obrazovanja i društva u celini. Verujem i da će veliki broj učenika nakon završetka školovanja upravo u kompanijama gde su sticali praktična znanja naći svoje stalno zaposlenje.

U kontekstu diskusije o dualnom obrazovanju i učenju uz rad želim da istaknem da su praktična nastava i obuka u našim srednjim stručnim školama duboko utemeljene i da imaju dugogodišnju tradiciju.

Ako nam je cilj znanje, ali i praktična obučenost i veštine, nema sumnje, najbolji primer su naše poljoprivredne škole. U ovim školama znanja se stiču u učionicama, a praksa i veštine na školskim ekonomijama. Vredne pažnje i pohvale su upravo ove škole koje su, pre svega zarad praktične nastave i svih stručnih predmeta, očuvale i razvijale svoje školske ekonomije kroz

višedecenijski rad, znanje i entuzijazam prosvetnih radnika i brojnih generacija učenika.

Stoga smatram da naše poljoprivredne škole u Svilajncu, Požegi, Kraljevu, Leskovcu, Šapcu, Požarevcu, Somboru, Futogu i drugim mestima treba da nastave, ali treba im i pomoći da i dalje održavaju i razvijaju svoje školske ekonomije, jer ove ekonomije su sigurna, proverena baza za sticanje praktičnih znanja i veština tehničara u oblasti poljoprivrede, veterine i šumarstva.

Vredan pažnje i pominjanja je primer Mlekarske škole u Pirotu. Učenici ove škole se, pored učenja, bave i preradom mleka i proizvodnjom proizvoda od mleka. Dnevno se u zanatskoj radionici ove škole preradi preko 3.000 litara mleka. Njihovi proizvodi (kačkavalj, beli sirevi, jogurt) nalaze se u prodaji i na trpezama širom Srbije, a rado ih kupuju i stranci. Benefiti ovakvog načina učenja su veoma kvalitetna, funkcionalna, stručna znanja učenika ove škole, a benefiti škole su mogućnosti da od prodaje sira i drugih mlečnih proizvoda ulaže u razvoj tehnologija u ovoj oblasti i time unapređuje obrazovanje svojih učenika.

Ovo govorim i kao profesor univerziteta koji radi na obrazovanju agronomskih stručnjaka, ali i kao prethodni ministar poljoprivrede, kada sam posetila veliki broj naših poljoprivrednih škola. Model rada ovih škola, koji uključuje obaveznu praktičnu nastavu i obuku na sopstvenim ekonomijama, smatram jednim od najorganizovanijih u sistemu srednjeg stručnog obrazovanja u našoj zemlji.

Naravno, u nekim drugim oblastima (mašinskoj, metalskoj, drvnoprerađivačkoj, tekstilnoj itd.) nije moguće na ovako direktan i transparentan način organizovati praktičnu nastavu i obuku, ali zato najveći broj ovih škola ima sopstvene radionice, gde učenici uz profesore i nastavnike praktične nastave takođe stiču važna stručna, praktična znanja i veštine. Zbog toga je važno ne zanemariti i ne degradirati značaj školskih radionica i ulogu nastavnika praktične nastave.

Štaviše, smatram da bi bilo dobro u okviru visokog obrazovanja, na primer visokih strukovnih škola i njihovih specijalističkih studija, uvesti i program školovanja nastavnika praktične nastave. Nekada smo, kao što znate, u Vranju imali Visoku školu za školovanje nastavnika praktične nastave mašinske i metalske struke. Na taj način bi i prosveta i privreda dobile na kvalitetu, jer bi i u redovnom obrazovanju i u učenju uz rad bili angažovani kompetentniji profesori i instruktori.

Polazeći od svega ovoga, predlog ovog zakona vidim kao želju da se unapredi naše srednje stručno obrazovanje, posebno u onim oblastima gde se praktična nastava i obuka mogu bolje i kvalitetnije organizovati u realnom privrednom sektoru, tj. u kompanijama koje za to imaju mogućnosti i iskazuju spremnost za partnerstvo sa našim srednjim stručnim školama.

Dakle, jasno je, Predlog zakona o dualnom obrazovanju nudi rešenja za dostizanje nama važnih ciljeva, a samo neke od njih ću pomenuti: kvalitetnije, efikasnije i funkcionalnije srednje stručno obrazovanje; približavanje ovog obrazovanja potrebama privrede; veća zaposlenost odškolovanih kadrova; jačanje preduzetničkog duha mladih i, kao rezultat toga, novoosnovane zanatske radionice, mala i srednja preduzeća. Zbog toga sam uverena da će i projektovani ishod, ekonomski napredak zajednice, sasvim sigurno uslediti nakon primene ovih zakonskih rešenja.

Zbog svega navedenog Poslanička grupa SPS podržaće zakon o dualnom obrazovanju, kao i druge predloge zakona iz ovog pretresa, o kojima će govoriti moje kolege iz poslaničke grupe. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima predstavnik predlagača, ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Zahvaljujem se vama što ste jednu lepu temu otvorili. Obišao sam puno poljoprivrednih škola i mislim da nam je to sjajan resurs. Tamo su većinom četvorogodišnja zanimanja. Osim svega što ste nabrojali, tamo postoje i naučni centri; znači, zaista je tu nauka otišla dalje.

U Rumi smo nedavno otvorili prasilište i genetski materijal koji sada služi celoj regiji južnog Srema da mogu da podstaknu svoje individualne poljoprivredne proizvođače da i oni imaju bolji genetski materijal. Tako da sklop nauke i kompletno digitalizovani modeli decu uče i IT-u u poljoprivredi. A veza sa *Biosense* institutom i visokotehnološkim naukama i poljoprivrednim školama, gazdinstvima takođe je nešto što je urađeno za zadnjih godinu dana. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, ministre.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: U susret današnjoj sednici, kada ćemo postavljati pitanja članovima Vlade Republike Srbije, odnosno kada će postavljati verovatno predstavnici poslaničkih grupa vladajuće većine, kao što je to inače bilo, skrećem pažnju na član 205. stav 2. Poslovnika.

Vlada je bila obavezna da nas pismenim putem obavesti koji od ministara neće moći prisustvovati današnjoj sednici. Gospodine Milićeviću, Vlada je bila u obavezi da to uradi tri dana pre ove sednice, a mi smo obavještenje da neće biti gospođa Nela Kuburović, Dušan Vujović, Aleksandar Vulin i Vladan Vukosavljević dobili pre pola sata. Dakle, Vlada Republike Srbije nastavlja da vređa dostojanstvo Narodne skupštine.

Ovo zaista ne može i ne sme da se toleriše. Morate da skrenete pažnju Vladi Republike Srbije, vi koji imate tu vrstu komunikacije, vi predstavnici

vladajuće većine, da ih to što su, eto, pokazali dobru volju, a imaju obavezu da dođu danas, takođe obavezuje da poštuju Poslovnik Narodne skupštine.

Nažalost, mi danas nećemo moći govoriti ni o povredama Poslovnika zato što radimo po Poslovniku koji narodnim poslanicima apsolutno uskraćuje, ili gotovo apsolutno uskraćuje, da rade svoj posao.

Ja sam zato iskoristila da govorim... Možda ovo nije bukvalno, u skladu s ovim poslovníkom, kršenje Poslovnika, ali kršenje i vređanje dostojanstva Narodne skupštine od strane Vlade Republike Srbije jeste. Nije trebalo ovo da im dozvolite, morali ste da ih upozorite. Ili bar da se danas predsednik Vlade izvini zbog ovoga Narodnoj skupštini i građanima Srbije. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Mislim da ste kroz pitanje koje ste postavili, a vezano je za povredu Poslovnika na koju ste ukazali, dali zapravo i odgovor koji sam ja želeo da vam pružim.

Dakle, ne tiče se ovog dela sednice povreda na koju ste ukazali. Ono što je za nas jako važno jeste da će taj deo sednice koji će biti održan od 16 do 19 časova biti jasno i precizno definisan i uređen u skladu sa Poslovníkom o radu Narodne skupštine Republike Srbije, članovima 204–209. Taj posao svakako jeste na nama i on će biti odgovorno odrađen.

S druge strane, prenećemo vašu sugestiju, ali mislim da je daleko važnije da će poslanici biti u mogućnosti... Jer, slušali smo prethodnih dana od strane pojedinih poslanika opozicije da Vlada ne sme da se pojavi pred poslanicima. Evo, danas od 16 časova, poslednji je četvrtak u mesecu, Vlada će biti u Narodnoj skupštini Republike Srbije.

(Marko Đurišić: Posle četiri meseca.)

I vi ćete, gospodine Đurišiću, imati mogućnost da postavite pitanje. Dakle, Vlada će biti u Narodnoj skupštini.

Ne mislim da sam učinio povredu Poslovnika, ali obaveza mi je da vas pitam da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi. (Ne.)

Zahvaljujem.

Povredu Poslovnika, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, povređen je član 107, dostojanstvo Narodne skupštine.

Mislim da moja uvažena koleginica, koja je inače dobar pravnik, nije baš najbolje pročitala Poslovnik, jer je rekla da oni, tj. poslanička grupa kojoj ona pripada, neće imati mogućnost da postave pitanje Vladi. To jednostavno nije tačno.

Poslovníkom je regulisano da se pitanja Vladi postavljaju tako što se kreće od takozvanih samostalnih poslanika, zatim se prelazi na poslaničke grupe

koje imaju najmanje poslanika, pa se tek onda dolazi do poslaničke grupe koja ima najviše poslanika. Ako će neko biti diskriminisan, uslovno rečeno, danas kada dođe Vlada, za koju smo mi iz Srpske napredne stranke glasali svim srcem, to će upravo biti, najverovatnije, daj bože da grešim, poslanici Srpske napredne stranke, a poslanici Srpske radikalne stranke će i te kako imati pravo i mogućnost da postavljaju pitanja Vladi s obzirom na broj poslanika koji imaju.

Mi iz Srpske napredne stranke ćemo najverovatnije za to biti uskraćeni, ali ćemo strpljivo saslušati sva pitanja koja će biti postavljena Vladi Republike Srbije, zato što se u Narodnoj skupštini već mesecima stvara atmosfera kako Vlada Republike Srbije ne sme da dođe u Narodnu skupštinu jer se boji ove strahovite i, kao što vidite, prilično brojne opozicije. Mi ne mislimo da je tako, Vlada će danas da dođe i svi ovi veliki junaci, sva ova elita, svi ovi koji su prepametni, koji se u sve razumeju i te kako će moći da postavljaju pitanja i predsednici Vlade i ministrima u Vladi Republike Srbije.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Martinoviću, ne mislim da sam konkretno kao predsedavajući prekršio član 107.

(Aleksandar Martinović: Ne tražim da se glasa.)

Mislim da sam odgovarajući malopre narodnom poslaniku odgovorio i na ono o čemu ste zapravo vi govorili, što je bio sadržaj vašeg izlaganja, a to je da će taj deo sednice od 16 do 19 časova biti vrlo jasno i precizno uređen u skladu sa Poslovníkom o radu Narodne skupštine, konkretno članovima 204–209. Poslovníka Narodne skupštine Republike Srbije.

Zahvaljujem, kolega Martinoviću.

Povreda Poslovníka, narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: S obzirom na to da ja kao narodni poslanik i potpredsednik Narodne skupštine, nažalost, nisam u prilici, ne sada nego inače, da predsedavam sednici, moram u skladu sa članom 32, na šta me obavezuje Poslovník, da pomognem predsedavajućem ili predsedniku, trenutno predsedavajućem.

Nije kolega bio u pravu malopre kada je govorio o povredi Poslovníka na način na koji je govorio, jer ja nisam u prethodnom javljanju želela da izazivam replike. Ja prosto želim, mi želimo da građani Srbije znaju apsolutnu istinu i o odnosu Vlade Republike Srbije prema Narodnoj skupštini i o svemu onome što jeste od interesa za građane Srbije.

Mi srpski radikali imamo pripremljena pitanja za predstavnike Vlade Republike Srbije, kao što se zna, imamo ih uvek. I ozbiljna pitanja postavljamo, od interesa za sve građane i za državu Srbiju, svaki put kada nam to Poslovník dozvoljava. Nisam ja rekla da mi nećemo biti u prilici da postavljamo pitanja, već sam rekla da će, nažalost, najverovatnije pitanja moći postaviti samo

predstavnicu vladajuće većine. I, naravno, pošto tamo ima 14, 12, 15, ne znam tačno koliko malih poslaničkih grupa, oni će svi da se izređaju, da se potroši vreme. Daj bože da je kolega Martinović u pravu, bilo bi interesantno za građane Srbije da danas srpski radikali budu u prilici da postavljaju pitanja članovima Vlade Republike Srbije. Iskreno se nadam da će se to i desiti.

Ako budete predsedavali, gospodine Milićeviću, povedite računa ko koliko vremena govori. Nemojte onome da produžite dve sekunde, onome deset, onome dvanaest, pa da i ono malo vremena što imamo bude potrošeno neposlovnički. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Evo, vi ste pričali jedanaest sekundi više. Moguće je da će me kritikovati. Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika?

(Vjerica Radeta: Ne.)

Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Zahvaljujem. Zaista, bez želje da... Ukazujem na povredu člana 27, ne tražim da se glasa i ne želim da ulazim dalje u ovu polemiku. Prosto, zbog javnosti želim da kažem da će mnogo više šanse da postavljaju pitanje Vladi imati narodni poslanici iz Poslaničke grupe SRS koja ima 22 poslanika, nego Poslaničke grupe SNS koja ima 103 poslanika.

Svi su, gospodine Mirčiću, naši. Poslanička grupa SNS ima 103 poslanika. Govorim o poslaničkoj grupi, ne o izbornoj listi. To bi trebalo da znate.

Evo, gospodin Mirčić čak ne zna ni koliko poslanika mi imamo.

(Predsedavajući: Nemojte direktno obraćanje, obraćajte se meni.)

Dakle, 103 poslanika Srpske napredne stranke će imati manju mogućnost da postavljaju pitanja Vladi Republike Srbije nego poslanička grupa koja ima 22 poslanika.

Sad je skoro pola jedan, još nekoliko časova nas deli od tog dela sednice. Videćete, mnogo su veće mogućnosti da dame i gospoda iz Srpske radikalne stranke postavljaju pitanja Vladi nego mi iz Srpske napredne stranke, iako nas ima 103 a njih 22. Mi takođe imamo pitanja za Vladu Republike Srbije, pre svega za predsednicu Vlade, o temama koje su bitne za građane Srbije. Ali, bez obzira na to, mi ćemo biti na tom delu sednice i baš nas zanima koja pitanja će biti postavljena Vladi i kako će Vlada na ta pitanja da odgovori.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

S obzirom na to da ste na početku rekli da ne želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika, nastavljamo po redosledu prijavljenih poslanika.

Reč ima narodni poslanik Dragan Vesović.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala.

Uvaženi gospodine ministre sa saradnicima, od nekih sedam objedinjenih tačaka dnevnog reda, pet govori o zakonima a dve o sporazumima. Zbog malo vremena koje imam da iskoristim, ja ću pričati samo o onome što je bila najčešća tema diskusije ovih dana, o zakonu o dualnom obrazovanju.

Ako ste pogledali – naravno, nema potrebe da vi kao ministar to gledate – ovde ima neki spisak govornika i na tom spisku govornika sam ja...

Ja bih molio samo da par sekundi koje sam istrošio dok sam sačekao da kolege prestanu sa diskusijom dobijem posle natrag.

(Predsedavajući: Izvolite.)

Dakle, na ovom spisku ja sam prvi koji je neopredeljen. I cela Poslanička grupa Srpskog pokreta Dveri jeste neopredeljena, ne zato što smo mi to napisali, kao što su mnogi drugi za koje sigurno znamo da će da glasaju za zakon napisali da su neopredeljeni, nego zato što zaista imamo neke sumnje i dileme koje ću ja u ovih nekoliko minuta pokušati u razgovoru s vama da razjasnim da bismo mi, što bi rekli slikovito, prelomili na jednu ili drugu stranu.

Kao osoba koja je dugo radila kao predavač stručnih predmeta u prosveti zaista imam i lično interesovanje, pored nečega što je opšte interesovanje Srpskog pokreta Dveri, i zbog ovog seta zakona bih pohvalio vas i vaše ministarstvo jer ste u kratkom vremenskom roku izbacili popriličan broj zakona, što govori o nečemu – da radite. A pohvalio bih vas i zato što ste spremni da stupimo u diskusiju, polemiku, ma koliko se često ne slagali i, bogu hvala, napravimo neke pomake koji mogu da budu na opštu narodnu korist i dobit.

Dugo je najavljivana ova reforma, u smislu dualnog obrazovanja, i sada smo mogli da steknemo utisak da je to nešto što će da reši problem nezaposlenosti koja se javlja u korpusu mladih osoba naše države.

U obrazloženju, koje ste napisali vrlo korektno, vidi se da ništa niste hteli da krijete. To nam je dalo mogućnost da neke stvari na ovaj ili onaj način tumačimo i o tome progovorimo. U obrazloženju se kaže da se 65% mladih sa završenom srednjom školom svrstava u grupu dugoročno nezaposlenih lica, pa se onda odmah iza toga navodi podatak da je čak 150.000 mladih od 15. do 24. godine nezaposleno. Onda negde na strani 17 spominjete da je ovo što sada radimo u dualnom obrazovanju u skladu sa Strategijom razvoja obrazovanja u Srbiji, gde se predlagalo povećanje fonda časova iz praktične nastave itd. I, onda sam ja lično upao...

Stvarno molim kolege da budu malo tiše. Dovoljno sam grlat da sebe čujem, ali nema potrebe da se nadvikujemo.

Dakle, kažete da je to u vezi sa Strategijom o razvoju obrazovanja u Srbiji do 2020. godine. Tu sam prvi put upao u neku dilemu. Naime, vi ste lično

rekli da je ta strategija spisak lepih želja, da je državu Srbiju mnogo koštala, da ništa dobro nije donela. Sada su tu dva pitanja: ko je odgovoran što je to tako? Ne mislim da ste vi, vi ste kratko na čelu tog ministarstva. Ko je odgovoran? I da li možemo da izvučemo, ne daj bože, loš zaključak da će ovo što pričamo o dualnom obrazovanju biti neki spisak lepih želja?

Jer, šta se tu desilo? Došli smo u priču da kažemo da naši učenici koji će da završe srednjoškolsko školovanje po ovom sistemu dualnog obrazovanja imaju pred sobom jednu od tri prilike: da se zaposle u nekoj od kompanija u kojima su obavljali, uslovno da kažem, praktični deo svog obrazovanja, da pokrenu svoj posao ili da nastave školovanje na visokoškolskoj ustanovi. Čuo sam malopre da ste spomenuli primer neke škole iz koje će imati mogućnost da idu na visokoškolske ustanove u Rusiji. Ali ako smo mi negde, ministre, smanjili broj teoretske nastave na 20%, gde ćemo otići sa time ako imaju 80% praktične, da li će tih 20% nastave omogućiti da nastave visoko obrazovanje? Mislim da će u opšteobrazovnom delu biti osakaćeni. S druge strane, ako ne budu zaposleni u nekoj kompaniji, to može da nas dovede do zaključka da možda nisu zadovoljili poslodavca jer nisu adekvatno savladali. Ako je to tako, teško da će, ja sam preduzetnik, radim privatno, oni moći adekvatno da obavljaju tu svoju delatnost.

Najveći problem koji sam imao u čitanju ovoga jeste ona priča o instruktorima i ogromnim ovlašćenjima koja su data Privrednoj komori, od licenciranja, obučavanja. Uostalom, jutros je u Poslaničku grupu Dveri stiglo mišljenje Agencije za borbu protiv korupcije, gde oni savetuju da jedno 15-16 članova zakona koji predlažete ispravite jer ima mogućnosti za neke greške u tom pogledu.

Recite mi samo jednu stvar. Ona priča o finansiranju, kaže se da će sve da finansiraju poslodavci, pa pitam – gde je tu onda interes poslodavca? Oni koji treba da plate minimalnu platu, topli obrok i put ne dobijaju ništa od države. Ili će dobiti nešto od države? To se u zakonu ne vidi.

Što se tiče onoga što ste juče rekli, da su pojedine države poput Nemačke, Švajcarske već davale novčane donacije, meni se tu nije svidela jedna stvar – kada sam video da tzv. GIZ, da ne čitam skraćenicu, koji je dao verovatno šest miliona, daje podršku za pet zanimanja: industrijskog mehaničara, bravara-zavarivača, električara, mehaničara motornih vozila i modnog krojača. Složićemo se da su sva ta zanimanja potrebna Nemačkoj. Trebaju ona i Srbiji. I, tu je sada drugi strah: kada su uvodili dualno obrazovanje 1960-ih godina, oni su to uradili sebe radi, da li mi danas ovo radimo jer su to njihove potrebe? Masa mojih poznanika koji su iz ovih struka otišla je u Nemačku upravo to da radi.

Nažalost, zbog vremena koje nemam, ne mogu dalje da pričam, imao sam dosta pitanja. Pokušali smo da amandmanima neke stvari popravimo,

diskutovaćemo i kroz amandmane, a želja bi nam bila da ovo bude primenjivo i da zaživi, jer mislim da to državi Srbiji treba. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima predstavnik predlagača, ministar Mladen Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Hvala vam.

U duhu ovoga što ste rekli, dobre volje, komunikacije, mislim da je 20% minimum samo kod stručnih predmeta, opšteobrazovni su očuvani u punom kapacitetu. To uvek odvajamo u procentima.

U daljem nastavku školovanja jedan broj će se opredeljavati ili za strukovne ili za univerzitet. Tu postoji ogromna potreba da taj mnogo uči, da se zalaže, da mu to bude cilj, jer mora da položi stručnu maturu. Ako je trogodišnje dualno, pošto stalno govorimo da je i trogodišnje i četvorogodišnje (poljoprivreda je sva četvorogodišnja, medicina je sva četvorogodišnja, deo ekonomije, trgovine, da ne nabrajam dalje), tu mora da se shvati da su dve godine rada u firmi na tim poslovima zamena četvrte godine samo u uskoprofilnom delu. Taj kandidat mora da uči opšteobrazovne predmete da bi bio kompetentan, jer on polaže stručnu maturu kao i onaj što radi u srednjoj stručnoj školi, i to ga izjednačava u daljim pravima u toku obrazovanja.

Uloga Komore je u ovom trenutku izuzetno potrebna i nužna jer nemamo kapacitete. Imamo nastavnike stručne grupe predmeta koji se nalaze u školama po nekom modelu – i dobrih, jer su pratili tehnološka zbivanja, inovirali, i tamo gde nisu. Malopre smo pominjali, 80% poljoprivrednih škola su stvarno inovativne, mali broj nije. Da ne pričamo dalje koji je drugi nivo obrazovanja bolji i jači, trebalo bi mi vremena. Oni daju instruktore, to su oni ljudi iz kompanije koji će naučiti praktičan deo rada.

I, dajem odgovor kolegama koji su se brinule za nastavnike praktične nastave, da će ostati bez posla – ne, vodili smo o tome brigu. Isto je bilo pitanje kada smo radili zakon. Da, sindikati su sa nama bili partneri sve vreme, i to je bilo osetljivo pitanje. Mi smo u jednom cugu rešili više nevolja. Znači, taj koordinator učenja uz rad je nastavnik iz škole, koji ima pedagoška znanja i veštine. Mi ne znamo zbog procesa rada... Zato će silni normativi i podzakonska akta regulisati neke stvari. Složićete se, ako je to složena mašina, ne može da bude mnogo učenika oko nje, ne možemo to fiksirati ničim ili dati skalom.

Ovo tek treba da se uređuje, zato je primena od 2019. godine. Znači, vrlo smo svesni da je bolje napraviti prvi ulazni zakon, zaštititi sve što je važno, jer države koje to nisu uradile (pa, čak i iz grupe koju smo pominjali, Slovačka nije radila, Rumunija) ulaze u probleme. Mislim da smo sada ušli u dobar tajming da to uradimo.

Kada govorimo o Strategiji, ponoviću opet rečenicu da je ona jako dobra. Nemam vremena da izlažem koliko je ko para zaradio na istoj strategiji, sve te

podatke imam. Tek radi toga, da ne bude priče da je to rađeno za ljubav države i slave itd. Akcioni planovi je ne prate. Postoji onaj univerzalni odnos teorije i prakse koji treba da se izuzme. Svaka čast ljudima koji su i dan-danas neko ko štiti pravo Strategije; ja je ne odbijam u potpunosti, odbijam samo one delove koji su planirani, a neostvarivi, jer nikada nisu pratili ekonomske tokove države. Mislim da je zrelo da se o tome priča. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Dragan Vesović.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Što se tiče Komore, čini mi se da je tu najveći izvor moguće korupcije, jer oni određuju preduzetnike, odnosno preduzeća u kojima će se obavljati praksa, oni šalju instruktore, oni daju licencu i imaju mnogo ovlašćenja. Naš je predlog da Ministarstvo tu bude više uključeno.

U vezi sa poljoprivrednim školama, ministre, malopre smo spomenuli Poljoprivrednu školu u Kraljevu, znate li da će deo zemlje da bude dat stranom investitoru na kome se nalaze delovi koji se koriste za praktičan rad? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima predstavnik predlagača.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Prosto, radi pune istine, komisija koja se određuje je zajednička. Oni su mlađi partner Ministarstva prosvete. Mi nemamo drugi resurs za to. Inače, ta saradnja se pokazala u pripremi svega, u obilaženju terena, kompanija, kao vrlo vredna. Primetili ste da je prosvetna inspekcija nadležna za sva pitanja, tako da je to deo obrazovanja koji je delimično poveren, uz našu kontrolu.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marko Parezanović.

Izvolite.

MARKO PAREZANOVIĆ: Zahvaljujem, poštovani predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolege, zakon o dualnom obrazovanju je jako važan zakon za našu zemlju i treba da omogući usklađivanje obrazovnog sistema Srbije sa potrebama privrede s jedne strane, a s druge strane da u nekoj meri reši problem nedovoljno kvalitetne praktične nastave u našim srednjim školama. Potpuno je jasno da ne mogu svi učenici da završe fakultete i da rade na pozicijama sa visokim obrazovanjem. Zato je jako važno da oni koji završe srednje škole iz srednjih škola ponesu što kvalitetnije praktično znanje koje će moći da primene i da lakše pronađu posao.

Kritike koje smo u prethodnim danima čuli od strane opozicije potpuno banalizuju ovu raspravu i pokazuju očigledno nerazumevanje potreba privrede. Koliko je to nerazumevanje veliko, govori činjenica da je država Srbija u periodu od 2008. do 2012. godine izgubila čak 400.000 radnih mesta u privredi.

Ja ću prokomentarisati samo nekoliko najčešće ponovljenih kritika. Kažu da ne postoje garancije da će svaki učenik po završetku škole dobiti posao. Mislim da ne postoji obrazovni profil, bilo da se radi o srednjem, bilo da se radi o visokom obrazovanju, koji garantuje baš svakom učeniku da će pronaći posao. Ta kritika povlači jedno logičko pitanje – da li je obrazovni sistem koji su oni kreirali omogućio svakom građaninu i svakom učeniku da po završetku škole dobije posao? Pa naravno da nije, štaviše, u tom periodu bivše vlasti najviše građana je ostalo bez posla u privatnom sektoru.

Teza da će učenici raditi samo na jednoj mašini potpuno je banalna, jer privreda Srbije daje mnogo šire mogućnosti za sticanje praktičnog znanja. U krajnjoj liniji, obrazovanje se ne završava sa završenom školom, ono je celoživotno; učenik koji je naučio da radi na jednoj vrsti mašina lakše će da nauči da radi na nekim drugim, sličnim mašina, da se profesionalno usavršava i da nadograđuje znanje koje je stekao u srednjem obrazovanju.

Tezu o jeftinoj radnoj snazi i malim platama, mislim da ne treba ni komentarisati, jer u njihovo vreme plate u privatnom sektoru gotovo da nije bilo.

Ono što je možda najzanimljivija kritika jeste da će ovaj zakon da omogući privrednicima da postojećim radnicima daju otkaz a da onda zaposle učenike. Mislim da je jedan stručan, efikasan, produktivan radnik dragocen za svakog privrednika i teza da će taj privrednik tog stručnog, efikasnog i produktivnog radnika da zameni učenikom koji u tom trenutku još nema dovoljno iskustva i znanja je potpuno banalna. Kada bi naši privrednici tako razmišljali, propali bi istom brzinom kojom je propalo „žuto preduzeće“ posle silaska sa vlasti.

Grad Čačak je među prvim gradovima pokazao interesovanje za dualno obrazovanje. Privreda grada Čačka, koju čini oko 1.800 privrednih društava i oko 4.300 preduzetničkih radnji, proizvodno je orijentisana i ima potrebu za proizvodnim kadrovima.

Grad Čačak je već načinio određene korake kada je u pitanju dualno obrazovanje. Ove godine je otvoreno odeljenje na smeru modni krojač i taj smer je upisalo 30 učenika (ti učenici obavljaju praksu u tri čačanska preduzeća) i, takođe, jedan obrazovni profil na smeru trgovac (gde će učenici obavljati praksu u pet čačanskih firmi i dva trgovinska lanca). Privredna komora je uradila analizu za potrebe privrede grada Čačka i ustanovljena je potreba za nizom drugih obrazovnih profila, koji će biti uvedeni u narednom periodu.

Dakle, Vlada Srbije i predsednik Republike Srbije odlično razumeju potrebe privrede. Ovaj zakon jeste jedan korak ka dodatnom smanjenju nezaposlenosti, ka upošljavanju novih ljudi, ka tome da učenici posle srednje škole iznesu mnogo kvalitetnije znanje, koje će moći da primene u praksi. Stoga

će Srpska napredna stranka u danu za glasanje nedvosmisleno podržati ovaj zakon. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Zoran Bojanić.

Izvolite.

ZORAN BOJANIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Uvaženi ministre, malopre je rečeno da vi i ova vlada nemate ni viziju ni bilo šta što se tiče obrazovanja. Ja tvrdim da, za razliku od onih iz Demokratske stranke koji su vam to rekli, imate i viziju i misiju. Sva ova četiri zakona i tri sporazuma upravo to govore.

Ovih dana mnogo smo govorili o dualnom obrazovanju. Zato mi je žao što nismo potrošili više vremena na ostale zakone, koji su u principu usklađivanje sa krovnim zakonom ali imaju i dosta novog i dosta bitnih stvari.

Teško mi je da ne prokomentarišem da neko priča i non-stop potencira priču o bogatima i siromašnima. Zar je moguće da i sada pričamo o bogatima i siromašnima i da samo bogati imaju pravo na stručno usavršavanje, na visoko obrazovanje? Ko bi to rekao? Znam mnogo ljudi koji su nekada davno bili siromašni, koji su bili šegrti nekog 6. aprila 1941. godine, a danas su multimilioneri, ljudi koji imaju u imovini milione i milione dolara, i uvek se sete onoga što su bili, odakle su potekli, da su delić ovog naroda, sete se tog 6. aprila i sete se nekog grada Kraljeva.

Kada pitaju gospodina Milomira Glavčića zašto tolike milione ulaže u Kraljevo, on kaže: tog 6. aprila, kada sam kao šegrt iz bombardovanog Beograda pošao na svoj Kopaonik, u svoje selo Kovači, u gradu Kraljevu me je zaustavio jedan čovek, jedan železničar i pitao me – sine, imaš li šta da jedeš? Normalno da nisam imao šta da jedem. Dao mi je parče hleba. E, to parče hleba je donelo gradu Kraljevu pet-šest miliona evra.

Upravo ovog trenutka... Gospodin Milomir Glavčić, koji ima 95 godina, izgleda prati i ove vaše napore da kroz kredit od 47.000.000 obezbedite mnogo novih dečjih vrtića. Gradu Kraljevu je donirao 200.000 evra da napravi još jedan vrtić. Tako da mislim da imate viziju, imate misiju, ako je taj čovek koji je 1941. godine imao viziju ostvario ono što i vi predviđate i planirate ovim zakonima. Nažalost, ovi iz Demokratske stranke to nikada neće shvatiti.

Zbog vremena i zbog mojih kolega, ovde ću završiti. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Zoran Radojičić.

Nije prisutan.

Reč ima narodni poslanik Darko Laketić.

Izvolite.

DARKO LAKETIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, uvažene kolege narodni poslanici, pre nego što budem govorio nešto više o zakonu o dualnom obrazovanju želim da izrazim zadovoljstvo zbog toga što je ovaj predlog zakona usklađen zajedno sa sindikatima. Takođe, nešto što je veoma značajno i zbog čega izražavam zadovoljstvo jeste činjenica da je sprovedena značajna i sveobuhvatna javna rasprava, jer je ona suštinski garant kvalitetnih zakonskih rešenja.

Sama činjenica da određeni poslodavci u našem privrednom sistemu ne mogu da zaposle ljude sa biroa zbog nekompetencije ili manjka veština govori u prilog tome da je ovaj zakon trebalo da bude donet i u ranijem periodu.

Ono što je činjenica i što mogu reći jeste da dosadašnja praksa da se praktična nastava, stručni deo nastave obavlja u školskim radionicama, koje su ne samo zastarele već jednostavno pripadaju nekoj našoj zajedničkoj prošlosti, govori u prilog tome da je neophodno da se praksa obavlja pre svega u tehnološki razvijenim fabrikama, a ne u školskim radionicama gde deca neće naučiti ono što im je neophodno za budući rad. Paralelno s tim, ne samo školske radionice, već i nastavnici koji vode praksu nisu mogli da prate tehnološki napredak naše zemlje i uopšte civilizacije; ti nastavnici su takođe ostajali u prošlosti. Mislim da se ovim predlozima rešava i ta problematika.

Ono što smo mogli da čujemo kao glavnu primedbu opozicije jeste – jeftina radna snaga. Čak su se čuli neki, za mene apsurdni, termini kao što su: zloupotreba, robovlasničko društvo itd., što je apsolutno nonsens. Zašto to kažem? Zato što o tome pričaju ljudi koji su aktivno učestvovali u pljačkaškoj privatizaciji, koji su aktivno sprovodili pljačkašku privatizaciju.

Govoriću i o gradu iz koga dolazim, Prokuplju. U Prokuplju nijedna fabrika koja je postojala, govorim o državnim fabrikama koje su radile za vreme SFRJ i devedesetih godina, danas ne radi. Na mestima gde su se nalazile, danas su ruine, porušene zgrade, jad i čemer. Zar oni ljudi koji su učestvovali u tome mogu da govore o dualnom obrazovanju, o tome da naša deca moraju da budu pripremljena za tržišnu utakmicu, za tržište rada, jer je to suštinska stvar? Pa zar iko normalan treba da misli da jedno dete koje izađe iz škole treba da bude nesposobno za posao? To dete, kada izađe iz stručne škole, mora da bude pripremljeno ili za samostalan rad, dakle u sopstvenoj režiji, ili za rad kod poslodavca. To je suštinska stvar, to je državni interes.

Priča o materijalnom obezbeđivanju učenika, mislim da je kompletno zaokružena. Jer u periodu kada se stiču znanja, kompetencije i veštine, dobiti naknadu veću od 70% od minimalne cene rada, velika je stvar. Kao lekar, i sam sam bio na specijalizaciji i za vreme specijalizacije primao naknadu kao lekar opšte medicine, dok nisam naučio zanat i položio specijalistički ispit. Prirodno je

da za vreme usvajanja znanja imaš naknadu koja nije stoprocentna, ali je naknada.

Dosad za stručnu praksu, za rad u školskim radionicama nije bilo naknade, pa nije bilo bunta. Jednostavno, takve stvari ne razumem, osim što razumem da je reč o politikantstvu i zloupotrebi zaista plemenitih stvari. Hvala vam još jednom.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Miladin Ševarlić.

Nije prisutan.

Reč ima narodni poslanik Miletić Mihajlović.

Izvolite.

MILETIĆ MIHAJLOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre, saradnici Ministarstva, dame i gospodo narodni poslanici, ovaj set zakona koji razmatramo danas praktično proizilazi iz onoga što smo pre mesec dana usvojili, Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. Tim važnim poslom koji smo završili pre jedno mesec dana postavljena je osnova, postavljen je temelj i dobili smo jedan temeljni ili, kako se kaže u pravnoj praksi, krovni zakon koji pokriva ove oblasti, koje mi danas razrađujemo i analiziramo kroz usvajanje ovih zakona koji imaju karakter posebnih zakona. Mi zapravo usaglašavamo ove zakone i ove oblasti sa onim što je Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

U ovim novim zakonima mi praktično imamo jednu projekciju svega ono što je sistemsko rešenje u osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja – u Zakonu o osnovnom obrazovanju, u zakonu o srednjoj školi, u Zakonu o predškolskom vaspitanju i, naravno, donosimo jedan novi zakon o dualnom obrazovanju.

Sagledavanjem svih elemenata i aspekata koji su sastavni deo obrazovnovaspitnog procesa u predškolskoj ustanovi, osnovnoj školi i u srednjoj školi uviđa se neverovatno značajna složenost procesa obrazovnovaspitnog rada. Ta složenost ukazuje na ozbiljnost jednog ovako velikog i značajnog posla.

Pomenuću samo neke oblasti koje se pojavljuju u ovim zakonima i koje su regulisane zakonskim rešenjima. Recimo, pitanje redovne nastave, dopunske nastave; vannastavne aktivnosti, dodatna nastava, nastava razredna, predmetna; zatim, podrška deci i učenicima iz osetljivih društvenih grupa; nastava za učenike na kućnom i bolničkom lečenju; nastava na daljinu; kulturne aktivnosti škole; program školskog sporta i rekreativni program; program zaštite od nasilja, zlostavljanja, zanemarivanja, program zaštite od diskriminacije; zaštita životne sredine; program saradnje sa porodicom; učeničke zadruge; zdravstvena zaštita u školi; programi posebne pedagoške orijentacije, što je veoma interesantno i značajno pomenuti. Konačno, pomenimo opšte i posebne principe i ciljeve obrazovanja i vaspitanja, pa onda opšte i međupredmetne kompetencije na kraju

osnovnog obrazovanja, kao i međupredmetne kompetencije za kraj srednjeg obrazovanja.

Dakle, zaista je reč o jednom značajnom i složenom, odgovornom i teškom poslu iz ove oblasti koju vi, gospodine ministre, vodite. Figurativno rečeno, ova oblast, može se reći, gradi od deteta čoveka – obrazovanog, vaspitanog, kulturnog. Naravno, nije to uloga samo vaspitnoobrazovnih ustanova i nije to stvar samo ovog resora; naravno da u jednakoj meri udela u tome ima i porodica ali i drugi segmenti društva.

Rekao bih u ovom trenutku još nešto što je veoma značajno, a to pitanje je naročito aktuelno kroz princip racionalizacije vaspitnoobrazovnog procesa, odnosno obrazovanja. Trebalo vi voditi računa da u ime štednje i racionalizacije ne dođe do olakog gašenja, odnosno zatvaranja pojedinih škola gde imamo manji broj učenika. Srbija je suočena, na ogromnom delu prostora, sa procesom depopulacije, naročito je time zahvaćena južna i istočna Srbija. Jednom kada se ugasi škola, onda je to poslednji branik koji je bio, koji ipak zadržava ljude u tom kraju.

Dalje, značajno je reći, to je svakako za pohvalu, da sadašnja vlada, vaše ministarstvo nastavlja sa poslovima renoviranja i rekonstrukcije škola, kao i gradnjom novih školskih i drugih objekata, sa velikim stepenom energetske efikasnosti, što je veoma značajno.

Takođe, važno je da radimo na još većem obuhvatu predškolske dece. Obuhvat dece predškolskim vaspitanjem u zemljama EU veći je nego kod nas. Ukupan procenat obuhvata dece predškolskog uzrasta u Srbiji je, doduše, u porastu: 2002. godine iznosio je 32%, a 2016. i 2017. godine preko 50%.

U tom pravcu svakako treba da nastavimo, međutim, treba da budemo svesni činjenice da je obuhvat dece iz porodica nižeg socijalno-ekonomskog statusa manji, kao i dece iz seoskih sredina, i to moramo menjati.

Kada je reč o dualnom obrazovanju... Ali pre toga hajde da kažem i ovo što je trebalo na početku da kažem. U ime Poslaničke grupe SPS, pohvalio bih ovo što je posao u oblasti ovog resora. Smatram da politika Ministarstva i ove vlade, što se tiče obrazovanja i vaspitanja, ide u dobrom pravcu. Dolaskom na čelo Ministarstva nastavili ste dobru tradiciju nekih ministara iz ranijih perioda i ne sumnjam da će krupni rezultati u ovoj oblasti uslediti sa vama na čelu Ministarstva.

Što se tiče dualnog obrazovanja, imali smo ovo i ranije u vidu škola učenika u privredi. Naravno da to nije isto, ali svakako da treba nastaviti u ovom pravcu, jer to podrazumeva zainteresovanost privrednih subjekata, bar onih kojima su potrebni pojedini profili, odnosno zanimanja, do kojih u sadašnjem sistemu obrazovanja teško mogu da dođu. Dakle, oni postaju važan partner.

U samom procesu interesantna je pojava instruktora i koordinatora. To je zapravo jedan tandem koji se sastoji od predstavnika škole i predstavnika privrednog subjekta. Oni u tom tandemu prave jedan sklop, jedan sistem u kome će se obezbediti ono što je praktičan rad i suština tog zanimanja, od strane stručnjaka iz privrednog subjekta; s druge strane, pedagoška strana zadovoljava se prisustvom koordinatora.

Naravno da bih se pridružio pohvalama naših škola, srednjih stručnih škola, o kojima je ovde bilo reči. Ja vrlo često posećujem, na primer, Poljoprivrednu školu u Požarevcu, ali ima sjajnih drugih škola, da ne ponavljam, kolegica Bošković je to pomenula.

Sugerisao bih, gospodine ministre, ako je to moguće, da prilikom donošenja budžeta, kada budemo razgovarali o budžetskom sistemu, vodimo računa da vratimo sopstvene prihode škola, kojima je po tom zakonu to pravo oduzeto. U datom trenutku škole ne mogu blagovremeno da reaguju, a ide setva, ide zaštita bilja, idu kvarovi na mašinama itd. U budžetskom sistemu u nekim drugim oblastima kao što su nauka, kultura itd. ta sredstva su ostavljena. Smatramo da je u interesu obrazovanja i ovih škola, kojima zaista možemo da se podičimo, da se to vrati i ja vas molim da o tome razgovaramo i zajedno se založimo.

Na kraju, rekao bih još jednom da PG SPS pozdravlja vaše nastojanje, koje ide u dobrom pravcu, bez politike, profesionalno i nadam se da ćemo imati dobre rezultate. Naravno, podržaćemo ove zakone.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima predstavnik predlagača, ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Mislim da je možda zgodan momenat da vam kažem, u vezi s ovim poslednjim što ste rekli, da znamo za taj problem.

Škole zaista imaju muku kako da poseju, kako da kupe hranu za životinje i sve drugo što gaje i čime se bave, ali smo rešenje stavili u ova dva poslednja zakona, o osnovnoj i srednjoj školi, o kojima uopšte ne pričamo mnogo.

Rešenje đачke zadruge, u novim svojstvima, novom kapacitetu, jeste dobro rešenje, koje će svakoj školi omogućiti da te sopstvene prihode, čak i nešto što je proizvodno ili nešto što je uslužno ili bilo šta, sama na neki način zaradi i da ostane njeno, naravno, pod uslovom da se vodi briga o svakom dinaru, da se stavi šta su prioriteti i da su zadrugari, to su rekli neki poslanici juče, i nastavnici i učenici; mogu biti i roditelji i svi dobronamerni ljudi.

Znači, jako je važno da im pomognemo u tome. Ovih dana imamo jedan radni tim koji se intenzivno time bavi, uređuje pravni i finansijski okvir te priče, a mi ćemo svim ustanovama u Srbiji, kroz formu autonomije, sugerisati.

Zadruga su korisne ne samo zbog toga... Naravno, to je neka vidljiva korist, baš korist, korist, ali ako govorimo s aspekta vaspitne funkcije svake ustanove, postoji ta vaspitna korist kada govorimo o učenju za rad, uopšte o nečemu što mlad čovek mora da nauči odmalena u kući, a to je da zna da baci đubre, da zna da ode u prodavnicu, da zna da spremi svoj krevet, pa do drugih stvari. I neće biti izrabljivan sigurno, ni od svojih roditelja ni od bilo koga u školi, i s voljom će ove stvari raditi.

Pre neki dan potpisali smo ugovor sa „Srbijašumama“, javnim preduzećem koje će nam biti partner – kao što je Komora za ove stvari, kao što imamo partnere u privredi za skoro sve ciljeve koje smo istakli i to nas zaista drži visoko, čak i tamo gde nismo imali budžetska sredstva – recimo, gde će jedna vrsta sadnje ili gajenje rasada u svim seoskim školama biti moguće kao delatnost zadruga.

Znači, imamo zadruga koje rade softvere, gimnazijske, imamo mnogo dobre priče i dobre primere prakse. Ostaje da to svakoj školi ponudimo kao gotov, dobar model i eto rešenja za tu priču.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, ministre.

Reč ima narodni poslanik Ivan Kostić.

Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Izvolite.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvažene kolege poslanici, poštovani ministre sa saradnicima, nemoguće je ne primetiti da ste tu, u ovom uvaženom domu, već se meri nedeljama. To zaista govori o ozbiljnosti sa kojom ste vi i Vlada Republike Srbije pristupili rešavanju ovoga problema, o ozbiljnosti sa kojom pristupate kada je u pitanju revitalizacija srpskog obrazovnog sistema.

Moram reći, poštovani ministre, neće vam biti jednostavan zadatak. Nije jednostavno uspostaviti sistem koji je u proteklih dvanaest godina, u vreme vladavine Demokratske stranke, te pošasti koja se zove Demokratska stranka, uništen do temelja. Ali to je bio, u stvari, samo deo jednog šireg plana za uništavanje Srbije i njene omladine sveukupno.

(Radoslav Milojević: Povreda Poslovnika.)

(Predsedavajući: Vratite se na temu, kolega Vujadinoviću.)

Naime, nemoguće je danas, ministre, govoriti o obrazovanju a ne setiti se velikog Svetog Save i, na kraju krajeva, Vuka Karadžića i onih citata koje je on za svog života zabeležio i zapisao. Evo, ja ću vam samo jedan citirati. Kaže veliki Vuk, koga se, vidim, neki u opoziciji stide: „Ne brini ti, brajko moj, hoće li narod propasti ili neće, nego radi ono što si ti kadar, pa ako svaki uradi onoliko koliko je kadar, neće narod nikada propasti“.

Pokazujete vi, uvaženi ministre, da ste kadri, pokazujete da ste ozbiljno pristupili ovome zadatku. Moram da kažem, pre svega zbog Srbije, sve vreme, ovih dana i ovih nedelja, sa vama je prisutan veliki broj saradnika, sad se već meri desetinama, što govori o ozbiljnosti sa kojom pristupate ovom problemu.

Naravno, vi ovim zakonom sada približavate realni sektor i privredu obrazovnom sistemu. Mislim da je to nedvosmisleno i i te kako korisno. Imam iskustva, dolazim iz Subotice, gde imamo već četiri odeljenja koja su izašla, to su svršeni maturanti, svi su bili angažovani, kako u stranim tako i u domaćim kompanijama. Nije jednostavno vraćati te kompanije nazad na noge.

Naime, dvanaest godina poštasti Demokratske stranke u Subotici dovelo je do toga da izgubimo radna mesta. Na sreću, sa gradonačelnikom Subotice, sa Vladom Republike Srbije i predsednikom Srbije došli smo do 6.000 radnih mesta u toj slobodnoj zoni. Ta četiri odeljenja, moram vam reći, svi su ostali da rade u tim kompanijama: Industriji nameštaja „Bajmok“, Industriji nameštaja „Budućnost“, Fabrici nameštaja „Bačka Topola“, svi su ostali da rade. Više od stotinu mladih ljudi ostalo je da živi u Srbiji. To je velika korist za našu zajednicu.

Na kraju krajeva, mislim da je dosta toga danas izrečeno, hteo sam da iznesem ove argumente radi javnosti Srbije. Znam da ovim argumentima neću ubediti opoziciju da glasa za ovaj zakon. Završiću sa velikim Vukom Karadžićem, kojeg se opet mnogi stide. U drugom citatu, Vuk Karadžić kaže: „Biseri se pred svinje ne bacaju“.

Toliko, gospodine ministre. Hvala vam što se trudite za ovu Srbiju. Svakako ću podržati ovaj zakon.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodni poslanik Radoslav Milojević.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Gospodine Milićeviću, reklamiram prvo član 106 – govornik može da govori samo o temi dnevnog reda o kojoj se vrši pretres. Mislim da smo čuli o svemu samo ne o temi dnevnog reda. Reklamiram i član 108, da se o redu na sednici stara predsedavajući ili njegov zamenik. U ovoj situaciji, vi.

Mislim da smo mogli da čujemo svakakve neistine od prethodnog govornika. Zaista, od njega nisam ni očekivao da razume koliko je ovaj zakon loš po građane Srbije. I zaista bih želeo da znam kako on objašnjava mladoj deci u školi to što je njegov gradonačelnik Subotice...

(Isključen mikrofoni.)

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Milojeviću, imate mogućnost da ukažete na povredu Poslovnika.

(Radoslav Milojević: Ukazujem.)

Ali kroz povredu Poslovnika. Kada se javite i ukažete na povredu Poslovnika, ne možete povredu Poslovnika zloupotrebljavati ...

(Radoslav Milojević: Ukazujem. Molim da mi vratite vreme.)

Samo trenutak. Ne možete povredu Poslovnika zloupotrebljavati da biste replicirali narodnom poslaniku koji je maločas govorio, a obraćate se meni i ukazujete na povredu Poslovnika. Ja ću vam obrazložiti da li smatram da jesam ili nisam učinio povredu Poslovnika. Izvolite.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Gospodine Milićeviću, ja vrlo dobro znam šta stoji u ovom poslovniku, ali očigledno vi ne znate kao predsedavajući kada ste dozvolili prethodnom govorniku da govori o vladavini Demokratske stranke, kako je Demokratska stranka za dvanaest godina vladavine u Ministarstvu prosvete upropastila sistem obrazovanja. To je upravo prethodni govornik govorio, a Demokratska stranka je imala samo godinu i po dana ministra prosvete, gospodina Gašu Kneževića, na kojeg smo ponosni.

Upravo je ministar bio vaš partijski saborac, gospodin Žarko Obradović....

PRESEDAVAJUĆI: Vi i dalje želite da replicirate.

Pre nego što vam dam obrazloženje ...

(Radoslav Milojević: Ne, ja govorim, jer ste pogrešili.)

Shvatio sam na šta ukazujete. Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni? (Da.)

Zahvaljujem, kolega Milojeviću. Ukazali ste na čl. 103. i 106.

(Radoslav Milojević: Greška, morate da slušate, 106. i 108.)

U pravu ste, 106. i 108, dakle da govornik govori o tački dnevnog reda. Kolega Vujadinović je na svoj način govorio o onome što danas jeste tačka dnevnog reda. Onog trenutka kada sam kao predsedavajući smatrao da se na trenutak udaljio od onoga što je tema, ja sam sugerisao i upozorio i zamolio ga da se vrati na ono što je tema današnjeg zasedanja. Ne mislim da sam time povredio, ni na jedan način, Poslovnik o radu Narodne skupštine Republike Srbije. Zahvaljujem.

Povredu Poslovnika, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, gospodine Milićeviću, povređen je član 27.

Gospodin Milojević nije, izgleda, najbolje razumeo i nije slušao gospodina Milimira Vujadinovića. On je rekao da je Demokratska stranka devastirala državu Srbiju. Dakle, ne samo obrazovni sistem, nego kompletnu državu, a pre svega privredu Republike Srbije.

(Radoslav Milojević: Povreda Poslovnika?)

Za dvanaest godina njihove vlasti potpuno je upropašten ekonomski život Srbije.

(Radoslav Milojević: Je li ovo sad povreda Poslovnika?)

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Martinoviću, obraćajte se i vi, molim vas.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Zatvoreno je na hiljade fabrika u pljačkaškim privatizacijama. Samo u periodu od 2008. do 2012. godine preko 400.000 ljudi je ostalo bez posla. A Srpska napredna stranka pokazuje kako se radi drugačije. Dakle, mi promoviramo takvu politiku da ekonomija... (Isključen mikrofon.)

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Martinoviću, moraću i vas da prekinem kao kolegu Milojevića.

Kolega Martinoviću, nema razloga da kroz povredu Poslovnika repliciramo. Molim i vas, obraćajte se meni. Shvatio sam šta želite da ukažete, da je pogrešno protumačen kolega Vujanović.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Ne.) Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Radoslav Milojević.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Gospodine Milićeviću, reklamiram član 107. Znam da perfidno pokušavate da svakog govornika Srpske napredne stranke, bez obzira na koju temu dnevnog reda se javio, bez obzira da li je Poslovnik, pustite da izrekne najgore laži i optužbe na račun Demokratske stranke ili nekog od poslanika Demokratske stranke i onda mu sa jednim osmehom kažete – molim vas, moraću da vas prekinem.

Tako da vas molim da imate iste aršine i da pustite mene da kažem da je Srpska napredna stranka uništila zemlju Srbiju, smanjila plate, smanjila penzije, pa me onda prekinite.

PRESEDAVAJUĆI: Evo, nisam dozvolio ni vama. Neću vam dozvoliti da zloupotrebljavate Poslovnik o radu i replicirate kroz zloupotrebu Poslovnika.

(Radoslav Milojević: Samo iste aršine tražimo, ništa drugo.)

Aršini su potpuno isti. Pogrešno ste protumačili izlaganje kolege Vujanovića. Ponavljam, onog trenutka kada sam lično smatrao da se udaljio od teme, sugerisao sam i zamolio ga da se vrati na tačku dnevnog reda, što je on i učinio.

Zahvaljujem vam se, kolega Vujanoviću.

Nastavljamo dalje.

Reč ima narodni poslanik Ljubinko Rakonjac.

Izvolite.

LJUBINKO RAKONJAC: Poštovani predsedavajući gospodine Milićeviću, poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, danas uopšte nisam imao nameru da govorim o zakonu o dualnom obrazovanju,

ali posle jučerašnjih često neosnovanih kritika i uvreda moram da čestitam radnom timu gospodina ministra Šarčevića i posebno pomoćniku ministra profesorici Gabrijeli Grujić Garić, koji su sigurno uložili velike napore da se ovaj zakon dobro uradi i da danas bude na dnevnom redu.

Zašto imam poverenja u ovaj zakon? Kritike koje sam juče čuo, koje su često neosnovane, nisu zasnovane na nekim rezultatima istraživanja, na nekim studijama, na nekim naučnim eksperimentima, a gospođa Gabrijela Grujić se bavi naučnoistraživačkim radom iz ove oblasti. Neću se upuštati duboko u ovaj zakon, već ću samo reći svoje utiske.

Moram reći da su te kritike bile zaista neosnovane i da će verovatno ljudi koji su najviše kritikovali ovaj zakon sutra prisvajati kao svoje zasluge za primenu ovog zakona. Budite spremni na to. Prema tome, nemojte izaći iz ove skupštine razočarani, iz ovog doma, kao da je to jedan neuspešan posao, već budite ponosni na ono što ste uradili u proteklom periodu, za ovih godinu dana. Niste sedeli skrštenih ruku nego ste dali rezultat koji pet koraka znači za obrazovanje zemlje Srbije.

Toliko ću o ovome samo da kažem, žao mi je, a govoriću o zakonu o potvrđivanju Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i o sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom.

Ovo je oblast iz zaštite životne sredine i žao mi je što je zaista bilo malo govora o ovom zakonu. Možda je trebalo da ministar zaštite životne sredine bude na ovoj sednici pa bi rasprava bila koncipirana i u tom smeru, zato što je ova oblast podeljena u Republici Srbiji na više ministarstva. U nadležnosti je Ministarstva zaštite životne sredine, Ministarstva rudarstva i energetike i Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.

Koji su razlozi za potvrđivanje ovog međunarodnog ugovora? Zajednička konvencija o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i o sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom bavi se širokim spektrom pitanja vezanih za upravljanje istrošenim nuklearnim gorivom i upravljanje radioaktivnim otpadom civilnog karaktera. Pitanja iz njenog delokruga se ne odnose samo na zemlje sa nuklearnim energetskim programima, već i na one koje u primeni imaju jedino izvore zračenja u medicini i industriji.

Faktor nedeljivosti prostora u slučaju eventualnih vanrednih situacija ili prekograničnog transporta i drugih relevantnih prekograničnih kretanja takođe naglašava međunarodni karakter Konvencije i njenog predmeta uređenja i čini je značajnom za sve zemlje.

Cilj donošenja ovog zakona je uvođenje viših standarda u sprovođenju mera nuklearne sigurnosti, efikasnija primena zakona, uspostavljanje sveobuhvatnije i savremenije regulative i kontrole nad izvorima jonizujućih zračenja, nuklearnim objektima, radijacionim delatnostima i nuklearnim

aktivnostima, a pre svega nad upravljanjem radioaktivnim otpadom i istrošenim nuklearnim gorivom.

Sprovođenje odredaba Konvencije ide u susret ispunjavanju međunarodnih zahteva i obezbeđuje usklađenost na međunarodnom planu, omogućavajući tako lakšu i adekvatniju komunikaciju i koordinaciju sa drugim državama i međunarodnim organizacijama u ovoj oblasti.

Konvencija predstavlja prvi obavezujući međunarodnopravni instrument koji odražava nameru i posvećenost država koje su njene ugovorne strane da, u sklopu globalnog režima kojim se obezbeđuje zaštita ljudi i životne sredine, postignu i održavaju visok nivo sigurnosti u oblastima koje su predmet Konvencije.

Moram da kažem da je Konvencija usvojena 5. septembra 1997. godine u Beču. Konvencija je otvorena za pristupanje svim državama, pa i Republici Srbiji, koja do sada nije uzimala učešće ni u jednoj od navedenih faza. Prema podacima iz 2013. godine, 69 država su ugovorne strane, a 42 potpisnice Konvencije. Tako su ugovorne strane i sve bivše republike Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, zatim Albanija, Rumunija, Bugarska i Mađarska.

Vlada i Skupština Republike Srbije su potrebu za sigurnim upravljanjem istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom prepoznale kao pitanje od posebnog značaja, koje je potrebno rešavati na adekvatan način i u sklopu drugih pitanja vezanih za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost.

(Predsedavajući: Zahvaljujem, kolega Rakonjac. Vreme.)

O tome svedoči napredak u noveliranju pravnoregulatornog okvira.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Stanija Kompirović.

Izvolite.

STANIJA KOMPIROVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, pošto govorimo o veoma značajnim zakonima, zakonima o obrazovanju, istaći ću da je reforma obrazovanja veoma značajna jer je to ljudski kapital za budućnost.

Mi moramo da učimo i težimo usvajanju novih znanja. To je jedini put ka novoj snazi, koja je ovoj zemlji neophodna. Znanje treba da vodi ovu zemlju i znanje treba da oblikuje i odredi joj ciljeve.

Da, o tome je govorio naš predsednik Aleksandar Vučić. O tome je govorio u ovom domu ispred nas iznoseći program Vlade avgusta 2016. godine – da je najvažniji zadatak Srbije da naučimo da učimo, da se specijalizujemo i da otkrijemo nova polja znanja i da postanemo kadri da ih rešimo. Tome služe

reforme obrazovanja, da dobijemo sposobnije generacije, spremnije da odgovore na svaki zadatak, da razvijemo i sačuvamo našu zemlju.

Time ćemo, isto, otkloniti sve štetne posledice koje je stvorila Demokratska stranka u ovom sistemu i sistemu pre nas.

Osnovne ideje dualnog obrazovanja uređuju se zakonom o dualnom obrazovanju koji ima za cilj uređenje učenja kroz rad za učenike srednjih stručnih škola; unapređenje obrazovanja koje će biti prilagođeno potrebama privrede; povećanje obima i kvaliteta praktične nastave; izgradnju preduzetničkog duha kod mladih i podsticaj pokretanja sopstvenog poslovanja, i nastavak školovanja na strukovnim studijama i fakultetima.

Reforme sistema obrazovanja su veoma značajne i doprinose našem društvu, pa i našem školstvu, kao i našim institucijama na prostorima Kosova i Metohije. To dokazuje i dolazak gospodina ministra Šarčevića ovih dana u Kosovsku Mitrovicu, koji je obišao naše škole, naše predškolske ustanove, naše sisteme obrazovanja i otvorio naučni sistem za mlade. Sticanjem znanja pokušavamo da se odbranimo, sticanjem znanja pokušavamo da se ujedinito i da pokažemo da samo ujedinjeno možemo dalje. Time je i Srpska pokazala svoju pobedu u svim srpskim opštinama.

To je moć i znanje našeg naroda i našeg predsednika koji nam dokazuje i našu sigurnost da je tu i da brine o nama. Samo tako ujedinjeno moći ćemo da pobedimo i prevaziđemo mnoge probleme koji su nam naneti u ranijim ulaganjima Demokratske stranke, koja uopšte nije brinula o osnovnim sistemima našeg društva i društva na Kosovu i Metohiji u školstvu i obrazovanju.

U danu za glasanje podržaću ove zakone u potpunosti. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani gospodine ministre sa saradnicima, ostalo mi je u ovom kratkom vremenu da vam pročitam zaključak Agencije za borbu protiv korupcije u vezi sa Predlogom zakona o dualnom obrazovanju.

„Predlogom zakona se bez dovoljnog sužavanja diskrecionih ovlašćenja veoma značajna uloga u oblasti dualnog obrazovanja prepušta Privrednoj komori Srbije, koja je interesna i poslovno-stručna organizacija privrednih subjekata. Poseban problem predstavlja to što Predlog zakona sadrži više nedorečenih i nepreciznih rešenja koja ostavljaju prostor za različita tumačenja i koja mogu pogodovati partikularnim interesima koji su u suprotnosti sa javnim interesom. Na kraju, Predlog zakona sadrži i druge nedostatke koji se, pored ostalog, odnose na nepostojanje uslova i kriterijuma ili elemenata kriterijuma za imenovanje članova komisija, davanje širokih diskrecionih ovlašćenja i prepuštanje ministru i

Privrednoj komori da značajna pitanja uredi svojim aktom, iako je neophodno da ta pitanja budu regulisana zakonskim odredbama.“

(Predsedavajući: Zahvaljujem, vreme.)

Još jedna rečenica, gospodine predsedavajući. „Agencija za borbu protiv korupcije smatra da je neophodno otkloniti identifikovane nedostatke u cilju stvaranja adekvatnog pravnog okvira u oblasti dualnog obrazovanja.“ Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Obradoviću.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Kosanić.

ĐORĐE KOSANIĆ: Poštovani ministre sa saradnicima, predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, možda je dobro podsetiti se još jednom da smo u ova dva dana pred sobom imali četiri zakona iz oblasti obrazovanja i vaspitanja, pored toga i potvrđivanje Sporazuma o zajmu između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj i dve konvencije, o nuklearnoj sigurnosti i sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom.

Poslanička grupa Jedinствene Srbije u danu za glasanje podržaje pomenute predloge zakona. Moj kolega Vojislav Vujić je kao ovlašćeni ispred Poslaničke grupe Jedinствene Srbije govorio o svim ovim zakonima iz objedinjene rasprave, a moje izlaganje biće usmereno na Predlog zakona o dualnom obrazovanju.

Ministre, na samom početku moram da kažem da ste vi u više navrata ovde sa predsednikom Jedinствene Srbije Draganom Markovićem razgovarali o potrebi uvođenja dualnog obrazovanja u obrazovni sistem Srbije. Isto tako, zaista moram da kažem da se pokazala potreba privrede za adekvatnim kadrovima. Iako imamo veliki broj nezaposlenih, s druge strane imamo jednu nelogičnost: imamo potrebu za određenim zanimanjima i stalno otvorene konkurse da popunimo ta zanimanja. S druge strane, kada je reč o dualnom obrazovanju, ministre, dobra stvar je da ste vi već dobili oko dve hiljade firmi koje su zainteresovane da uđu u sistem dualnog obrazovanja.

Ako sve to uzmemo u obzir, mislim da je ovaj zakon koji ste vi sa vašim saradnicima pisali jedan veliki iskorak unapred sa ciljem prilagođavanja srednjeg stručnog obrazovanja, na prvom mestu, potrebama privrede i smanjivanja broja nezaposlenih mladih ljudi do 25 godina i, važna stvar, da naša privreda postane konkurentna, ne samo na regionalnom nego i na globalnom nivou.

Ministre, ono što, čini mi se, danas i juče nismo čuli, najvažnija stvar za koju se zalažete vi sa vašim saradnicima, čitava Vlada, a i mi poslanici, jeste da zaposlimo mlade ljude i, s druge strane, da sprečimo odlazak mladih ljudi u inostranstvo. Mislim da je to krucijalna stvar za koju se zalažemo.

Isto tako, treba biti potpuno otvoren i reći da je 2013. godine tadašnje ministarstvo, na čelu sa Žarkom Obradovićem, prepoznalo značaj dualnog

obrazovanja. Imali smo tada nekoliko pilot-projekata koji su dali odlične rezultate. Mislim da su svi ti učenici koji su završili dobili posao.

Kažem, imamo visoku nezaposlenost. Iako se iz godine u godinu dobrim radom nezaposlenost smanjuje, i dalje imamo oko 450.000 nezaposlenih ljudi. Imamo visoku nezaposlenost mladih ljudi, oko 150.000 mladih ljudi uzrasta od 15 do 24 godine niti ima posao, s jedne strane, niti ide u školu.

Po ovom sistemu već sada imamo veliki broj škola koje rade po dualnom obrazovanju. Oni rade po različitim obrazovnim profilima koje su škole već imale, ali važna stvar, ministre, jeste da će se u sprezi sa privrednim subjektima u mnogim gradovima otvoriti i novi obrazovni profili. Vi ste pre neki dan potpisali ugovor, čini mi se, sa ministrom vojnim, gde ste i u toj oblasti otvorili neka dodatna zanimanja. Ali, moram da vam kažem, moramo da slušamo i glas mladih ljudi. Mislim da treba na raznorazne načine da približimo određena zanimanja mladim ljudima. Ministre, mi danas u Srbiji imamo određena zanimanja, poput zavarivača, gde je početna plata preko 50.000 dinara i opet nemamo dovoljno ljudi; ona su stalno otvorena što se tiče konkursa, da ti ljudi počnu da rade.

Isto tako, veoma važna stvar koju danas moram da kažem jeste da završetkom po ovom stručnom usavršavanju mladi ljudi ne moraju da prestanu da se školuju, bez problema mogu da nastave školovanje i završe fakultete, čak i magistrature i doktorate. Ali, ministre, nešto na šta zaista treba da ukažem – mislim da se to već čulo u parlamentu, mislim da i vi i vaši saradnici mislite o tome – jeste da razmišljamo u narednom periodu da uvedemo dualno obrazovanje na fakultete. Ja neću to više da širim, ali kažem da je to izuzetno značajna stvar koja bi trebalo da dođe u nekom narednom vremenu.

Rekao bih nešto i o tome kakva je situacijama u školama. Ove godine smo imali nešto manje od 70.000 svršenih osnovaca. Imali smo dovoljno mesta za sve đake, ali želim da vam kažem jednu značajnu stvar – neće sve škole raditi po principu dualnog obrazovanja. Mislim da oko 180.000 učenika već radi po principu srednjih stručnih škola. Važna stvar je da u ovom trenutku imamo neki porast što se tiče gimnazija, da ste tu ove godine povećali malo broj, a ide se ka onoj magičnoj cifri od 40%, da se usaglasi sa Nacionalnom strategijom obrazovanja koja predviđa 40%. Mi imamo trenutno 23%, ako se ne varam, je li tako? Ove godine smo imali najveću navalu na ekonomske i medicinske škole.

Dobra stvar koju želim da istaknem jeste da smo na dobrom putu kada je reč o dualnom obrazovanju, za šta je pokazatelj i karavan „Duh mladosti“, koji je obišao čak 33 mesta. Mislim da ste naišli na zaista dobre utiske i škola, i privrede i đaka. To je jedna zaista dobra stvar i tu se vidi da je dualno obrazovanje na pravom putu i da je dobra stvar za Srbiju.

Jedna stvar, vrlo važna: neko će reći da treba da se ugledamo na nekoga, neko ne, ali ja sam siguran da je dobar primer kako je dualno obrazovanje

organizovano primer Švajcarske, Austrije, Danske i ostalih zemalja. Naravno, dualno obrazovanje se razlikuje od zemlje do zemlje, ono ima svoje prednosti i mane, ali želim da kažem da svaka zemlja ima svoje specifičnosti, pa tako i naše dualno obrazovanje koje radimo ima svoju specifičnost, ono sigurno nije isto ni sa jednim obrazovanjem.

Danas smo u Parlamentu čuli da raznorazne škole rade već duže vreme po ovom modelu. Ministre, moram da vam kažem, vi ste dobro upoznati, ja dolazim iz Kragujevca, mi tamo imamo Politehničku školu. Moram da vam kažem da ona od 1854. godine, kada je osnovana pri Topolivnici, kada je imala dvanaest đaka, pa do danas, čini mi se, radi po tom dualnom obrazovanju. Imamo odličnu saradnju sa privrednim subjektima iz tog grada.

(Predsedavajući: Kolega Kosaniću, molim vas da privodite kraju.)

Zahvaljujem. Na samom kraju, pošto nemam više vremena, dualno obrazovanje na jedan način ne ostavlja samo perspektivu mladim ljudima da se zaposle posle završenog obrazovanja, već i privrednim subjektima siguran kadar da bude u radnom odnosu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Ako dozvolite, samo da podržim ovaj vaš stav, i mi radimo na tome: počeo je program studentske prakse, i to je uvod u dualno na visokom. Bilo je ranije pokušaja, zaista, od 2010. godine, tzv. BG praksa, ali je sve to nekako brže stalo nego što je počelo. Mislim da smo vrlo ozbiljno sad prionuli i ojačali naše timove sa tim delovima. Interesovanje raznih visokoškolskih ustanova i privrede za to pitanje takođe je jako veliko.

Kada govorite o Kragujevcu, ja sam obišao taj tehnički centar. U duhu onoga o čemu smo pričali o valjevskom centru izvrsnosti, mislimo da je to jedna od potencijalno najboljih tačaka da se radi za taj deo Šumadije.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, ministre.

Pošto na listama poslaničkih grupa više nema prijavljenih za reč, pre zaključivanja zajedničkog načelnog i jedinstvenog pretresa pitam – da li žele reč predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa ili još neko ko nije iskoristio svoje pravo iz člana 96. Poslovnika?

Reč ima narodni poslanik Olena Papuga.

Izvolite.

OLENA PAPUGA: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, posle jučerašnjih diskusija i razmišljanja ne znam da li ću se usuditi da govorim o manjinskom obrazovanju, jer vidim kakvo je raspoloženje prema nacionalnim manjinama, a kamoli prema obrazovanju i nekom izražavanju na

svom jeziku. Razočaralo me je razmišljanje ponekih poslanika, koji su ipak moje kolege i mislim da ovde nije bilo mesto za takve razgovore.

Ja ću samo dati primedbe o nekim članovima, jer sam mislila da će ovi zakoni o osnovnom, srednjem i predškolskom obrazovanju ispraviti neke nepravde sa kojima se već godinama nacionalne manjine suočavaju, imaju problem u svom obrazovanju. Osnove sistema obrazovanja i vaspitanja se, jednostavno, nisu doticale tih problema pa sam stvarno mislila da će, prvenstveno, Zakon o osnovnom obrazovanju ispraviti neke nelogičnosti s kojima se obrazovanje suočava i ima probleme.

To se prvenstveno odnosi na izborni predmet koji se sada ne zove izborna nastava, nego izborni program, gde se veronauka i građansko vaspitanje ocenjuju opisno. To je bilo i do sada i mislim da je to u redu, jer nismo svi istih konfesija i nismo svi raspoloženi da na neki način učimo ili građansko ili... Mislim da to nije ni trebalo da pripada školama. Mi smo svi išli na veronauku, ali u crkvama; mislim da to ipak pripada crkvama, a da građansko pripada nekom kućnom vaspitanju. To je moje lično mišljenje.

Što se tiče nastave na jezicima nacionalnih manjina, posebno u Vojvodini, gde obrazovanje ima kontinuitet... Ja, na primer, pripadam rusinskoj nacionalnoj zajednici; pre nekoliko godina proslavljali smo 260 godina obrazovanja na rusinskom jeziku, imamo celu vertikalnu obrazovanja na tom jeziku, ja sam čak i studirala na rusinskom jeziku na Katedri za rusinski jezik u Novom Sadu. Mislim da niko nema problem s tim u svom školovanju na maternjem jeziku, niti na poslu, niti u svom profesionalnom ili nekom drugom napredovanju. Zato sam mislila da će učenje maternjeg jezika kao fakultativne nastave dobiti neki drugi tretman, a tretman je ostao isti. Čak je na neki način, korišću taj termin, uniženo, jer se nastava na jeziku nacionalne manjine, odnosno fakultativno učenje jezika više neće ocenjivati, nego će se ocenjivati opisno, znači, imaće isti tretman kao građansko vaspitanje i veronauka.

Ni dosad to nije bilo dobro, jer se taj predmet ocenjavao ali ocena nije ulazila u prosek. Ne kažem da to daje neki motiv roditeljima i deci da idu na učenje maternjeg jezika, ako će se to ocenjivati brojčano i ako će ocena ulaziti u prosek, ali ipak znamo da nam je multikulturalnost, tolerancija, videli smo to u Skupštini, stvarno na nekom testu. Jednostavno, interesuje me zašto se to ne ocenjuje brojčano.

Na Odboru za obrazovanje ste mi rekli, ministre, da je to zbog fonda časova. Ali mi smo davno predlagali, pošto je to u Vojvodini stvarno primenljivo, a primenljivo je i u celoj Srbiji, zašto se ne uvede jezik društvene sredine, to je komšijski jezik. Ta tolerancija nam je stvarno, vidimo sada, na jako niskom nivou. To bi bili komšijski jezici, to su jezici koji pripadaju Evropskoj uniji, npr. mađarski, slovački, rusinski, hrvatski, bugarski, makedonski... To su

jezici koje mi treba da naučimo ne zbog toga što imamo suživot sa tim svojim komšijama, nego, jednostavno, zašto ne učiti taj jezik? Ako mislite da bi pripadnici nacionalnih manjina bili na neki način oštećeni time što bi imali jedan predmet više, mislim da to nije u redu.

Drugo, pohvalila bih to što se u srednjoj školi učenje maternjeg jezika, fakultativno učenje jezika, ocenjuje brojčano, a ne opisno kao u osnovnoj školi. Po mom mišljenju, to je dobro, ali ta ocena ne ulazi u prosek. Opet govorimo o tome zašto ta ocena ne ulazi u prosek, jednostavno, opet je neki drugi problem u tome, ako deca ne nauče maternji jezik... Ne kažem da je škola ta koja uči decu maternjem jeziku, roditelji su prvenstveno ti koji uče decu maternjem jeziku. Ako se ne afirmiše učenje maternjeg jezika u osnovnoj školi, zašto se afirmiše u srednjoj školi? Mislim, ko ne nauči maternji jezik u osnovnoj školi, u srednjoj ga sigurno neće učiti, niti mu je stalo do toga da ima neku dobru ocenu iz tog predmeta.

Eto, to su neke moje zamerke. I možda još o dvojezičnoj nastavi, moja zamerka je – zašto nema saglasnosti nacionalnog saveta o uvođenju dvojezične nastave. Znači, tu stalo se sa lokalnom samoupravom, koja je i osnivač osnovnih škola. Na primer, u mešovitim sredinama ili sredinama gde se uvodi ili srpsko odeljenje ili odeljenje na jeziku nacionalne manjine, mislim da bi nacionalni savet tu trebalo da da saglasnost i u jednom i u drugom slučaju. Ne mislim sada ni na jedan ni na drugi jezik. Mislim da nacionalni savet tu treba da da ne mišljenje nego saglasnost, jer, kažem, ili se uvodi srpsko odeljenje ili se uvodi odeljenje na jeziku nacionalne manjine.

Što se tiče predškolskog vaspitanja i obrazovanja, mislim da se i tu stalo na lokalnoj samoupravi, u delu gde se navodi da lokalne samouprave na neki način mogu da finansiraju dodatne aktivnosti dece u predškolskim odeljenjima, na primer, učenje engleskog jezika ili neke sekcije itd. Znači, fakultativno učenje maternjeg jezika u sredinama gde nema redovne predškolske nastave na tom jeziku jednostavno visi, to niko ne finansira, tog vaspitača ili nastavnika, učitelja koji će doći jednom ili dva puta nedeljno da uči decu maternji jezik. Zato sam mislila da lokalne samouprave ipak treba da daju neku nadoknadu tom vaspitaču koji će doći da neguje taj maternji jezik.

Hvala vam. Mislim da su to uglavnom amandmani koje je Liga socijaldemokrata Vojvodine podnela, pa vas molim da to još jednom razmotrite.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Poštovana Olena, ja sam na Odboru za obrazovanje, kao što sam tada i rekao, pokušao da vam dam jedno razumno objašnjenje. Godinama i decenijama se stalno nešto dodavalo u osnovnom

obrazovanju, a zbog uzrasta dece to je bilo već preterano. Srednjoškolci su stariji i njima nedeljni fond časova dozvoljava da idu u drugačiju formu. Prvi put smo obuhvatili tu priču da bi se pojavila informatika i sve ono što je bitno, i to smo nazvali predmetima koji su obavezni i ulaze u prosek. Tu je opterećenost učenika vidljiva.

Svi drugi oblici rada su takođe jako važni, takođe su prepoznati i zaista imaju svoju funkciju. Da li je nešto ocenjivano brojčano ili opisno... Pa ceo prvi razred osnovne škole je opisan. Mnoge zemlje sveta imaju procentualnu ocenu, verujte da je možda čak i najpametnija. Tako da tu ničim nije ugroženo pravo nacionalne manjine.

A vi dobro znate da ustanove ne mogu osnivati nacionalni saveti nacionalnih manjina, o tome smo pričali kada je bio sistemski zakon, nego lokalne samouprave. Koleginica Ljilja Marolt, koja sa vama inače saraduje po pitanju predškolskih ustanova... Znači, želimo da rešimo posebnim pravilnicima ulogu lokalne samouprave u radu svake predškolske ustanove, ceneći specifičnosti o kojima vi pričate. Tako da mislim da se sve to nekako nalazi, samo malo u drugim pakovanjima. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine ministre.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani gospodine ministre, s obzirom na to da privodimo kraju ovu našu načelnu raspravu, dozvolite da uradim sintezu onog o čemu je govorila Poslanička grupa Dveri u ovim danima.

Pre svega, ono što smatramo da je apsolutno ostalo nerešeno, iako ste prošli čitav set prosvetnih zakona, jeste da povećate plate prosvetnim radnicima, koje su ispod prosečnih plata u Srbiji i to zaista jeste jedan od najvećih problema sa kojima se srpska prosveta suočava.

Drugi problem, koji ste, naravno, propustili da rešite jer mislim da niste imali snage da se suprotstavite nabujaloj korupciji u vrhu vlasti, to je da se reše kupljene diplome i doktorski radovi koji su plagijati, na čelu sa ministrom policije gospodinom Nebojšom Stefanovićem, gradonačelnikom Beograda Sinišom Malim i svima onima koji su prvi na tom spisku.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Obradoviću, hajde da se vratimo na dnevni red, molim vas. Pa možemo li bar u ova dva minuta i 46 sekundi da govorimo o dnevnom redu?

Izvolite.

(Aleksandar Martinović: Pomeni i prislušni centar, molim te.)

BOŠKO OBRADOVIĆ: Kolega Martinović je tražio od mene da mu otkrijem gde se nalazi prislušni centar Nenada Kovača i Nikole Petrovića, kuma Aleksandra Vučića, ali neću sada, pošto to nije na dnevnom redu; doći će Vlada

pa ćemo imati prilike da pitamo i o prislusnim centrima koje drže Vučićevi kumovi u Srbiji.

Ono što je tema jeste upravo stanje srpske prosvete i status prosvetnih radnika i nemojte, gospodine predsedavajući, da o tome ne sme da se priča u Narodnoj skupštini Republike Srbije.

Što se tiče ovoga zakona, pre svega mislim na zakon o dualnom obrazovanju, gospodine ministre, mislim da je pre njega trebalo da rešimo neke druge stvari koje su preduslov za uspešnost jednog ovakvog zakona, od problema bele kuge do problema domaće privrede, koja praktično ne postoji, i najvažnijeg problema koji je u direktnoj vezi s ovim zakonom, a to je što nemamo zakon o zanatstvu i što bi zanatska komora vama trebalo da bude pravi partner u dualnom obrazovanju a ne Privredna komora.

Vi to dobro znate, ali ne možete da imate zanatsku komoru kao partnera jer ona ne postoji, jer ne postoji zakon o zanatstvu. Od 2007. godine postoji inicijativa preduzetnika u Srbiji, od 2010. godine postoji Predlog zakona. Dakle molim da zajednički preuzmu odgovornost bivši režim DS-a i SPS-a i sadašnji režim SPS-a i SNS-a za to što nemamo zakon o zanatstvu.

Dobio sam dopis leskovačkog udruženja zanatlija koje skreće pažnju na ovaj problem. Ljudi ispravno konstatuju da bi zapravo zanatska komora bila pravi partner vašem ministarstvu za ovaj zakon o dualnom obrazovanju.

Šta su sve problemi zakona? Pod broj jedan, snižavanje opšteg nivoa obrazovanja. Pod broj dva, potencijalna korupcija preko Privredne komore Srbije, koja je jedna vrlo sumnjiva organizacija, sa kojom i privrednici u Srbiji...

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Obradoviću.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Malopre smo rekli da se nivo opšteg obrazovanja i opšteobrazovnih predmeta ne smanjuje. To je ono što je činjenica. Menja se odnos procenta od prve godine ka završnim godinama, znači, prvoj, drugoj, trećoj, zanatskog dela trogodišnjeg profila stručnih predmeta. Tu postoje razlike.

Zanatsko je zaista samo trogodišnje, pa majstorsko, a dualno je i trogodišnje i četvorogodišnje, tako da je to bitna razlika.

Mislim da sam juče rekao, jer sam se raspitao sa ministrom Kneževićem, to je njihov domen – taj zakon se radi. Bilo bi možda bolje da je bio urađen pa da ga koristimo, ali bićemo u prilici da ga usaglašavamo i damo svoj doprinos. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, ministre.

Replika, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, želim da repliciram predstavniku bivšeg režima Bošku Obradoviću.

Što se tiče finansiranja, Boška Obradovića su finansirali manje-više svi koji su do 2012. godine bili na vlasti. Pre svega ga je finansirala Demokratska stranka, preko Ministarstva za dijasporu. U 2009. godini gospodin Boško Obradović je preko Ministarstva za dijasporu dobio 300.000 dinara, 2008. godine je preko Ministarstva vera dobio 400.000 dinara i 2008. godine je preko Ministarstva za dijasporu dobio 300.000 dinara.

Takođe, finansirala ga je i Demokratska stranka Srbije. Samo da vas podsetim, u vreme DSS-a izvršena je jedna od najvećih pljački u istoriji Srbije. Finansirala ga je Demokratska stranka Srbije preko Javnog preduzeća „Kolubara“, tako što su samo u 2004. godini gospodin Boško Obradović i njegova organizacija dobili od „Kolubare“ (koja je inače tada imala gubitak od deset milijardi dinara) 4,2 miliona dinara.

Dakle, toliko o tome ko je koga finansirao. Finansirali su vas „žuti“ i finansirao vas je Koštunica. Da li vas je u međuvremenu još neko finansirao, to ćemo još da ustanovimo.

Što se tiče falsifikovanih diploma, samo da vam kažem, gospodine ministre, to vas verovatno zanima, gospodin Boško Obradović je diplomirao kod profesora Mila Lompara, koji je, inače, član Političkog saveta Dveri, i to na onoj temi... Znači, pisao je diplomski rad na temu iz koje je Milo Lompar doktorirao. Što bi rekli stari Latini – pametnome dosta.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodni poslanik Radoslav Milojević.

Izvolite.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Gospodine Milićeviću, reklamiram član 108. Mislim da ovde nije tema postojanje Demokratske stranke od 27 godina, na koje smo mi ponosni.

Mislim da ste bili u obavezi da bar skrenete pažnju prethodnom govorniku, a i onom pre njega. Razumem u potpunosti da i Srpskoj naprednoj stranci i Dverima smeta Demokratska stranka, jer ćemo njih smeniti a nećemo dozvoliti da ovakvi ikada dođu na vlast.

PRESEDAVAJUĆI: Samo ste jedno u pravu, treba da se vratimo na ono što je tema i što je tačka dnevnog reda, i ja ću to ispoštovati.

Dozvolite, ne mislim da sam povredio Poslovnik o radu i navedeni član iz prostog razloga što, mnogo puta dosad smo rekli, ne možete da predvidite o čemu će narodni poslanici govoriti. Ali drago mi je da ste primetili da je replika izazvana ne nakon diskusije nekog od poslanika iz redova pozicije, nego opozicije. Nećemo nastaviti sa takvim načinom rasprave, već ćemo se vratiti na dnevni red.

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

(Boško Obradović: Pomenut sam po imenu i prezimenu. Kako nemam pravo na repliku?)

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Naš Ustav garantuje i kaže da je osnovno obrazovanje obavezno i besplatno. Pola ove tvrdnje je tačno – naše osnovno obrazovanje jeste obavezno, međutim, kada je reč o besplatnosti, naše osnovno obrazovanje u praksi je besplatno samo kao bajagi.

Drugim rečima, troškovi koje snose roditelji da bi obrazovali svoju decu izuzetno su veliki finansijski pritisak, počev od besplatnih udžbenika koji moraju da se plate, nisu besplatni i predstavljaju ogroman udar u septembru, preko kupovine školskog pribora, opreme za fizičko, likovno, tehničko, sve ostale predmete (kojih inače ima previše, to usput da spomenem), preko raznih ekskurzija koje se organizuju, preko plaćanja privatnih profesora da decu nauče onome što nisu naučila u školi. To je veliki problem. Takav sistem favorizuje decu boljestojećih roditelja a decu siromašnijih roditelja ostavlja da kaskaju.

Mi moramo konačno naše obrazovanje da učinimo besplatnim. Predlažem da krenemo od besplatnih udžbenika. Kao što znate, na prošlom zasedanju, kada smo raspravljali o krovnom zakonu o osnovnom i srednjem obrazovanju i predškolskom, Poslanička grupa Dosta je bilo pokušala je serijama amandmana da u taj zakon ugradi član koji će garantovati besplatne udžbenike. Zašto? Zato što, očigledno, ono što piše u Ustavu nije dovoljno. Moramo u svakom od ovih zakona koje donosimo pojedinačno da izdvojimo član u kom će da se kaže – udžbenici su besplatni, troškovi nabavke udžbenika pokrivaju se iz budžeta Republike Srbije.

To je više nego izvodljivo. Mi u Dosta je bilo smo to izračunali. Oko 560.000 đaka imamo u osnovnom obrazovanju; nabavka školskih udžbenika za sve njih, koja u principu treba da se vrši na svake četiri godine, toliki je upotrební vek, četiri generacije mogu od istih udžbenika da imaju koristi... Znači, troškovi za nabavku svih udžbenika su 56.000.000 evra. Kada to rasporedite na ove četiri godine, godišnji trošak u budžetu Republike Srbije je 0,15%. Ne stoji nikakva argumentacija da novca nema. Mnogo više izdvajamo za subvencije stranim korporacijama koje dolaze ovde zbog jeftine radne snage.

U tom smislu, mi smo i ovaj put, kada su pred nama četiri nova obrazovna zakona, amandmanima koje smo podneli zahtevali da se u sva četiri zakona nađe mesto da se ubaci odredba koja će garantovati da sve buduće generacije, bez obzira na promene ministara, na promene vlasti, garantovano imaju besplatne udžbenike, da roditelji budu sigurni da taj trošak neće da snose.

Molim vas da još jednom razmislite o ovome. Mi ne smemo ni jednu jedinu novu školsku godinu dočekati sa ovim teretom za roditelje. Krajnje je

vreme da ovo postane deo besplatnog obrazovanja, da makar udžbenici ne budu kao bajagi besplatni. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Balša Božović.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Gospodine Šarčeviću, čitali smo obrazloženje koje ste nam i vi na kraju pročitali i očekivali smo od vas da nam makar usmeno kažete nešto što ne piše u ovako šturom obrazloženju dualnog obrazovanja. Želeli smo da čujemo kako će se dualno obrazovanje projektovati u narednih trideset godina i šta je naš cilj, kakvo društvo želimo da imamo, kakvi će plodovi vašeg rada biti za trideset godina od danas u Srbiji. Nažalost, to nismo čuli.

Umesto da ste došli danas u Skupštinu Republike Srbije i predlagali zakon da npr. svi osnovci u Srbiji dobiju besplatne udžbenike, što bi rasteretilo njihove roditelje ogromnih troškova koje imaju svakog 1. septembra svake godine, da ste došli i rekli hajde da razgovaramo o tome da li srednjoškolsko obrazovanje treba da postane obavezno u Srbiji, pa da vodimo debatu o tome kako ćemo da povećamo broj obrazovanih u Srbiji i da li će to povećanje broja obrazovanih u Srbiji na kraju predstavljati najveću uštedu budžetu Republike Srbije za narednih trideset ili pedeset godina, vi ste došli sa dualnim obrazovanjem, sa obrazloženjem koje apsolutno ne postoji. Naravno da mi to ne možemo podržati.

Zamislite samo situaciju u kojoj se nalazimo i mi kao poslanici opozicije i vi kao ministar, da razgovaramo koliko je novca potrebno uložiti u decu koja su talentovana, u decu koja su u srednjim školama i kako pomoći studentima, npr. novim domovima, boljim uslovima, da postanu što uspešniji stručnjaci u ovoj zemlji. Kada bismo samo tih 180.000.000 evra, koliko smo potrošili za kupovinu nekih aviona starih nekoliko decenija, uložili u obrazovanje, vi biste bili ministar kojem bi svi skidali kapu kada vas sretnu na ulici, zato što bi govorili – evo napokon jednog ministra koji je uspeo da Srbiji obezbedi mnogo veći budžet nego što je bio u proteklih deset, dvadeset ili trideset godina.

Umesto toga, mi se vraćamo u neke vekove koji su iza nas. Da li znate koliko su skupi keš krediti koje uzimaju roditelji da bi kupili deci udžbenike? Da li ste svesni koliko su često roditelji u dužničkom ropstvu da bi kupili pernice, patike, sve što je nekome potrebno da bi završio osnovnu ili srednju školu? Da li znate koliko dece ide u školu a zapravo nema udžbenike i nema uslove da postane đak kakav je neki njegov vršnjak koji ima obezbeđene sve uslove?

Dualno obrazovanje to ne rešava. Dualno obrazovanje ne poboljšava situaciju u Srbiji. Ono čoveka neće učiniti jačim građaninom, hrabrijim i neće mu udahnuti samopouzdanje.

S druge strane, pokušavamo od malih nogu da naviknemo decu da se suoče sa surovim tržištem rada, posebno rada koji nije zakonom siguran, koji nije

bezbedan. Imamo opasne i teške poslove koje će deca moći da rade iako su u školi.

Da li znate koliko je desetina miliona evra uložila Srbija, odnosno Vlada Republike Srbije, Grad Beograd i opština Obrenovac za fabriku „Meita“ u Obrenovcu? Šezdeset miliona evra. Da bi zaposlili nekoliko stotina ljudi sa platom od 20.000 dinara, koji deset sati stoje za trakom i ne smeju da odu u toalet, i onda nose pelene.

Hoćete da mi kažete da ćemo sada da dozvolimo nekoj školi da sklopi ugovor sa takvom „Meitom“, da će ta „Meita“ kao fabrika da sklopi ugovor gde će onda roditelji potpisivati ugovore jer će njihova deca maltene raditi besplatno za istu tu fabriku, zato što je jeftinije da iz Kine prebaci proizvodnju u Srbiju, zato što je ovde jeftinija radna snaga, a sad je bukvalno dobija za džabe? Svake godine će menjati nove generacije đaka i nove generacije đaka i imati, maltene, besplatnu proizvodnju. Pa kome se ne isplati da na takav način izrabljuje ljude?

Hoću da vam kažem, mene veoma plaši ne samo to što je Agencija za borbu protiv korupcije rekla da je ovo duboko koruptivan zakon, ne samo to što su stručnjaci koji su pisali Strategiju obrazovanja (među njima su i moje kolege) rekli da ovo nema veze s mozgom, ne samo to što su mnogi akademici rekli da dualno obrazovanje apsolutno nije potrebno Srbiji, mene, ministre, plaši to što niste tražili struku da kaže šta zaista o ovome misli.

Vi ste usvojili Strategiju obrazovanja 2012. godine, ne možete da nam kažete – delimično je prihvatam, ili – delimično je ne prihvatam. Vaša vlada je to uradila 2012. godine, vlada Dačić–Vučić. Dakle, to je za vas obavezujući dokument i u skladu sa njim morate da postupate, ili donesite novu strategiju obrazovanja.

Nije dobro da zbog nekih stručnjaka iz Švajcarske koje mi plaćamo uvodimo dualno obrazovanje, zato što su, eto, neke firme i Privredna komora Srbije izrazile potrebu za nekim radnim profilima, pa ste nam ovde izlistali dva ili tri radna mesta, za 50.000 ili 60.000 dinara, to vam je jedini argument sa kojim ste došli u Skupštinu. Pa ta dva zavarivača će vam naći bilo ko u ovoj sali, da popune ta dva radna mesta.

Nemojte, kad vas molim, da to bude jedini argument da generacije i generacije mladih ljudi lišavamo mogućnosti da se obrazuju. Zašto vam to govorim? Zato što to čak nije ni u skladu sa Ustavom. Ovaj predlog zakona nije u skladu sa Ustavom. U članu 71. Ustava stoji da je osnovno obrazovanje besplatno i obavezno a srednjoškolsko besplatno.

Ništa od toga, očigledno, vas ne obavezuje da toj deci obezbedite mogućnost da se sutra doškoluju, da započnu biznis. Kako da započnu biznis kada se zatvaraju ozbiljne fabrike i firme u Srbiji jer nema pravne sigurnosti u ovoj zemlji? Naravno da je to preduslov da svako započne svoj biznis. Ali

nemojte mi reći da onaj koji bude zarađivao 12.000 dinara na najtežim poslovima za trakom ima ikakvu mogućnost da započne biznis u Srbiji. Pa to je šarena laža! I to vam je jedini argument sa kojim ste došli u Skupštinu.

Dakle, umesto da ovim obrazovanjem pravimo građane koji su gospodari svoje sudbine, mi očigledno pravimo jeftine produžetke mašina. Ako to ne smeta vladajućoj većini, mislio sam da će smetati vama koji dolazite iz prosvete.

Još jednu stvar moram da podvučem. Kako se ovaj zakon odnosi kada je u pitanju ravnomerni razvoj Srbije? Ogromni dispariteti u regionalnom i ravnomernom razvoju Srbije postoje; siromašne oblasti u Srbiji, a svi znaju koje su, pošto mnogi ovde dolaze iz njih, biće još siromašnije, a bogate će biti još bogatije.

Neće deca funkcionera Srpske napredne stranke ići u fabrike da uče škole, zato što oni imaju novac, očigledno, za privatne škole, da svoju decu šalju na najbolje obrazovanje, zato što imaju po pet ili šest plata i to sebi mogu da priušte. Ali deca roditelja koji nemaju sredstva da ih školuju... Biće primorani da ih presele u neku fabriku da tamo savijaju neke kablove, u pelenama. Njihova radna prava apsolutno niko neće poštovati, posebno ne oni koji žele da maksimiziraju svoj profit.

Ne možete Privrednoj komori Srbije da dajete nešto, pa čak ni da vam daje mišljenje, a da to ne tražite od Srpske akademije nauka i umetnosti. Ne može američka privredna komora, portugalska (završavam, još jednu rečenicu), italijanska, da ima jaču reč od akademika u Srbiji. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Hvala.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

Izvolite, ministre.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Samo da kažem da smo sve ovo čuli i da ja nemam komentar dalje.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima Aleksandar Martinović.

Pretpostavljam, replika?

Izvinjavam se, kolega Martinoviću.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov, povreda Poslovnika.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, potpredsedniče.

Molim vas, član 107, da ukažete i ministru i saradnicima ministra da ne mogu da cokću i da prevrću očima dok narodni poslanici govore. Kada mi kažemo da se brinemo zbog toga što u firme koje izrabljuju odrasle ljude, punoletne radnike koji uživaju određena prava, u te iste firme sada šaljemo decu koja ne znaju koja su im prava, koja nemaju prava zato što su učenici, zato što je škola potpisala ugovor sa državom itd., najmanje što mogu da urade, ako ih već nije briga za to što mi govorimo, jeste da ne pokazuju tako otvoreno da ih baš

briga i za te učenike koje šaljemo tamo. Jer u momentu kada mi izrazimo takvu bojazan, saradnici ministra glasno cokuću, prevrću očima i podsmevaju se, očigledno, nekakvoj deci koja će sutra ići u firme kojima je jeftinije da ovde zapošljavaju radnu snagu nego u matičnoj Kini.

Isto tako, gospodin Šarčević ne komunicira sa nama danima, govoreći da mi treba da „promenimo ploču“. Mi ne govorimo po ploči, možda gospodin Šarčević govori po ploči koju su mu pripremili poslodavci željni jeftine radne snage.

Kada bude bio promenjen zakon, promeniće se i ono što mi govorimo. Do tada, gospodine Šarčeviću, vi s nama morate da razgovarate, ne možete da nemate komentar. Ne možete da nemate komentar ni na jednu od stvari koje smo rekli, valjda ste došli u Skupštinu da obrazložite zakon. Kada vas nešto pitamo, vi treba da nam odgovorite, a ne da se na takav način podsmevate. Najmanji problem je što se podsmevate nama, mnogo je veći problem što se podsmevate roditeljima čiju ćete decu sutra poslati u izrabljivačke firme da rade.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala. Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje? (Ne.)

Nisam video. Prvo, vi ste iskoristili priliku i minut i četrdeset sedam sekundi replicirali ministru, a dvadesetak sekundi ste posvetili povredi Poslovnika. Naravno, ja sam ispoljio toleranciju i ništa drugo, ali niko, barem ja nisam video to što ste pomenuli da je.

(Aleksandra Jerkov: Želim da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje.)

Želite? U redu. Hvala.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Martinović, pravo na repliku.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine Marinkoviću.

Hoću da odgovorim ovom „Vojvodi od Maldiva“ koji roni suze za radnicima u Srbiji. U vreme kada je Demokratska stranka vladala Srbijom nije bilo izrabljivanja, slažem se s tim, ali nije bilo izrabljivanja samo iz jednog razloga – niko u Srbiji nije radio. Sva radna mesta u Srbiji su bila ugašena. Samo za četiri poslednje godine njihove vlasti preko 400.000 radnih mesta u Srbiji je ugašeno, radnici isterani na ulicu.

A ta priča o besplatnim udžbenicima, već smo dokazali da je to najobičnija laž. Nikada u vreme Demokratske stranke nisu postojali besplatni udžbenici za svu decu u Srbiji.

„Vojvoda od Maldiva“ je mene pre dva dana pozvao da donesemo indekse. Ja sam svoj indeks doneo, njegov nešto ne vidim. Ne vidim da je doneo indeks svog predsednika stranke, Dragana Šutanovca, koji je, ako se ne varam, gospodine Šarčeviću, inače veliki genije, studirao dvanaest godina. Evo, moj predsednik i predsednik ovih ljudi oko mene, predsednik naše stranke, mi nismo

neka elita, da li je tako Marijane, ne pripadamo ovoj uzvišenoj gospodi kojoj pripadaju ovi iz DS-a, ali imamo predsednika koji je završio Pravni fakultet u Beogradu za četiri godine, sa prosečnom ocenom 9,44.

Budući da nemamo indeks Dragana Šutanovca, ne znam koji je njegov prosek, a ovi njegovi to vešto kriju, hajde da se malo pozabavimo jednim drugim elitnim političarem iz njihovih redova, Sašom Jankovićem, da malo uporedimo da li je to zaista elita ili je reč o kvazieliti. Evo, taj neki Saša Janković, koji je bio predsednički kandidat Demokratske stranke, kaže da sve zna o ustavnom pravu, o vladavini prava, soli pamet svima redom o tome šta se desilo u Savamali.

Gospodine Šarčeviću, molim vas, ako možete da mi odgovorite i da proverite da li je tačno da je taj veliki ekspert za ustavno pravo za vreme studiranja imao šesticu iz Ustavnog prava, a moj predsednik, neuki i neobrazovani Vučić, desetku? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Goran Ćirić. Pravo na repliku.

GORAN ĆIRIĆ: Po ko zna koji put pomenuta je Demokratska stranka i po ko zna koji put se krši član koji govori da ne treba dozvoliti da se govori o privatnom životu ljudi u ovoj sali, onako kako mi ne govorimo o vašim životima.

Pored ocena predsednika koje ste čitali ovde, mislim da je važno pročitati i ocene bivšeg predsednika Srpske napredne stranke i bivšeg predsednika države. A treba govoriti i o doktoratima, o kojima smo govorili, ministara koji sede u ovim klupama i obrazlažu mnoge zakone. Ali ono što je važnije – važniji je odnos prema đacima, važniji je odnos prema deci, kojoj treba obezbediti besplatne udžbenike.

O tome Demokratska stranka govori, o tome govori gospodin Balša Božović, o tome je govorio i profesor Mićunović u predlozima koje ste odbijali, a to je da donesemo zakon da obezbedimo besplatne udžbenike za svako dete u Srbiji.

Prošli put sam vam dokazao... Ovde sa nama sedi bivši ministar prosvete gospodin Žarko Obradović, koji je svojevremeno dao izjavu, 2011. godine, u kojoj kaže da već dve godine imamo obezbeđene besplatne udžbenike za đake u Srbiji. Dakle, to možete da proverite kod svog koalicionog partnera. Mislim da je to činjenica koju ne možemo da zaboravimo i nećemo je zaboraviti. Dakle, moguće je u Srbiji obezbediti besplatne udžbenike za svu decu. Mislim da je to važnije pitanje od svih ovih koja se najčešće pominju.

Mislim da je važno da čujemo, evo, pozivam i gospodina Žarka Obradovića, kao bivšeg ministra, da kaže da li je bilo besplatnih udžbenika u periodu njegovog ministროvanja, ili nije bilo, tada kada je SPS bio u koaliciji i u Vladi sa Demokratskom strankom.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Narodni poslanik Aleksandar Martinović, pravo na repliku.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja čitam ove ocene između ostalog i zbog toga što su me danas kada sam ulazio u zgradu Narodne skupštine sačekali Antonela Riha, Slaviša Lekić i svi ovi velikani slobodnog novinarstva u Srbiji. Evo, imam letak na kome piše, između ostalog: zašto smo ovde – zato što građani i građanke imaju pravo da budu istinito, nepristrasno, potpuno i blagovremeno informisani o svim pitanjima od značaja za njihov život.

Evo, gospoda iz Demokratske stranke nose bedževe Antonele Rihe i Slaviše Lekića. Kada hoću blagovremeno i istinito da informišem građane Srbije o pitanjima koja su za njih važna, oni se bune.

Dakle, nastaviću tamo gde sam stao: Saša Janković, ekspert za ustavno pravo, kaže – mi znamo šta je država, mi znamo šta je pravni sistem, mi znamo šta se desilo u Savamali, znamo i ko je organizovao Savamalu.

Gospodine Šarčeviću, ne znam da li je tačan podatak, ja sam nekako došao do tog podatka, da je taj prepametni Saša Janković iz Ustavnog prava dobio 6. Zamislite paradoks: neko ko je bio Zaštitnik građana, štitio građane od tzv. loše uprave (to je ono što Amerikanci i Englezi nazivaju *maladministration*), dobio je, bar su takve moje informacije, iz Upravnog prava 7.

Taj Saša Janković je sve ispite polagao kod svojih političkih istomišljenika, kod onih koji ga i dan-danas podržavaju, kod onih koji su mu potpisali onaj „Apel 100“ kada se kandidovao za predsednika Republike. A moj neuki i neobrazovani predsednik Republike Srbije, Aleksandar Vučić, koji je završio pravni fakultet sa prosečnom ocenom 9,44, ispite je polagao kod najljućih političkih protivnika. Kod Labusa je dobio 10, Ustavno pravo – dobio 10; Vesna Rakić Vodinelić...

Ne vidim gde je gospodin Zoran Živković, valjda ponovo parkira svoju „ajkulu“, nadam se sada na propisan način.

Kod Vesne Rakić Vodinelić, Građansko procesno pravo – 10. Šta vam to govori? Nije ovo nikakva elita, ovo su ljudi koji su upropastili Srbiju, koji ne znaju ništa o ekonomiji.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Marijan Ristićević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIĆEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, s obzirom na to da se dele ti leci na ulazu u Skupštinu, ja želim da se mediji u Srbiji oslobode. Mi kao Narodna skupština smo praćeni od RTS-a ...

(Balša Božović: Po kom osnovu se javio ovaj gospodin?)

Sačekajte, nemojte biti nervozni, „Vojvodo od Maldiva“. Doneli su vam onaj vinjak preko pa ste ga cugnuli na brzinu, očigledno vam škodi.

(Predsedavajući: Kolega Rističeviću, molim vas, o dualnom obrazovanju; da završimo ovu raspravu časno i kako dolikuje Skupštini.)

Ja njega nisam ometao, pažljivo sam slušao. Prema tome, ja se borim za slobodu medija, oni nose te bedževe i tražim da se oslobodi RTS, posebno Dnevnik, zato što Dnevnik uređuje Jeremićeva kuma. Žutu TV Bastilju i Dnevnik RTS-a treba osloboditi kuma, a ovde se spominje brat, kumovi itd., upravo sa one strane, i sloboda medija. Onda lepo treba osloboditi RTS kume Vuka Jeremića; udarnu emisiju, Dnevnik, ona uređuje godinama.

(Radoslav Milojević: Da li je ovo o temi?)

Opet ovaj galami, „Hajnekena“.

Vreme je da se posvetim dualnom obrazovanju. S obzirom na to da sam ja neko ko je školu završio 1976. godine, da je postojala škola učenika u privredi, a moram da kažem da komunizam nije bio moj poredak, ali kao da je u to vreme bila podela vladavine znanja, koju gospodin Martinović uporno pokušava da dokaže ovde, na kome insistiraju kolege preko. Ja jesam za vladavinu znanja, ali ne i zvanja, nekih lažnih studenata od po 12 godina, kao tamo neki Ješić itd.

S tim u vezi, Platon je rekao da treba da vladaju oni koji najviše znaju. Zato tražim od gospodina Martinovića da dobro to pročita, da naš narod zna da upravo predsednik Republike i bivši predsednik Vlade... Kome čestitam, i svima vama koji ste birali predsednika Vlade, predsednika Republike, na nagradi Svetske banke. Vi iz opozicije svakako ste čuli da je Srbija dobila priznanje da je najbolja u jugoistočnoj Evropi za investiranje i zapošljavanje. Doduše, vi ste više bili za otpuštanje, vi ste više proizvodili socijalne slučajeve. Niste vi zapošljavali radnike, vi ste radnike pretvorili u jadnike itd.

O dualnom obrazovanju se ovde govori kao da je to jedino obrazovanje. Kod Platona je bilo: ljudi koji će da rukovode, vojnici, oni koji malo manje znaju idu u vojnike, a u proizvođače idu oni kojima škola ide najslabije. Ukoliko nemate obućara, nećete imati cipele i proći ćete onda kao bos po trnju, ili kao opozicija na izborima. Da biste imali cipele, morate imati obućara. Da biste imali kiflu o kojoj oni govore... Doduše, njihova kifla košta deset puta više; umesto 150 dinara, košta 1.500 dinara. Njihovi pekari su neki posebni ili se oni u te pekare ugrađuju ...

(Radoslav Milojević: Ko je opljačkao Robne rezerve?)

Evo, „Hajnekena“ opet dobacuje, ali nema veze. Biti vaspitan znači to ostati, biti vaspitan kada imaš posla sa nevaspitanima.

Dakle, pošto su fabrike prodali budzašto pa išli tako da malo letuju na Maldivima, onda su radnike proterali i njima nije trebao niko ko treba da radi u privredi. Mi koji smo gledali školu učenika u privredi znamo kako su školu

završili, kako su se obrazovali, kako su znanje stekli ti ljudi koji su postali majstori, zidari, tesari, krojači, konobari, kuvari, alatničari, moleri, strugari, glodači.

Nisu oni donosili samo prihod ovoj zemlji u zemlji, nego su izgradili pola Afrike. Radili su u Iraku, Libiji i uvećavali nacionalni dohodak ove zemlje. Istovremeno, sprečavali su metropolizaciju, zapošljavali se što bliže kući. Bilo je mešovitih, koji su imali nešto zemlje, ja mislim da je to perspektiva, koji su kroz, danas kažu dualno, obrazovanje sticali znanja i u najbližim fabrikama radili, radili nešto zemlje, bili svesni svojih mogućnosti.

Bilo je i onih koji su posle završenog zanata išli na fakultete, jer su u međuvremenu shvatili da mogu da nauče više. Danas kada pričamo o dualnom obrazovanju, to je kao da će to biti jedino. Ne, to je samo proširena mogućnost da ljudi steknu neko znanje, da to znanje bude primenljivo.

Slušao sam ovde gospođu koja ima frizuru, mislim da je u partiji Vuka Jeremića. Kako ona misli da ima frizuru ako nema frizera? Da li treba frizuru da pravi tako što će čitati Vikiliks i ono što je pisao Vuk Jeremić bleteći svoju zemlju? Da li treba frizuru da namešta tako što će se ježiti na sve ono što su radili Vuk Jeremić i Boris Tadić kada su menjali rezoluciju UN i ovlašćenje Unmika prebacivali na Euleks i tako iz procesa izbacivali Kinu i Rusiju?

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Šta hvala? Ja imam još dvanaest minuta. Vi ste nešto pogrešili.

PREDSEDAVAJUĆI: Izvinjavam se, samo da proverimo.

Izvinjavam se, moja greška.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Vidim da vi grešite često na moj račun, ali nema veze, vama ne zameram.

Ima jedna poslovice koju je rekao jedan zapadni državnik. Kaže da radnik, nepismen ili pismen, može ukrasti nešto iz vagona, ali ovi sa univerzitetskim diplomama, koje su bile po 12-13 godina, oni mogu ukrasti celu prugu, ceo voz. Mislim da je čovek bio vidovit. Prevedeno na sremački, radnik u vinogradu može ukrasti grožđe, ali ovi sa diplomama, posebno lažnim, ovi što su završili fakultet a nemaju kolege sa fakulteta, ovi vinodelci, koji kao da su samci bili na fakultetu, oni mogu da ukradu celu Frušku goru. Takav je sistem bio.

Zato njima nisu trebali radnici. Kad su već privredu unakazili, kad su otpustili 400.000 ljudi, oni su proizvodili samo zvanja, zvanja koja nisu bila potpuno sa znanjem, niti primenjiva. Onda su ljudi koji su to završili završili na zapadu – ne priznaju im takvu vrstu diplome. Mnoge od naših diploma nisu primenljive ni na zapadu. Završe tamo kao perači sudova itd., jer nema posla za njih ni ovde ni tamo. Ovde su ih ovi ostavili bez ikakvih šansi jer nema nikakve privrede, i sad nam oni drže predavanje.

Slušao sam knjiškog moljca iz čačanske biblioteke koji je zaposlio brata, snaju, sebe, oca, sve u javnu upravu, u inspektore, zavode itd. Danas nam on drži predavanje iz dualnog obrazovanja, a, verovali ili ne, diplomirao je kod člana svoje stranke. Od prosvetne organizacije koja je trebalo da se bavi obrazovanjem napravio je stranku. Zakleo se u Hilandaru, i uzeo novac, da će se baviti obrazovanjem, da će to biti pravoslavna, obrazovna organizacija porodičnog tipa. Zakleo se da će se on, to liči nešto na dualno obrazovanje, posvetiti tome. Dobio je novac od sveštenika, 5.000 evra i prevario ih. Zakleo se na Trojeručicu. Sada ja sa pravom mogu da kažem da taj ko je pokušao da stvori obrazovnu organizaciju crkvenog tipa može da bude „Sveti Boško Levoručica“, znači, kad je uzeo 5.000 evra.

Mi danas slušamo predavanje velike nade Vuka Jeremića, gospodina Aleksića, koji je zatekao u „Prvoj petoletki“ 16.000 radnika. Tu su bili dobri strugari, dobri glodači, dobri majstori, dobri bravari, proizvodili, a dokazaću vam da su proizvodili dobru robu koja je imala prođu. On je zaposlio taštu da bude zamenik direktora. Tast se bavio zapošljavanjem u Nacionalnoj, mi smo to zvali biro rada. I, šta su uradili? Svih 16.000 ljudi je izgubilo posao. On je sad nova nada Vuka Jeremića, da će on, kao, zaposliti ljude. Da vam kažem da je to nemoguće.

Da nekad ljudi bez diploma te vrste, kao gospodin Aleksić, mogu više, dokazuju to što su majstori, njih nekoliko stotina, kad je „Prva petoletka“ propala, zakupili deo pogona „Prve petoletke“ i obnovili, zanovili proizvodnju; redovno primaju platu, prave dohodak, prave izvoz ovoj zemlji, nemaju nikakve gubitke i nastavili su da rade. Dok je gospodin Aleksić, nova privredna nada „Vuka Potomka“, Vuka Jeremića, rukovodio sa taštom, sa starcem, sa rodbinom i Kalanovićkom, kada je rukovodio „Prvom petoletkom“, tu su bili veliki minusi.

(Radoslav Milojević: Poslovnik.)

Gospodin „Hajnekena“ ponovo dobacuje. Ja stvarno ne znam kako ću da izađem nakraj s njim, s obzirom da je on kapacitet, može da popije...

(Predsedavajući: Kolega Rističeviću, samo nastavite dalje.)

On može ljude da obučava kako popiti trista piva za jedno veče. Predlažem da on bude instruktor u dualnom obrazovanju, da obrazuje šankere, konobare, za brzo posluživanje, treba trista piva natočiti. Drugo, da otvori u Glibovcu jednu pivaru, da se pivo pakuje u žute flaše a da se marka zove „hajnekena“, posvećena liku i delu čoveka koji je zadužio Smederevsku Palanku za tri budžeta i protiv koga postoje prijave koje okružni tužilac u Smederevu neće da procesuirati, kako nam kaže, da je on pod njegovom zaštitom, a čovek je proneverio, po rečima tog tužioca, petsto miliona dinara od pokradena dva-tri budžeta Smederevske Palanke. Zato on dobacuje i pokušava na svaki način da me ometa.

Na kraju da zaključim, nama je pripala slava da podignemo Srbiju iz blata u koje su je oni gurnuli. Mi treba da budemo posvećeni, mi treba vreme da provodimo na strugu, plugu, a ne na kauču, trosedu i Maldivima kao oni. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Za reč se javio kolega Balša Božović, povreda Poslovnika.

Samo molim narodne poslanike da ne dobacuju, da ne prete iz klupa, tako da možemo da završimo ovu sednicu onako kako dolikuje.

Izvolite, gospodine Božoviću.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Član 107, narušeno dostojanstvo republičke skupštine, iz prostog razloga što ne možete dozvoliti da se neko na ovakav način ophodi prema političkim neistomišljenicima.

Svi smo kolege narodni poslanici, svi imamo, pretpostavljam, elementarno kućno vaspitanje, iako to često nije slučaj sa mnogima, ali hoću da vas zamolim da reagujete čak i u slučaju kada govori najomiljeniji Vučićev poslanik, Marijan Rističević. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala. Da li želite da se Narodna skupština izjasni? (Da.)

Ja se stvarno trudim da uvedemo, kao i svi koji su predsedavajući, neki red i disciplinu i, naravno, da podstaknemo narodne poslanike da vode argumentovane rasprave.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević, povreda Poslovnika.

(Radoslav Milojević: Replika!)

Gospodine Milojeviću, vi nemate pravo na repliku. Niko vas nije po imenu pomenuo.

Ja nisam ovde, niti bilo ko od predsedavajućih, da dešifrujem bilo šta. Vi ste za mene ovde narodni poslanik, gospodin Radoslav Milojević, i ništa drugo. Nisam tu da dešifrujem bilo šta.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević, povreda Poslovnika.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja ovde nikad nikog nisam opsovao.

Reklamiram čl. 101, 103, 106, 107, 108. i 109, onaj čuveni stav 7. Ukoliko ta poslanička grupa ima vremena, vi treba da im oduzmete vreme, zato što je gospodin Balša Božović teško zloupotrebio Poslovnik pokušavajući da kaže da sam ja nekoga uvredio.

Sve vreme dok sam govorio, a to je vezano za čl. 108. i 109 – gospodine predsedavajući, vama nisam zamerao – gospodin „Hajnekena“ je u mom pravcu upućivao vrlo grube reči, dobacivao. Verujem da je tu bilo i psovki, ali nije bitno. Čovek ne može da natera nikoga da te poštuje, znači ne možete naterati nikoga da vas poštuje, ali možete da se suprotstavite svakom ko vas ne poštuje. Ja sam

sve kolege poštovao. Očigledno da oni tu vrstu kućnog vaspitanja, o kojoj sami govore, nemaju.

Mene mogu da pokušaju da uvrede, ali ima ona čuvena izreka, to ministar svakako zna, da mudar čovek sa podjednakom mirnoćom podnosi uvrede i prima pohvale, tako da me ovakva vrsta izlaganja „Vojvode od Maldiva“ ne može uvrediti. Za njega sam ja vrlo mudar čovek. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Da li želite da se Narodna skupština izjasni? (Ne.)
Hvala.

Za reč se javio Aleksandar Martinović.

Po kom osnovu?

(Aleksandar Martinović: Replika.)

Izvolite.

(Radoslav Milojević: Povreda Poslovnika! Povreda Poslovnika!)

Ne možete da zloupotrebljavate Poslovnik.

(Radoslav Milojević: Kako vi znate šta ću ja da zloupotrebim?! Sram vas bilo! Na šta ovo liči? Povreda Poslovnika ima prednost u odnosu na sve druge govornike.)

Ja sam vas već nekoliko puta upozorio da ne dobacujete i ne vičete. Nema smisla. Neću da debatujem sa vama.

Gospodin Aleksandar Martinović ima reč.

Izvolite.

Malo se smirite, gospodine Milojeviću.

(Radoslav Milojević: Vi ćete da mi kažete da se smirim?)

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Ja vas molim, gospodine Marinkoviću, da mi vratite vreme.

(Radoslav Milojević: Povreda Poslovnika.)

PREDSEDAVAJUĆI: Nadoknadićemo vreme. Izvolite, gospodine Martinoviću.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Zahvaljujem se, gospodine Marinkoviću.

Ne znam zašto su nervozni ovi što su upropastili Srbiju; možda im je Đilas rekao da dobacuju pošto je načuo da hoće da napuste Šutanovca i pređu u njegov tabor pa su se ovako unervozili.

(Radoslav Milojević: Povreda Poslovnika.)

Gospodin Marijan Ristićević me je pitao da dokraja pročitam ocene Aleksandra Vučića.

(Radoslav Milojević: Pravite cirkus ovde!)

Vidite kako su nervozni. Čim se spomene Aleksandar Vučić i njegove ocene, ovi što ne znaju ko su Nadežda Petrović i Slobodan Jovanović počinju da vrište.

Evo, Marijane, sad ću pokušati da ti objasnim zašto je Aleksandar Vučić uspešan u poslu koji radi, i kao predsednik Vlade i kao predsednik Republike – zato što je bio izvanredan student. Zato što je iz Uvoda u pravo dobio 10, iz Opšte sociologije 10, iz Istorije države i prava naroda Jugoslavije, važan predmet, 10.

(Radoslav Milojević: Povreda Poslovnika.)

Zato što je iz Ustavnog prava dobio 10, zato što je iz Političke ekonomije kod Labusa dobio 10, zato što je iz Upravnog prava dobio 8, zato što je iz Međunarodnog javnog prava dobio 9, zato što je iz Međunarodnog privatnog prava dobio 10, zato što je iz Građanskog procesnog prava kod Vesne Rakić Vodinelić, kandidata za gradonačelnika Beograda Zorana Živkovića, dobio 10, a Saša Janković 6, zato što je iz Finansija i finansijskog prava dobio 10, zato što je iz Nauke o upravljanju (jedna važna nauka koju treba dobro da poznaje svako ko se bavi politikom) dobio 10, zato što je iz Političkih sistema dobio 10, zato je Aleksandar Vučić bio izvanredan predsednik Vlade i izvanredan je predsednik Republike.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

(Radoslav Milojević: Po Poslovniku.)

Gospodine Milojeviću, još jednom vas molim, pokušavate sve vreme...

(Radoslav Milojević: Imam pravo na Poslovnik. To je moje pravo. Ne možete da mi oduzmete pravo na Poslovnik. Imam pravo da se žalim na povredu Poslovnika.)

Molim vas, nateraćete me da vam dam opomenu iako to ne želim. Ja sam ovde zadužen za red na sednici i želim da je završimo onako kako dolikuje. Molim vas da sednete.

(Radoslav Milojević: Nemojte da me molite. Reklamiram povredu Poslovnika.)

Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

(Radoslav Milojević: Nemate pravo da mi ne date povredu Poslovnika.)

Imam pravo da vodim sednicu na častan i dostojanstven način. A vi imate opomenu, prvu.

(Radoslav Milojević: Nemate pravo. Prvo ste dali Martinoviću da priča tri minuta, a po Poslovniku je dva minuta. Na šta ovo liči? Nikome ne dajete povredu Poslovnika.)

Gospodine Orliću, izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Ja želim da govorim, gospodine predsedavajući, samo bih zamolio da to bude omogućeno, ako je ovaj strašno nervozan čovek završio svoje izlaganje i ako možete da mi ceo minut nadoknadite.

(Predsedavajući: Nadoknadiće se.)

Hvala vam.

Dakle, uz zahvalnost svima koji su izrazili podršku predlozima zakona, ja želim vama, gospodine ministre, da kažem da je ova rasprava nedvosmisleno pokazala, i nama i ovim nervoznima koji dobacuju i vređaju dalje, da ovi zakoni zaista jesu odličan kontinuitet u onim naporima koji su između ostalog postigli da Srbija, a ovo je podatak iz ove godine, napreduje dvanaest mesta na rang-listi Svetskog ekonomskog foruma po indeksu globalne konkurencije, i to baš zahvaljujući kvalitetu obrazovnog sistema za deset pozicija.

Takođe, vezano za istu oblast, oblast obrazovanja, Srbija je prva na univerzitetskoj listi u odnosu na nivo razvoja, listi koju radi Univerzitet 21 (takođe je podatak iz ove godine), na planetarnom nivou.

Sve zajedno, kada se odnosi na naše obrazovanje ali i na stanje u privredi koje jeste motor razvoja ove države, može samo da učini da mi opravdamo i ovaj rezultat koji je takođe iz ove godine, rezultat *IBM*-a koji kaže da je Srbija svetski lider po broju otvorenih radnih mesta, posmatrano prema broju stanovnika. Opet rezultat na svetskom nivou.

Dok Srbija dobre i pametne stvari radi, Srbija ovakve rezultate beleži. I uopšte nemojte da se obazirete na kritike onih koji su pokazali da ne znaju šta su subvencije, ni koliko su korisne, ni šta je obrazovanje, ni šta je sadržaj zakona, šta je dualno, ni ko je Nadežda Petrović, ni ko je Milutin Milanković, ni na komentare njihovih poslušnika koji ne znaju ko je Vuk Stefanović Karadžić, ko je Dositej Obradović.

Pošto oni vole da se bave isključivo novcem, preporuka sa moje strane je da dobro pogledaju apoene različitih vrednosti, tamo će moći da vide Nadeždu Petrović, oni sa skupljim ulaznicama i Milutina Milankovića.

Dok se budu bavili zloupotrebom u raspravi o pojedinostima koju su već najavili, građani koji ovo gledaju, ako se zapitaju nad temama besplatnih udžbenika, jer su najavili da će opet o tome da pričaju, da znaju – tih udžbenika, kojih nikad nije bilo, eno na njihovim skupim odelima, eno ih uzidanih u njihove duplekse na Vračaru, eno ih u temeljima onih vračarskih pašnjaka, deponovanih na računima.

PRESEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Zahvaljujem.

VLADIMIR ORLIĆ: Dok oni to budu radili a građani odgonetali, mi ćemo da stvaramo i pravimo rezultate.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

(Balša Božović: Replika.)

Gospodine Božoviću...

(Balša Božović: Ja sam ovlašćeni, imam pravo na repliku.)

Imate, ali niko nije pomenuo DS u izlaganju.

(Balša Božović: Pričao je gospodin Martinović o udžbenicima o kojima je govorio DS.)

Samo trenutak, molim vas.

Ja to nisam razumeo i ne želim da razumem.

(Balša Božović: Dajte mi dva minuta o temi dnevnog reda.)

Dakle, kolega Orlić...

Samo trenutak, molim vas. Razgovaramo sve vreme, ali nećemo voditi dijalog. Moj cilj je da vodim sednicu u skladu sa Poslovnikom. Dozvolite mi da objasnim.

Kolega Orlić je kao ovlašćeni predstavnik Srpske napredne stranke imao vreme, i to vreme je koristio u samom završetku današnje rasprave. Nijednog trenutka kroz njegovo izlaganje nije pomenuta Demokratska stranka. To što ste tako protumačili nije moj problem. Nije pomenuta Demokratska stranka.

(Balša Božović: Dva minuta na temu dnevnog reda.)

Ne možete, zato što nije pomenuta Demokratska stranka.

(Balša Božović: Vi niste bili u sali, niste tada vodili...)

Koleginica Maja Videnović ima mogućnost da ukaže na povredu Poslovnika, a replika – ne.

Izvolite, koleginice Videnović.

MAJA VIDENOVIĆ: Gospodine Milićeviću, činjenica da ste preuzeli predsedavanje pre nekoliko minuta vas ne oslobađa odgovornosti da pratite tok sednice, ukoliko ste spremni da preuzmete. Ovo su stvari koje su se desile neposredno pre nego što su zatražili reč. Nemate nikakvog prava da ne poštujete Poslovnik.

Podsećam vas na obavezu iz člana 27. stav 2. Na traženje, po neposredno učinjenoj povredi, kolege Balše Božovića i kolege Milojičića, vaš prethodnih ne dozvoljava da se obrazloži povreda Poslovnika. Dok se rugate, ne narodnim poslanicima, nego građanima Srbije, sa ovim igrokazom omiljenih poslanika Aleksandra Vučića, Marijana Rističevića i ostalih koji polemišu i dobijaju pravo na repliku, jedni na druge, vaša je obaveza da omogućite da se obrazloži povreda Poslovnika... (Isključen mikrofoni.)

PRESEDAVAJUĆI: Poštujem Poslovnik Narodne skupštine, što ću i sada učiniti.

(Radoslav Milojičić: Nećete da nas učutkate. Bolje da ste išli napolje da vidite protest penzionera, koji nemaju šta da jedu.)

Imate opomenu, gospodine Milojičiću.

(Radoslav Milojičić: Još jednu izrecite.)

Ne, sada ću da objasnim koleginici Videnović.

Kolega Balša Božović...

(Radoslav Milojičić: Nemate šta da objašnjavate.)

Omogućiću vam da govorite...

(Radoslav Milojević: Dali ste Martinoviću tri minuta, a ima pravo na dva minuta.)

Kolega Martinović je imao dva minuta i četrdeset sedam sekundi, jer je započeo u 47. ili 50. sekundi da govori jer nije mogao od vas da govori pre toga.

(Radoslav Milojević: To je bio Orlić.)

Što se tiče kolege Balše Božovića, kolega Balša Božović je tražio pravo na repliku. Nisam mogao da mu omogućim pravo na repliku, rekao sam već zbog čega.

Naravno da svako od nas ima odgovornost, svako od potpredsednika, slažem se sa vama, koleginice Videnović, ali morate i vi da se složite sa mnom. Pravo na repliku, shodno članu 104. stav 3: „O korišćenju prava iz stava 1. i 2. ovog člana odlučuje predsednik Narodne skupštine. Replika ne može da traje duže od dva minuta.“ Kolega Marinković je odlučio da kolega Milojević nema pravo na repliku, shodno članu 104. Nakon toga, kolega Milojević reklamira povredu Poslovnika...

(Radoslav Milojević: Niste gledali. Ne možete da objašnjavate.)

Dozvolite, ne možemo se igrati, jednom ćemo se javiti i tražiti pravo na repliku, drugi put...

(Radoslav Milojević: Nema šta da obrazlažete.)

Koleginica Videnović je tražila od mene da objasnim potez.

Da li je tako, koleginice Videnović? To ste vi insistirali.

(Maja Videnović: Prekinuta sam u pola rečenice.)

Dobićete, naravno. Nemojte ulaziti u repliku sa ostalim kolegama nego se obratite meni, u čemu je učinjena povreda Poslovnika.

Izvolite.

MAJA VIDENOVIĆ: Hvala na ovom netraženom tumačenju nečega čemu niste svedočili.

Trudim se da budem precizna sa rečima, pa vas, potpredsedniče Skupštine, molim da me pažljivo pratite. Vaš prethodnik je dvadeset minuta bio u sticaju kršenja članova Poslovnika, rugajući se građanima Srbije time što je uskratio narodnim poslanicima opozicije šansu da obrazlože u čemu je Poslovnik prekršen, a Poslovnik je prekršen, evo obrazloženja, u činjenici da je predsedavajući zloupotrebio.

Ovde smo imali nekoliko poslanika Srpske napredne stranke koji jedan za drugim repliciraju sami sebi i to koriste da vređaju novinare i novinarke. To koriste da to neverovatno dostignuće da je predsednik Srbije završio fakultet... Ja mu na tome čestitam, to je možda jedna od retkih stvari koje je pošteno uradio u životu.

(Predsedavajući: Zašto ponovo pokušavate da zloupotrebite...)

Na tome mu Demokratska stranka čestita.

On je dozvolio... Znači, kršenjem Poslovnika vi ne dozvoljavate poslanicima opozicije u Narodnoj skupštini da ukažu i obrazlože o čemu se radi. To je povreda, a ne ovo što ste vi pokušali da mi odgovorite.

PRESEDAVAJUĆI: Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Da.) Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Balša Božović.

Izvolite.

BALŠA BOŽOVIĆ: Član 104.

Dakle, gospodine Milićeviću, ja sam potpuno konsterniran, što bi rekao vaš predsednik, time kako i na koji način vi vodite sednicu. Očigledno je da Poslovnik ne važi za sve jednako.

Dakle, ili vi imate omiljenu opoziciju u ovom parlamentu pa njima dozvoljavate replike čak i kada nisu pomenuti, čak i kada veze nema sa temom dnevnog reda to što je rekao ministar ili neko iz neke druge stranke... A meni ne date. Pola sata slušam vređanje na svoj lični račun, na račun stranke iz koje dolazim, na račun poslaničkog kluba, sa onima koji su eventualno plagirali ili fotokopirali svoja naučna dela, o čemu govore njihovi funkcioneri poput Olivera Antića.

Hoću da vam kažem da imam pravo na repliku od dva minuta, da govorim o temi dnevnog reda. Baš me briga, verujte mi, i za gospodina Martinovića, i da li je on plagirao svoj naučni rad ili ne. Stvarno ne želim da trošim vreme na to. Želim da govorim o dualnom obrazovanju dva minuta, repliku gospodinu Orliću.

Ne razumem, besplatni udžbenici, to vam je tema od koje bežite kao đavo od krsta. Ne znam čemu to. Besplatni udžbenici neće apsolutno nikome zlo naneti, naprotiv.

Molim vas, dozvolite mi dva minuta da kažem nešto gospodinu ministru i gospodinu Orliću o besplatnim udžbenicima, zbog čega su važni za Srbiju. Verujte mi da se ne zalažemo za besplatne udžbenike zato što nam je to hir. Da je bilo besplatnih udžbenika u decenijama iza nas, pitanje je da li bi danas bilo Srpske napredne stranke. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Božoviću.

To o čemu ste govorili ja sam maločas vrlo precizno i jasno vama konkretno obrazložio. To što je kolega Martinović, ili kolega Orlić, mislim da je kolega Orlić, govorio o besplatnim udžbenicima, ne znači da vi imate pravo na repliku. Niste nijednog trenutka pomenuti ni vi, ni poslanička grupa, ni stranka kojoj pripadate. Apsolutno nema osnova za repliku.

Povreda Poslovnika, najpre narodni poslanik Aleksandar Martinović.

(Aleksandra Jerkov: Javila sam se pre Martinovića sigurno.)

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, zaista ne razumem zašto su ovi Đilasovi poslanici tako nervozni. Čim se spomenu i pokažu indeks i ocene Aleksandra Vučića, oni skaču kao da im oči vadite.

Dve godine, dragi prijatelji i dragi građani Srbije, traje kampanja protiv Srpske napredne stranke i njenih funkcionera, kako smo nešto ukrali, kako imamo neke falsifikovane diplome, kako smo kupili fakultete. Ja pozovem kolegu Božovića da ponese svoj indeks, ja ću doneti svoj. Evo, doneo sam...

(Predsedavajući: Kolega Martinoviću, samo se meni obraćajte, molim vas.)

Evo, obraćam se vama. Doneo sam svoj indeks, gospodine Milićeviću. Ne vidim da je gospodin Božović doneo svoj indeks. Ali sam doneo i indeks, odnosno fotokopiju indeksa Aleksandra Vučića.

Ubiše nas kako smo nešto falsifikovali, kako smo ukrali itd. Čovek je završio Pravni fakultet u Beogradu za četiri godine sa prosečnom ocenom 9,44. A oni po ceo dan skaču, vrište, vređaju, kažu da mi njih vređamo. Zašto vređam poslanika Demokratske stranke ako čitam prosečnu ocenu i ocene iz pojedinih predmeta predsednika moje stranke i predsednika Republike Srbije? Zaista ne vidim čemu tolika nervoza.

Samo da vam kažem, gospodine Milićeviću, indeks nisu doneli. Nisu doneli indeks svog predsednika. Nisu doneli indeks svog predsedničkog kandidata Saše Jankovića.

Ja im sada obećavam, kao što sam obećao i za indeks, moj i Vučićev indeks, na prvoj narednoj sednici, odnosno prvog narednog radnog dana Narodne skupštine doneću imovinsku kartu Aleksandra Vučića...

(Balša Božović: Naučni rad, Martinoviću, plagirao si naučni rad. I Tomin indeks, i Andreja Vučića, i Nikole Petrovića...)

.... Otkako je predsednik Vlade i predsednik Republike. I Nikole Petrovića i Andreja Vučića...

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem.

Da li mogu da reklamiram povredu Poslovnika ovako kao gospodin Martinović? Držim da mogu.

Dakle, zamolila bih gospodina Martinovića, osim toga što su svi verovatno fascinirani, oni nađu jednog člana svoje stranke koji nije kupio diplomu pa čitaju njegove ocene pet dana ovde da ih slušamo...

(Predsedavajući: Hoćete li se obraćati...?)

Gospodin Martinović je, gospodine Milićeviću, ne znam da li vam je poznato, pet godina objavljivao isti naučni rad pod različitim naslovima, svaki

put uzimao honorar, što je utvrdio Pravni fakultet u Novom Sadu, što su osudile njegove stranačke kolege, i sada nam ovde drži predavanja o tome kako se časno bavi naukom.

Molila bih ga samo, kada bude donosio te imovinske karte, da ne zaboravi indeks Tome Nikolića, da ne zaboravi doktorat Nebojše Stefanovića, Siniše Malog, Jorgovanke Tabaković.

(Predsedavajući: Koleginice Jerkov...)

Da ne zaboravi da donese imovinsku kartu Nikole Petrovića, Andreja Vučića, Zvonka Veselinovića, svih ljudi koji su se basnoslovno obogatili za vreme vaše vlasti.

Pa kada pokazujemo, da pokazujemo sve, gospodine Martinoviću, a ne da biramo šta nam odgovara, šta nam ne odgovara, jer to što je neko završio fakultet, verujte, nas fascinirati neće.

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice Jerkov, niti ste ukazali na član na koji se pozivate...

(Aleksandra Jerkov: Nije ni Martinović.)

Jeste. Uzmite stenogram pa se uverite.

(Aleksandra Jerkov: Evo, recimo, član 107.)

Recimo sada? To se čini, recimo, na početku izlaganja da bi predsedavajući mogao da vam da reč. To se čini na početku izlaganja i vi to jako dobro znate.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Član 107, gospodine Milićeviću.

Samo da kažem ovim nervoznim Đilasovim poslanicima...

(Aleksandra Jerkov: Sad sam ja rekla 107.)

(Predsedavajući: Niste ni rekli član.)

(Radoslav Milojević dobacuje.)

(Predsedavajući: Nije ni rekla član.)

Evo, obraćam se vama, gospodine Milićeviću, kao što vidite, prilično sam smiren, nisam nervozan. Pokušavam da objasnim kakav je stav Srpske napredne stranke.

Kažu, našao sam jednog, misleći na Aleksandra Vučića, koji nije kupio diplomu.

Jesi li ti, Vlado, kupio svoju diplomu? Ljubice, jesi li ti kupila svoju diplomu?

(Predsedavajući: Kolega Martinoviću, molim vas.)

Dušice, jesi li ti kupila svoju diplomu? Veroljube Matiću, diplomirani inženjeru geodezije, jesi li kupio svoju diplomu?

(Poslanici Demokratske stranke negoduju.)

Bobane Birmančeviću, doktore nauka, jesi li ti kupio svoju diplomu? Žarko Mićine, jesi li kupio svoju diplomu? Gorane Kovačeviću, jesi li kupio svoju diplomu?

(Predsedavajući: Kolega Martinoviću, možemo li samo...?)

Evo, nabrojao sam ovde deset ljudi koji nisu kupili diplomu.

(Predsedavajući: Slažem se. Ukažite meni, molim vas, u čemu je učinjena povreda Poslovnika, jer vidite da imamo negodovanje.)

Vređanje dostojanstva Narodne skupštine kada kažete da su svi funkcioneri Srpske napredne stranke kupili diplomu. Ja pokušavam da objasnim da je to jedna opasna laž, koja se dve godine vodi protiv Aleksandra Vučića i SNS-a.

Nabrojao sam obične ljude, ljude od krvi i mesa; neki su lekari, neki su inženjeri, neki su pravnici, neki su ekonomisti, neki su diplomirani inženjeri geodezije. Niko od njih nije kupio svoju diplomu.

Sada pitam ove Đilasove glasnogovornike, koji su mnogo danas nervozni...

(Predsedavajući: Obraćajte se meni, kolega Martinoviću.)

Obraćam se vama, gospodine Milićeviću. Neka oni donesu svoje indeks, neka donesu indekse svog predsednika stranke, neka donesu indeks svog predsedničkog kandidata Saše Jankovića, zvanog „Saša Prangija“, koji je završio pravni fakultet sa prosečnom ocenom sedam, i nikakvih problema neće biti.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

(Narodna poslanica Maja Videnović dobacuje.)

Nećemo, kolegice Videnović.

Slažem se ja sa vama, ali ćemo morati da govorimo o onome što je tačka dnevnog reda.

Shodno članu 112, napravićemo jednu pauzu od minut, a onda ćemo se vratiti na dnevni red.

(Posle pauze)

PRESEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Reč ima predstavnik predlagača, ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Želim da se zahvalim svim narodnim poslanicima na diskusijama i raspravi o zakonima koji su bili tema dnevnog reda. Mi smo na ovaj način prošlog i ovog meseca objedinili tematiku koja je jako važna za ukupan razvoj i kvalitet obrazovanja u Srbiji. Znači, sistemski zakoni o obrazovanju i prosveti i visokom obrazovanju sa današnjim objedinjenim

diskusijama o zakonima o predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju, i u okviru njega dualnom, čine jednu celinu. Iza ovoga proizilazi više stotina normativnih akata koje moramo da uradimo, tako da mislim da ćemo u potpunosti uspeti da reformišemo, za početak, zakonodavni okvir, koji će nam dati bolji kvalitet obrazovanja, efikasniji sistem.

Govorili smo danas i juče najviše o tzv. dualnom obrazovanju, koje je izazvalo velike polemike, što smo i očekivali. Ne sa aspekta da je vođena prava rasprava o tome, nego sa aspekta dnevne politike, zato mi je jako žao. Ono živi, ono postoji i razvija se, deca ga vole i roditelji ga vole. Šta god ko mislio, neka prođe malo po Srbiji pa će biti u prilici da to sazna sam.

Oko 2.000 kompanija se izjasnilo da im ovo treba. Naravno da smo ozbiljni i odgovorni ljudi i da ćemo brinuti o bezbednosti dece, o dobrim ugovorima, o dobrom ponašanju učenika, kako u školi, tako i na mestu gde će sprovoditi nastavnu praksu. Nismo mi država bez korena i od juče. Nekada, u starom režimu, kada je država bila u socijalizmu, bila je jedini menadžer, pa se to sprovodilo upravo ovako kako imamo nameru da dalje to radimo.

Zakon ima taj kvalitet što nije prepisan ni od koga. Mi, prosto, nemamo taj manir da idemo po Evropi i prepisujemo, ali imali smo potrebu da pogledamo kako su mnoge zemlje to uradile da ne bismo napravili greške, jer Srbija je mnogo vremena propustila. Ovde nije priča da li je obrazovanje u problemu dvanaest godina; lično radim 38, mislim da je svih 38 u velikim problemima, od besparice, nemanja ideja gde je bolje, kako, od slabih uzora i mnogo čega.

Ne bih imao vremena da nabrajam koje su sve slabosti, ali mogu da vam kažem da u živim razgovorima sa kolegama po celoj Srbiji... Obišli smo preko dve trećine lokalnih samouprava, razgovarali sa stotinama ljudi iz raznih ustanova, održali aktive direktora na gotovo svim mestima, od Kosova i Metohije do Subotice. Svugde postoji jedan dobar duh, i postoji prepoznatljivost ovoga što radimo. Znači, ovo što radimo nije nikakva novina. Mi smo izabrali iz pedagoške prakse koja je poznata u svetu ono što čini najbolji deo sistema i doakademskog obrazovanja, ali ćemo se potruditi da u okviru visokog obrazovanja damo još bolja rešenja. Čeka nas još dosta posla.

Bilo je mnogo priče o udžbenicima. Rekao sam i prošli put, a i sada, da ćemo do kraja ove kalendarske godine doći u Skupštinu sa još jednim setom zakona, a to je Nacionalni okvir kvalifikacija, koji je jako bitan da bismo došli do evropske podrške i da bismo ovo mogli da radimo dalje, koji je vezan za zakon o dualnom. Takođe, Zakon o udžbenicima je dovoljno narastao da se ne može rešiti izmenama i dopunama. Imaćemo intenzivnu javnu raspravu gde ćemo zaista na taj način zaokružiti sve ovo što je jako važno.

S druge strane, od Nove godine pripremamo se da radimo novi zakon o finansiranju nauke i novi zakon o finansiranju visokog obrazovanja. Time smo zaokružili taj deo sistema.

U međuvremenu je urađen Nacionalni okvir nastavnih planova i programa ili, neko kaže, kurikulum. Znači, to je jedan sveobuhvatni akt. Mi smo na Odboru za obrazovanje takođe istakli da su mnogi procesi koji su se dešavali poslednjih godina išli u lošem pravcu, tzv. projekat „Razvionica“ zamalo da postane nacionalni okvir kurikuluma, što je jedan vrlo krnj dokument. Iskoristili smo njegove prednosti i uradili mnogo kvalitetnije dokumente. Na osnovu njega je reformisan prvi ciklus osnovne škole, odnosno prvi razred, takođe i peti razred, i ovih dana će to biti objavljeno u službenim prosvetnim glasnicima.

Reformisana je gimnazija, završen je projekat nacionalne mature (opšte, stručne i umetničke) i niz stvari. Naročito smo ponosni na procese digitalizacije, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja će iduće godine u svom sistemu imati poseban sektor za to, takođe i sektor za preduzetništvo.

Slabo je ko primetio da mi u petom razredu osnovne – danas nismo o tome govorili iako je tema bio Zakon o osnovnom obrazovanju – imamo predmet Tehnika, tehnologija i preduzetništvo.

Znači, ozbiljne zemlje, na koje možemo da se ugledamo... Možda sam greškom upotrebio izraz „pametnije“, ali uvek ću prihvatiti da nisam toliko pametan kao Švajcarci, uvek ću smatrati da čovek može od njih štošta da nauči. Oni su pre više od dva i po veka rešili da budu pametni i to im i dan-danas polazi za rukom. Mislim da su dobri učitelji, te ne stoji ona priča da oni ovde uzimaju neke pare od nas. To je sramota pričati, a kamoli bez ikakvih dokaza ponavljati.

Imamo mnogo posla, treba da obučimo preko 80.000 ljudi, da promenimo koncept učenja, nastave i predavanja, to je najveći posao koji nas čeka. Moramo da uljudimo škole, da vratimo vaspitanje i da desetine poslova, kao što su sport, turizam u školama, ishrana i niz drugih stvari, uredimo, i ovih dana i nedelja ispred nas javnost će o tome biti ozbiljno obaveštavana. Zato su stvoreni veliki timovi, i to ljudi koji rade samo iz entuzijazma, nikakvi eksperti. Pozivamo kolege iz struke, pozivamo ljude sa fakulteta i mislim da se skoro svi odazivaju. Ovo je poziv svima vama koji se bavite obrazovanjem da se, u tom nekom doprinosu, javite nama. Hvala vam na svemu.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, ministre Šarčeviću.

Zaključujem zajednički načelni i jedinstveni pretres o predlozima zakona iz tačaka od 1. do 8. dnevnog reda.

Nastavljamo sa radom.

Prelazimo na tačke 8–12. dnevnog reda (zajednički jedinstveni pretres):

– PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O UTVRĐIVANJU
SASTAVA PARLAMENTARNOG ODBORA ZA STABILIZACIJU I

PRIDRUŽIVANJE, koji je podnela predsednik Narodne skupštine Maja Gojković (br. 02-2968/17),

– PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O UTVRĐIVANJU SASTAVA PARLAMENTARNOG ODBORA ZA STABILIZACIJU I PRIDRUŽIVANJE, koji je podnela predsednik Narodne skupštine Maja Gojković (br. 02-2958/17),

– PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O IZBORU ČLANOVA I ZAMENIKA ČLANOVA ODBORA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE, koji je podnela Poslanička grupa Srpska napredna stranka (br. 02-2966/17),

– PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O IZBORU ČLANOVA I ZAMENIKA ČLANOVA ODBORA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE, koji je podnela Poslanička grupa Socijalistička partija Srbije (br. 02-2942/17),

– PREDLOG ODLUKE O DOPUNI ODLUKE O IZBORU ČLANOVA I ZAMENIKA ČLANOVA ODBORA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE, koji je podnela Poslanička grupa Dosta je bilo (br. 02-2599/17).

Saglasno odluci Narodne skupštine da se obavi zajednički jedinstveni pretres o predlozima odluka iz tačaka 8–12. dnevnog reda, pre otvaranja zajedničkog jedinstvenog pretresa podsećam vas da, prema članu 192 a shodno članu 97. Poslovnika Narodne skupštine, ukupno vreme rasprave za poslaničke grupe iznosi pet časova, kao i da se ovo vreme raspoređuje na poslaničke grupe srazmerno broju narodnih poslanika članova te poslaničke grupe.

Molim poslaničke grupe, ukoliko to već nisu učinile, da odmah podnesu prijave za reč sa redosledom narodnih poslanika – član 96. stav 4. Poslovnika o radu Narodne skupštine.

Saglasno članu 192. stav 3, a shodno članu 157. stav 2. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram zajednički jedinstveni pretres o: Predlogu odluke o izmenama Odluke o utvrđivanju sastava Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje, koji je podnela predsednik Narodne skupštine Maja Gojković (broj 02-2968/17 od 19. oktobra 2017. godine), Predlogu odluke o izmenama Odluke o utvrđivanju sastava Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje, koji je podnela predsednik Narodne skupštine Maja Gojković 18. oktobra 2017. godine, Predlogu odluke o izmenama Odluke o izboru članova i zamenika članova odbora Narodne skupštine Republike Srbije, koji je podnela Poslanička grupa SNS 18. oktobra 2017. godine, Predlogu odluke o izmenama Odluke o izboru članova i zamenika članova odbora Narodne skupštine Republike Srbije, koji je podnela Poslanička grupa SPS 17. oktobra 2017. godine i Predlogu odluke o dopuni Odluke o izboru članova i zamenika članova odbora Narodne skupštine

Republike Srbije, koji je podnela Poslanička grupa Dosta je bilo 25. septembra 2017. godine.

Da li predlagač ili predstavnici predlagača žele reč: Maja Gojković, predsednik Narodne skupštine, dr Vladimir Orlić, zamenik predsednika Poslaničke grupe SNS, Neđo Jovanović, zamenik predsednika Poslaničke grupe SPS i Saša Radulović, predsednik Poslaničke grupe Dosta je bilo? (Ne.)

Da li predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa žele reč? (Ne.)

Pošto na listama poslaničkih grupa nema prijavljenih za reč, pre zaključivanja zajedničkog jedinstvenog pretresa pitam – da li žele reč predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa ili još neko ko nije iskoristio svoje pravo iz člana 96. Poslovnika? (Ne.)

Zaključujem zajednički jedinstveni pretres o predlozima odluka iz tačaka 8–12. dnevnog reda.

Sada ćemo napraviti pauzu.

Danas sa radom nastavljamo u 16.00 časova, postavljanjem poslaničkih pitanja članovima Vlade poslednjeg četvrtka u mesecu.

Nastavak Druge sednice Drugog redovnog zasedanja je u utorak, 31. oktobra 2017. godine, sa početkom u 10.00 časova. Zahvaljujem.

(Posle pauze – 16.00)

PREDSEDNIK: Poštovani narodni poslanici, pristupamo postavljanju poslaničkih pitanja u vremenu od 16.00 do 19.00 časova, saglasno članu 205. Poslovnika Narodne skupštine.

Podsećam vas da izlaganje narodnog poslanika koji postavlja pitanje ne može da traje duže od tri minuta. Zatim, ima pravo da, u trajanju od najviše tri minuta, komentariše odgovor na svoje pitanje ili da postavi dopunsko pitanje i, na kraju, da se izjasni o odgovoru, u trajanju od najviše dva minuta.

Podsećam vas da nisu dozvoljene replike i ukazivanje na povredu Poslovnika, po članu 216. Poslovnika, i u skladu sa tim, molim narodne poslanike da podnesu prijave za postavljanje pitanja.

Podsećam vas da će redosled postavljanja poslaničkih pitanja biti utvrđen prema dosadašnjoj praksi rada Narodne skupštine, tako što će, naizmenično, najpre reč dobijati narodni poslanici koji ne pripadaju nijednoj poslaničkoj grupi, a zatim narodni poslanici od najmanje prema najvećoj poslaničkoj grupi.

Prelazimo na postavljanje poslaničkih pitanja.

Reč ima narodni poslanik Muamer Zukorlić.

Izvolite.

MUAMER ZUKORLIĆ: Dame i gospodo, moje pitanje je upućeno predsedniku Vlade, ministrima Zorani Mihajlović i Rasimu Ljajiću – kako je

moguće u 21. veku da Novi Pazar, kao veoma važan centar sandžačke regije, nema železničku prugu, nema gasovod, a putevi između Novoga Pazara i Sjenice, i Novoga Pazara i Tutina, kao i Sjenice, Nove Varoši i Priboja ubedljivo su najgori putevi u celoj zemlji?

Pomenuo sam ministra Rasima Ljajića iz razloga što smo imali 2010. godine posetu predsednika Erdogana i tada je, sa predsednikom Tadićem i ministrom Ljajićem, javno obećano da će putevi Tutin – Novi Pazar – Sjenica biti izgrađeni. Već sedam godina je prošlo, a nisu ni otpočeli radovi niti imamo ozbiljne naznake za to. Nažalost, imamo vrlo učestale pogibije na tim putevima i konačno je vreme da se krene sa tim, ili da bar dobijemo odgovore dokle smo stigli po ovom pitanju.

Drugo pitanje se odnosi na otmice u Štrpcu i Sjeverinu, ubistva u Kukurovićima i druge slične događaje 1992. i 1993. godine. Kao što je javnosti poznato, tada su oti i najverovatnije likvidirani građani ove zemlje. Moje pitanje predsedniku Vlade i ostalim nadležnim ministrima jeste – kada će doći do zaokreta, odnosno promene politike Vlade po ovom pitanju? Nažalost, ova pitanja su dosada tretirana isključivo administrativno, kroz pravosuđe, i već ovih dana imamo da su neke tužbe pale na apelacionom sudu, a i činjenicu da se ni na jednom obeležavanju ovim povodima nije dosada niko pojavio kao predsednik Vlade.

Treće pitanje se tiče demografije, odnosno migracija. Znamo da postoje tela koja se bave ovim pitanjima, ali moje pitanje je – šta se konkretno čini da se zaustavi migracija iz sela prema gradu koja pretila da apsolutno i strateški ugrozi opstanak celokupnog stanovništva, a tu pre svega mislim na sela na visokim nadmorskim visinama? Hvala.

PREDSEDNIK: Izvolite, reč ima ministarka.

ANA BRNABIĆ: Dobar dan želim građanima Srbije i poštovanim narodnim poslanicima. Drago mi je da sam danas ovde sa svojim timom. Imala sam veliku želju da dođem ovde i odgovaram na pitanja vas, narodnih poslanika, a isto tako da kroz odgovore predstavim šta smo uradili u prvih sto dana rada Vlade.

Ja sam, kao što sam i rekla ranije, izuzetno zadovoljna time šta je Vlada uradila u prvih sto dana. Mislim da smo pokazali da možemo da nastavimo i jako i hrabro napred, bez ikakvih stajanja, jer Srbija nema vremena da gubi iako se suočavamo stvarno sa jako velikim brojem problema.

Moram sada da kažem svoje lično mišljenje, jer nisam imala ovakvo mišljenje, u ovolikoj meri, prethodno. Dok sam bila samo ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu, nisam mogla da sagledam celu situaciju, a i bila sam nova u Vladi. Svakako se suočavamo sa velikim brojem problema u raznim oblastima, zbog toga što je Srbija, nažalost, bila i zapuštena i zaboravljena i

vođena na jedan potpuno neprofesionalan način, ako bih mogla uopšte da kažem da je bila vođena; mislim da je najbolje reći da je bila zapuštena.

Ono što mi je važno da kažem, a daću priliku ministarki Mihajlović da odgovori na deo oko puteva, jeste da je upravo to primer toga sa čime se suočavamo. Dakle, radimo na putnoj infrastrukturi, kao i na svakoj drugoj infrastrukturi, više nego ikada. Tu imamo podatak da je, recimo, od 2008. godine, što se tiče auto-puteva, izgrađeno nekih sto kilometara do 2013. godine u poluprofilu, a od tada jedno tri puta više auto-puteva u punom profilu.

Što se tiče rehabilitovanih lokalnih puteva, mi smo imali do 2012. godine nekih 500 kilometara rehabilitovanih lokalnih puteva. Od tada je još nekih 700 kilometara potpuno rehabilitovano, i dodatno je rekonstruisano i izgrađeno oko dve hiljade kilometara državnih puteva, pored auto-puteva.

Dakle, pokušavamo da stignemo do svakog dela Srbije. To ide brzo, ali ne ide dovoljno brzo u odnosu na to šta smo zatekli i koliko je potrebno. Sami znate da je danas u Srbiji, kada treba da krenete negde, npr. putovala sam jednom iz Niša u Požegu, lakše da krenete iz Beograda i dođete u Kejptaun. Dakle, šta god da uradite nije dovoljno dobro, ali dajemo sve od sebe i kažem da će biti tu i Raška oblast, Novi Pazar, Sjenica i gasovod. Sve je to ono što planiramo i nastojimo da uradimo.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar Rasim Ljajić.

RASIM LJAJIĆ: Vrlo kratko. Dakle, tačno je da je 2010. godine ne samo obećano da će biti izgrađeni ti putevi od Novog Pazara do Sjenice i od Novog Pazara do Tutina, već je potpisan i protokol sa Turskom vladom oko finansiranja i izgradnje te dve deonice. Mislim da je bilo izdvojeno oko 40 miliona dolara.

Međutim, problem je nastao u implementaciji tog kredita, zbog dve stvari: zahteva Turske da njihove firme učestvuju u rekonstrukciji ta dva puta i, drugo, zbog visine kamatne stope. Čini mi se, Zorana će me ispraviti ako pogrešim, da se počelo sa 6,4%, a onda su spustili na 4,6%, što je kamatna stopa koja je veća od kredita koje smo dobili od Azerbejdžana i Kine. To je bilo neprihvatljivo.

Sada, tokom posete predsednika Erdogana, jedna od centralnih tema razgovora bila je upravo izgradnja ne samo ta dva putna pravca, već izgradnja putne infrastrukture u celoj Srbiji. Tokom novembra očekujemo posetu turske „Eksim banke“, gde bi se isključivo razgovaralo o visini kamatnih stopa.

Juče sam saznao, zvali su iz Ankare da kažu, da je Turska opredelila jedan deo sredstava, značajan deo sredstava, oko 500 miliona evra, za finansiranje izgradnje infrastrukture u Srbiji i sada se traži model finansiranja. Da li će kredite dobijati turske građevinske firme, koje će onda učestvovati na tenderima ovde za izgradnju puteva, ili će pak to biti neka druga vrsta kredita pod povoljnijim kamatnim stopama, zaista u ovom trenutku ja ne mogu kažem, ali

svakako će to biti apsolutno jedan od prioriteta, kao što je i premijerka rekla. Dokle će se stići i koje ćemo uslove dobiti, u ovom trenutku stvarno ne mogu da tvrdim.

Samo kratko što se tiče gasovoda. Naravno, nisam direktno bio uključen u to. Znam da u budžetu stoje sredstva predviđena u Ministarstvu, čini mi se, energetike. Radilo se o projektu koje je svojevremeno trebalo da finansira Slovačka vlada, odnosno slovačke banke, u izgradnji gasovoda od Aleksandrovcia preko Kopaonika, Novog Pazara i Tutina. Još uvek postoje ta sredstva na poziciji Ministarstva energetike, čini mi se da postoji neka radna grupa koja treba da radi na realizaciji tog projekta.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala lepo.

Reč ima Zorana Mihajlović.

Izvolite.

ZORANA MIHAJLOVIĆ: Hvala.

U poslednje tri godine, kada govorimo o ulaganju u saobraćaj, da uopšte sada ne pominjemo auto-puteve nego samo da govorimo o tome koliko se ulagalo u održavanje i rehabilitaciju puteva, bilo državnih, bilo lokalnih, iako su lokalni pre svega u ingerenciji lokalnih samouprava, bez obzira na to, država je preuzimala puno obaveza i puno pomagala upravo lokalnim samoupravama, svesna toga da verovatno ne postoji važnija stvar nego imati infrastrukturu – bilo da je ona energetska, bilo da je saobraćajna, bilo da je u pitanju komunalna.

Prvo ću nekoliko važnih podataka da vam kažem. Ne znam da li to znate, ja sam tražila da se izlista. Dakle, opština Raška: 2015, 2016. i 2017. godina – 150 miliona dinara samo u redovno održavanje.

Sada ću vam namerno govoriti godinu po godinu da vidite da se svake godine povećavao iznos novca koji je davan. Sad prvo govorim samo o redovnom održavanju.

Opština Novi Pazar: 2015. godina – 82 miliona, 2016. godina – 110 miliona, 2017. godina – 210 miliona; ukupno oko 400 miliona samo u redovno održavanje. Tutin: 112, 132 i 100 miliona; znači 350 miliona u prethodne tri godine. Dakle pričam samo o redovnom održavanju.

Druga stvar koju smo uradili u prethodne tri godine odnosi se na celu Srbiju, a reći ću vam tačno za prostor Raške, Novog Pazara i Tutina. Mi smo se zadužili kao država 400 miliona evra, tačnije 300 miliona evra je iz kredita Svetske banke, Evropske investicione banke i Evropske banke za obnovu i razvoj i 100 miliona evra iz našeg budžeta, državnog, da bismo rehabilitovali 1.000 kilometara puteva. Tačno smo napravili u pet godina koji su to kilometri na teritoriji Srbije. Probali smo da obuhvatimo ono što je zaista najkritičnije, a jesu kritični ovi pravci koje ste vi rekli i oni su u rasporedu za rad – 2017. kraj raspisivanja javnih poziva za dokumentaciju, 2018. i 2019. godina za rad.

Ukupno 250 kilometara puta u ovom delu Srbije treba iz tog kredita da bude rehabilitovano.

Dodatno, kada je potpredsednik Vlade Rasim Ljajić sada pominjao kamatne stope, mislim da je važno da znate da smo mi pri poslednjoj poseti predsednika Turske upravo razgovarali o toj kamatnoj stopi, jer za nas je zaista bilo neprihvatljivo da pričamo o 6,5%, 5,5%, pogotovu danas, kada znamo kako na tržištu kapitala izgledaju uslovi, i imamo jedno veliko obećanje predsednika Turske da je kamatna stopa ispod 2%. To ćemo sačekati. Čekamo pregovore i očekujem da ćemo u tom smislu moći da kao država garantujemo kredit za dalje ulaganje u puteve.

Ono što je takođe značajno je da se, i pored ovog ulaganja u redovno održavanje i rehabilitaciju, krene u komunalnu infrastrukturu i tu postoje već neki razgovori sa Opštinom Novi Pazar kako možemo kroz određena zajednička ulaganja Opštine i budžeta Ministarstva građevinarstva, jer se mi takođe i time bavimo, da uložimo u komunalnu infrastrukturu. Hvala.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovana predsedavajuća, poštovani narodni poslanici, poštovani gospodine Zukorliću, jedno od pitanja koje ste postavili, odnosno poslednje, ticalo se sela i ticalo se toga šta Vlada Republike Srbije čini kako bi ljudi koji žive na prostorima o kojima ste vi govorili ostali tamo i dalje.

Izneću vam samo nekoliko fakata i mislim da je to jako važno da se zna zbog celokupne javnosti. Moram reći da Ministarstvo poljoprivrede ima jako dobru saradnju sa predsednicima opština. Nažalost, jedan je pokojni u ovom trenutku, predsednik Opštine Tutin. Mi smo dogovorili ozbiljan projekat izgradnje sistema vodosnabdevanja na prostoru opština Tutin i Sjenica. Za tu namenu izdvojeno je 50 miliona dinara ove godine, u 2017. godini, kako bi se izgradio sistem vodosnabdevanja.

To obuhvata prostor na izuzetno visokim nadmorskim visinama gde ljudi dosada... Pratili ste putem sredstava javnog informisanja da mnogi ljudi svake godine imaju probleme kako da obezbede vodu za sebe, a isto tako da obezbede i vodu koja je neophodna za razvoj njihovog stočarstva, odnosno za kompletan sistem privređivanja koji oni imaju na tom prostoru. Ove godine otpočet je taj projekat. Sledeće godine će biti nastavljen i očekujem da bude to gotovo. To je ono što se tiče vodovodne infrastrukture.

Što se tiče direktno poljoprivrede, moram reći da će ovih dana biti donet jedan poseban pravilnik o malim proizvođačima, koji će se isključivo ticati tzv. tradicionalne obrade mesa i mleka. Dosada nismo imali takvu situaciju, nismo imali takvu praksu, nego ko god je želeo da izađe na tržište, bilo da su tržišta

lokalna, regionalna ili na prostoru čitave Srbije, ili da izveze, morao je da ispunjava iste uslove, bilo da se radi o preradi malih količina robe ili da se radi o preradi koja je prevazilazila kapacitete desetina ili stotine hiljada tona mesa.

Dakle, na ovaj način mi želimo da ovim malima omogućimo da prerađuju mleko, da prerađuju meso poštujući uslove bezbednosti hrane, ali da imaju niže kriterijume kako bi mogli da uđu u čitav sistem i mogli da obezbede egzistenciju za sebe i svoje porodice. Mislim da je to jako važno. Radi se o ljudima koji izlaze na lokalna tržišta, to su najčešće pijace ili neke slične stvari koje se nalaze u njihovom neposrednom okruženju, i na ovaj način omogućava da veću dodatnu vrednost naprave, da ne moraju da prodaju primarne poljoprivredne proizvode nego da mogu da ih naprave u svom domaćinstvu. Ministarstvo će posebno pomoći nabavku opreme, izgradnju ovakvih objekata kako bi ta lica mogla što kvalitetnije da obezbede svoju egzistenciju.

Što se tiče prostora na većim nadmorskim visinama, od sledeće godine krenuće posebni programi koji su zasnovani i na nacionalnim merama, dakle na merama koje se tiču budžeta Republike Srbije, a isto tako i kroz IPARD, gde ćemo omogućiti licima koja se bave stočarstvom na tim prostorima da dobijaju posebne finansijske povlastice kako bismo im olakšali poljoprivrednu proizvodnju, olakšali razvoj njihovog stočnog fonda, a s druge strane kako bi dobijali veću finansijsku podršku da ostaju na tim prostorima.

To je sve u domenu Ministarstva poljoprivrede. Da ne zamaram previše; ima tu dosta mera koje se tiču i posebnih podsticaja ako živite u područjima sa otežanim uslovima poslovanja, gde ukoliko neko dobije podsticaj 50%, dakle subvenciju 50% od vrednosti nabavljene opreme, ukoliko je reč o ovim područjima, tu je 65% povraćaja. Dakle, ako nešto košta deset hiljada evra, u uobičajenim slučajevima dobija povrat pet hiljada evra, a kada se radi o područjima sa posebnim uslovima poslovanja, taj iznos sredstava bude u povraćaju šest i po hiljada evra. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar Antić.

ALEKSANDAR ANTIĆ: Dame i gospodo uvaženi narodni poslanici, želim da se zahvalim poslaniku Zukorliću što je pokrenuo pitanje gasovoda koji treba da obezbedi snabdevanje gasom za Rašku, Novi Pazar i Tutin. To je projekat koji mi zovemo službeno Aleksandrovac–Tutin.

Želim da vas informišem da je to jedan od najznačajnijih projekata koji se u ovom trenutku razvija u oblasti gasne infrastrukture. Mi smo prepoznali da je taj projekat od značaja za taj deo Srbije, uzimajući u obzir činjenicu da je zaista u prioritetu Vlade Republike Srbije da se privlače investitori u taj deo Srbije, koji ima dosta mladih i velike potrebe za zapošljavanjem.

Svesni smo činjenice da je maltene nemoguće razviti ozbiljnu industrijsku zonu ako se ne obezbedi neophodna infrastruktura i gotovo svi

investitori koji planiraju svoj ulazak u Srbiju kao jedan od ključnih aspekata upravo tretiraju snabdevanje gasom. Iz tog razloga se ovaj projekat, kao što sam rekao, nalazi u našem prioritetu.

Mi smo doneli odluku o izradi prostornog plana područja posebne namene. On se trenutno nalazi u takozvanom ranom javnom uvidu, koji će trajati 30 dana. Finansiranje za te neke početne aktivnosti je obezbeđeno. Nosilac projekta je „Srbijagas“. To više nema veze sa onim slovačkim aranžmanom, to je sada projekat koji u potpunosti razvija „Srbijagas“. U budžetu za 2017. godinu je bila predviđena cifra, odnosno iznos sredstava za garanciju. To će biti i u budžetu za 2018. godinu. Mi očekujemo da će početi građevinski radovi u julu ili avgustu 2018. godine.

Znači, ugovori su već potpisani, projektovanje je u toku i prostorni plan se vrlo brzo završava.

Očekujem, tj. po nekoj dinamici taj projekat bi trebalo da bude završen do kraja 2019. godine. Ne volim da licitiram rokovima i znam da je to vrlo nezahvalno, uzimajući u obzir vrlo kompleksan teren kroz koji taj gasovod prolazi. Pre bih rekao da će to biti početkom 2020. godine. Koliko je veliki projekat govori i vrednost projekta, a projekat vredi 48 miliona evra. Ponavljam, obezbediće snabdevanje gasom za Kopaonik, za Rašku, Novi Pazar i Tutin.

Tako da ja mislim da je to lepa vest, dobra vest za građane tog dela Srbije i nadam se da ćemo svi zajedno prisustvovati početku izvođenja građevinskih radova, koji se, kao što sam rekao, očekuju u julu 2018. godine. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Izvolite, dopunsko pitanje.

MUAMER ZUKORLIĆ: Zahvaljujem.

Posebno me raduje ovaj poslednji odgovor, koji sadrži konkretne informacije o realizaciji plana za gasovod; to je zaista radosna vest.

S druge strane, ja sam potpuno svestan i spreman da budem svedok činjenice da Vlada poslednjih godina, i ova i ona prethodna, ulaže ogromnu energiju u pogledu rešavanja infrastrukturnih pitanja koja jesu posledica proteklih decenija kašnjenja i dekadence na tome polju. Dakle, to ne želim na bilo koji način da dovedem u pitanje, kao i činjenicu da jeste u fokusu i prostor o kome govorim i putevi o kojima govorim, ali mojim pitanjem sam želeo da dodatno ukažem na činjenicu da je tamo gde se ekstremno puno kasni, ili gde je ekstremno loše stanje, potrebno imati dodatan napor da bismo bar uhvatili neki prosek.

Pomenuli ste, recimo, put kome ste svedočili, od Niša do Požege. Znači, taj put od Niša do Požege je poput švajcarskog puta u poređenju sa ovim putevima o kojima ja govorim. Zato je tu zaista potreban i dodatan napor, i

dodatna energija i dodatna sredstva da bi se prosto ta neka pozitivna nula uhvatila, pa da onda nastavimo dalje. Jer ne možete objasniti građanima Novog Pazara da je moguće u 21. veku nemati železničku prugu, kakvu god. Sama simbolika nedostatka te pruge govori o odnosu prethodnih politika koje to nisu stavile na dnevni red. Ako stavimo na dnevni red, dajmo samo to značajnije pojačati.

Ovo nije prvi susret i razgovor sa ministrom poljoprivrede vezano za selo, ali moja uverenja su – i to stalno potenciram, i ovom prilikom sam zato postavio to pitanje – selima sa posebno teškim okolnostima života, kao što su sela visokih nadmorskih visina, mora se drastičnije i radikalnije pristupiti. Moj predlog je bio da se svakako ide sa drastičnim radikalnim merama poreskih olakšica kako bismo motivisali te ljude. Jer verujete, ovo se ne odnosi samo na Sandžak i na Peštersku visoravan već je istorijsko-sociološka činjenica, prvo nestaju sela visokih nadmorskih visina, a posle toga ostala sela, a posle toga gradovi. Nemojmo misliti da nas se to ne tiče. To je strateški ekstremno važno pitanje.

Žao mi je što nisam dobio odgovor vezano za Štrpce i Sjeverin. Molim vas, voleo bih da se premijer o tome izjasni.

PREDSEDNIK: Reč ima predsednica Vlade.

Izvolite.

ANA BRNABIĆ: Hvala vam puno.

Opet poštovanom narodnom poslaniku moram da kažem da ja u potpunosti razumem šta kažete i, verujete, razumem i frustraciju. Često se desi, ako ne i svakodnevno, da smo i mi u Vladi frustrirani zbog stvari koje jednostavno ne mogu da idu dovoljno brzo zato što se toliko kasnilo, i dajemo sve od sebe. Verujete, kad dođete, ne znate odakle da krenete, zato što je takva situacija. Evo, daću vam primer lakih stvari, za koje biste mislili da su se već završile i da smo mi u tom smislu jedna normalna zemlja. Da ne pričam uopšte o izgradnji puteva, auto-puteva, rekonstrukciji puteva, gde trebaju resursi itd.

Evo, kao Vlada šest meseci sada, ako ne i malo duže, radimo na uspostavljanju adresnog registra, da ne bismo svi mi, svi građani Srbije imali šest adresa: jednu adresu u ličnoj karti, drugu u pasošu, na trećoj živite, na petu vam stiže pošta itd. Upoređujemo podatke. Da li vi možete da verujete da...?

Molim narodne poslanike ovde za pažnju, zato što je stvarno jako važna stvar, koja pokazuje nivo do kojeg smo mi došli kao zemlja. Neuređenost. Dakle, danas u Srbiji, kraj je 2017. godine, 3.028.020 građana ima prijavljeno prebivalište u ulicama bez određenog kućnog broja, to je ono BB, a od toga 2.676.898 građana je prijavljeno na adresama za koje nije određen ni naziv ulice. Da li vi možete da verujete dokle smo mi došli?

Vi kažete – zašto to već niste rešili? Pa zato što ste tri godine morali da rešavate to što je zemlja došla na tri meseca od bankrota pa ste morali da spasavate zemlju.

U zdravstvu do 2012. godine nismo bili ni na jednoj evropskoj listi, nismo ispunjavali kriterijume da budemo na evropskoj listi do 2012. godine, pa rešavajte to. Pa smo u prvih sto dana Vlade u zdravstvu odobrili preko 1.200 novih radnih mesta, samo za medicinske sestre i za lekare, dakle samo za medicinsko osoblje. Specijalizacija i užih specijalizacija 870. Vi ste imali u vremenu pre toga da su deset godina bile zabranjene specijalizacije. Imali ste pet generacija zdravstva u Srbiji koje su ugrožene, dovedene do izumiranja. Mi smo u poslednje tri godine odobrili zapošljavanje 7.024 medicinska radnika, a do kraja godine je u planu zapošljavanje još 1.777. Znači, ukupno je 8.801 radnik, lekar i medicinska sestra ili tehničar zaposlen u zdravstvu da bismo napravili neki kvalitativni pomak napred.

Navodnjavanje, pričali smo o navodnjavanju – tri posto u ovom trenutku zemljišta u Srbiji je u navodnjavanju. Tri posto! Mi sada radimo za dodatnih 50.000 hektara, sa tim ćemo doći na 8%.

Dakle, razumem frustraciju, ali mislim da svi zajedno treba da razumemo sa čim se samo suočavala Vlada u prethodne tri godine i sa čim se suočavamo mi svaki dan. Radimo najbrže što možemo i doći ćemo dotle gde ste vi rekli. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Hvala lepo.

Izvolite, komentar.

MUAMER ZUKORLIĆ: Razumem i, kao što sam kazao, pozdravljam svu energiju koja se ulaže. Međutim, ono što me je dodatno potaklo jeste, zapravo, ukazivanje na dešavanja, odnosno obećanja iz 2010. vezana za...

Ako možete da mi vratite vreme, molim vas.

PREDSEDNIK: Molim vas da date svoj komentar.

Poslaniče, nemojte da obraćate pažnju na poslanike koji neće da vas slušaju. Postavljanje je pitanja i davanje odgovora.

Prijavite se, molim vas, ponovo.

MUAMER ZUKORLIĆ: Ono što je moja sugestija jeste da, kada imamo, recimo, problem sa turskim kreditom, kao što smo čuli, ne izgubimo sedam godina pregovaranja sa Turcima o tom kreditu, već bi država morala imati rezervnu varijantu B. Dakle, to je moja sugestija, jer ako ćemo čekati još sedam godina nakon ove turske posete, bojim se da to nije dobro. Dakle, hajde da mi imamo B i C varijantu pa da onda nastavimo.

Ja se izvinjavam, žao mi je što ignorišete pitanja o otmici u Štrpcu i Sjeverinu, jer nije dobro za Srbiju da se bilo koje pitanje tabuizira u ovoj zemlji.

Radi se o građanima ove zemlje koji su stradali u vremenu kad ova

zemlja zvanično nije bila u ratu. Prosto imam problem, i etički i pravno i politički, da promovišem politiku pomirenja ako nemamo jasne odgovore po ovom pitanju. I za moj narod, bošnjačku zajednicu, bošnjački narod u Sandžaku, i za ovu državu i celokupno društvo, za ozdravljenje svih naših frustracija i rana dobro je da se pogledamo u oči i kažemo šta o tome mislimo i da zajednički pristupimo lečenju tih rana i rešavanju tih problema.

Mi imamo problem da te porodice nemaju obeštećenja, da te žrtve nisu priznate kao civilne žrtve rata. Znae kakvo je stanje u sudovima i kako je moguće ozbiljne predmete tretirati administrativno, na način da to ostavlja veoma neugodan ukus i neugodnu poruku za porodice ali isto tako za građane sa tog područja, odnosno sunarodnike stradalih. Zato vas molim da ovo pitanje ne ignorišemo, da mu zajednički pogledamo u oči. Nije ovo pitanje politikantsko, pogotovo ja ne želim da od toga pravim bilo kakvu retoričko-političku priču, već da zajedno pogledamo ovo pitanje i da učinimo šta je moguće, a verujte da je moguće ukoliko to budemo hteli zajedno da radimo.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Sada pitanje postavlja poslanik Jovan Jovanović.

Izvolite.

JOVAN JOVANOVIĆ: Hvala.

Poštovana predsednice Vlade, poštovani ministri, kao predstavnik Kluba samostalnih poslanika, koji čine Građanska platforma i Nova stranka, pre svega bih zamolio predsednicu Vlade da odgovara na postavljena poslanička pitanja i da predstavnici Vlade daju šansu i ostalim kolegama da postave pitanje i od njih dobiju odgovore.

Danas je ispred ovog zdanja održan posećen i oštar protest penzionera i mi narodni poslanici imamo obavezu prema građanima da prenesemo njihovu zabrinutost, zahteve i pitanja. Stoga, podsetiću da će prekosutra biti navršene tri godine otkada je stupio na snagu zakon kojim su umanjene penzije a čija važnost upravo ističe narednih dana. Tim zakonom su ne samo narušena stečena prava penzionera, već je, što je podjednako važno, narušeno i njihovo dostojanstvo.

S tim u vezi postavljam pitanje – da li će i kada penzije biti vraćene, i to u punom iznosu a ne primenom čudne matematike kojom se manji iznosi prikazuju kao veći?

S obzirom na to da su protestu penzionera prisustvovali i predstavnici Lige za povraćaj imovine, postavljam pitanje – kada će biti doneta dopuna zakona o restituciji, naročito poljoprivrednog zemljišta, odnosno o supstituciji? Ovo je problem koji se tiče velikog broja građana, a bez pravne sigurnosti, odnosno jasnih imovinskih odnosa, nije moguć ni željeni privredni napredak.

Privredni napredak takođe nije moguć bez rasterećenja privrede, odnosno oslobađanja potencijala pre svega malih i srednjih preduzeća. Stoga postavljam

pitanje – da li će novoosnovana preduzeća biti oslobođena plaćanja poreza i doprinosa u prvih 12 meseci i da li će doći do opšteg smanjenja poreza na rad, kao što je najavio ministar Vujović?

Danas su takođe ispred Skupštine bili novinari iz grupe „Za slobodu medija“, koji su uručili poslanicima pitanja za predsednicu Vlade. Oni su to učinili zbog toga što je predsednica odbila da se sastane sa njima. Zbog toga je pitam – da li namerava da promeni stav i ipak se sastane sa predstavnicima medija i razgovara sa njima o zabrinjavajućem stanju u ovoj oblasti?

Ovaj problem ima poseban značaj imajući u vidu i strateški cilj članstva u EU, koji je i sama predsednica Vlade istakla na početku svog ekspezea. Postavlja se stoga pitanje da li postoji iskrena namera da se taj cilj ostvari kada i premijerka i ministarka za evropske integracije, i pored veoma negativnih ocena o stanju u medijima koje su sadržane u izveštajima evropskih institucija, negiraju postojanje ovog problema i omalovažavaju novinare u Srbiji.

Tako je predsednica Vlade, i to u Briselu, nedavno izjavila da je pravi problem u tome da u Srbiji gotovo nema objektivnih novinara, a ministarka za evropske integracije da ne zna šta znači sloboda medija i da je većina medija postala polutabloidna i tabloidna, čime je dala najbolju ocenu rada, odnosno nerada Vlade u ovoj oblasti. Zato postavljam pitanje – da li će, umesto da negiraju postojanje ovog velikog problema, konačno početi da se bave otklanjanjem najvažnijih prepreka ka ostvarenju proklamovanog strateškog cilja?

Konačno, predsednik Srbije je u ponedeljak izjavio da će se za dan-dva znati dinamika unutrašnjeg dijaloga o Kosovu. Pošto su otada prošla već tri dana, zamolio bih predsednicu Vlade da nam predstavi ne samo tu dinamiku, već pre svega strukturu u kojoj će taj dijalog da se odvija. Imajući u vidu poslednja dešavanja – ovde pre svega mislim na integrisanje srpskih sudija u pravni sistem Kosova, kao i preuzete međunarodne obaveze – ne vidim da li će imati o čemu da se razgovara.

PREDSEDNIK: Vreme. Hvala.

Izvolite, reč ima Ana Brnabić.

ANA BRNABIĆ: Hvala vam puno.

Veliki je broj pitanja, izvinjavam se ako ću odužiti malo. Puno je pitanja i relevantna su. Pokušaću da odgovorim na sva.

Prvo pitanje je što se tiče penzija. Što se tiče penzija, rekla bih za početak dve stvari. Prva stvar, vraćam se na ono – pre tri godine Srbija je bila na tri meseca od bankrota. I to nije rekla ni Vlada, ni opozicija, ni mediji, ni iko drugi u Srbiji, to je rekla Svetska banka. Upozorila je da smo na tri meseca od bankrota. Bilo je neophodno – ponovo se vraćam na to iako pričamo o tome tri godine – doneti nepopularne ali apsolutno neophodne mere fiskalne konsolidacije.

Nažalost, u tim merama su u nekom delu morale da budu obuhvaćene i penzije. Zašto? I to je pravo pitanje – zašto su morale da budu obuhvaćene penzije?

Dakle, ne znam koliko poštovani narodni poslanici znaju i koliko su građani Srbije upoznati sa ovim problemom kada je došlo do prelamanja, potpunog prelamanja budžeta Republike Srbije, zbog čega smo i došli do bankrota. Godine 2008...

Pričam samo o penzijama, tako da vas molim da me slušate, zato što je važna stvar i zato što me pitate 50 puta. Okej je i sto puta, ali da se slušamo kada me pitate.

Dakle, penzije su 2008. godine povećane četiri puta – u toku jedne godine četiri puta! – dva puta redovno, to je bio april 2008. godine kada su penzije povećane 7%, oktobar 2008. godine kada su povećane dodatno 4%, i vanredno dva puta su povećane penzije te 2008. godine, jednom u februaru 11% i jednom u oktobru 10%.

Kada smo pričali o političkom povećanju penzija i kako su pokušavani izbori da se kupe penzijama, kada jedne godine povećate penzije četiri puta – ljudi, četiri puta! – 7%, 4%, 11%, 10%, e onda dođete do tri meseca pred bankrot. Onda neko ko je dovoljno politički odgovoran mora da dođe i uradi fiskalnu konsolidaciju, u okviru koje se samo najvećim penzijama – samo najvećim, dakle nisu se dirale penzije od 25.000 dinara i ispod – oduzima jedan deo, koji je i tako dat potpuno neosnovano i potpuno protiv zakona. A kako sad protiv zakona? Pa protiv zakona zato što se pozivalo na taj zakon da penzije ne mogu pasti ispod 60% prosečne plate.

Ali kada je računata prosečna plata...

Mislim da je ovo relevantno da biste razumeli o čemu se radi i da ne bismo pričali više o političkim floskulama kako je neko uzeo penzije zato što je bahat ili ovako ili onako, dakle mislim da je važno da narodni poslanici, pre svega narodni poslanici, razumeju ovaj problem.

Rečeno je da zakonski penzije ne mogu pasti ispod 60% prosečne plate, ali kada je, građani Srbije, računata prosečna plata, u obračun prosečne plate nisu uključivani zaposleni kod preduzetnika. Izbačeni su iz tog računa zaposleni kod preduzetnika da bi prosečna plata izgledala veće i da bi onda imali političko opravdanje da povećaju penzije još 11%, pa još 10% – pred izbore. Onda neko uvede ponovo red i onda imamo problem.

Na svu sreću, red je uveden u prethodne tri godine zahvaljujući ovim jako nepopularnim, pre svega politički hrabrim i odgovornim odlukama da mi danas imamo rast koji je zasnovan na proizvodnji, na investicijama i na izvozu.

Na tim zdravim osnovama smo uspeli da za prethodne dve godine povećamo penzije – doduše malo, ali koliko je bilo fiskalnog prostora – za 1,75,

za 1,25 i ove godine za 5%, i svake godine jednokratno povećanje penzija tako da bismo imali konačno veće one najmanje penzije.

Dakle, danas, kada budemo od 1. januara povećali 5% penzije, što je stvarno značajno i za najrazvijenije zemlje sveta, 90% penzionera u Srbiji će imati veće penzije nego 2014. godine, pre mera fiskalne konsolidacije. Neće imati oni sa najvećim penzijama, ali ćemo mi polako prelaziti, i u 2018. godini potpuno ukinuti taj zakon da onda oslobodimo to. Ali je to sada urađeno na zdravim osnovama i to je ono što je jako važno.

Povećanje penzija i mere fiskalne konsolidacije su svakako ono sa čim se ova Vlada Republike Srbije najviše ponosi u prvih sto dana rada.

Što se tiče poreza, meni je takođe posebno drago da kažem da smo u prvih sto dana rada Vlade uspeli i u okviru pregovora sa Socijalno-ekonomskim savetom da podignemo minimalnu cenu rada za čak 10% ove godine, sa 130 na 143 dinara. To je posebno važno za 350.000 ljudi u Srbiji koji primaju minimalac, dakle jako važna mera.

Onda smo razgovarali sa poslodavcima, koji su pristali na ovo, o tome da to bude budžetski neutralno za Srbiju, da vidimo da povećamo neoporezivi deo zarada kako bismo praktično ovo olakšali poslodavcima, i to je ono o čemu razmišljamo u ovom trenutku, kao i smanjivanje bruto dva poreza na dohodak kako bismo mi malo bolje rasporedili sredstva koja imamo za Nacionalnu službu za zapošljavanje a kako bismo poslodavcima olakšali. Sve ostalo, razmišljamo o tome i pravimo analize, ali ozbiljne analize, da ne bismo ugrozili sve ono što smo tako jako teškom mukom postigli zajedno sa građanima Srbije u prethodne tri godine.

Što se tiče medija, meni je, kao prvo, jako zanimljiva formulacija da sam ja odbila da se sastanem sa predstavnicima medija i medijskih udruženja. Nisam odbila da se sastanem sa njima. Sastaću se sa njima. Nisam imala vremena u poslednjih deset dana, ali čini mi se da je okej da se nisam sastala u deset dana kada smo radili neke druge stvari. I zakazaću taj sastanak.

Da je to istina svedoči i to da sam dobila poziv, recimo, od jednog predstavnika lokalnog medija „Valjevo plus“. To je čovek koji mi je rekao da ima problema zato što je kritičan prema vlasti i ja sam ga pozvala, imam sutra sastanak sa njim, da vidim tačno kakvih problema čovek ima. Dakle, sastajem se sa svim medijima sa kojima treba da se sastajem da čujem sve probleme koje treba da čujem i mislim da je to jako važno.

Što se tiče cele problematike slobode medija, pričamo puno o tome. Opet, čula sam nebrojeno puta da situacija u medijima do sada u Srbiji nije bila gora. Baš nikada. Danas je najgora situacija u Srbiji što se tiče medijske scene – eto, to čujem iz dana u dan. I isto tako kritike na moj račun zato što sam prilikom jedne diskusije u Briselu rekla ne da ne postoje objektivni mediji nego da postoji

jako mali broj objektivnih medija. Kritike na sve strane: kako sam uvredila sve medije u Srbiji, kako sam uvredila sve građane Srbije, kako sam...

(Marinika Tepić: Jeste, tačno je.)

Tačno je? Odlično, hvala vam, narodna poslanice, ako je to tačno. Sad ću vam reći da to nisu samo moji lični utisci. Dakle, situacija u medijima je, kao i situacija u bilo kom drugom segmentu društva o kom sam vam pričala na početku, nasleđena i katastrofalna. Katastrofalna!

Šta je prva vlada u mandatu Aleksandra Vučića uradila? To je prva vlada koja je usvojila set medijskih zakona kako bi se poboljšala slika medija u Srbiji.

(Radoslav Milojević: Imate ograničeno vreme za odgovor.)

Koliko imam još?

PREDSEDNIK: Izvolite samo. Ja vodim sednicu. Samo nastavite, to su provokacije.

ANA BRNABIĆ: Hvala vam. To su četiri vrlo važna pitanja. Narodni poslanici postavljaju pitanja, želim kao predsednica Vlade da im odgovorim. Nemojte postavljati pitanja ako ne želite da čujete odgovore. Hvala vam.

Dakle, 2014. godine vlada tadašnjeg premijera Aleksandra Vučića usvojila je set medijskih zakona da popravi medijsku situaciju u Srbiji. To je prva vlada koja je to uradila. Da podsetim, povlačenje države iz medija i prilagođavanje medija i opstanak medija na tržištu je nešto što je Vlada Srbije usvojila zato što su se za to godinama i godinama zalagala medijska udruženja i medijske asocijacije. Upravo ona medijska udruženja i one medijske asocijacije koje danas kažu da država nije smela da se povuče iz medija nego da treba da pomaže medije. Dakle, izašlo se tada, 2014. godine u susret medijima.

Sada da se vratimo na to da sam ja uvredila sve građane Srbije, kako kaže narodna poslanica, kada sam rekla da ima jako malo objektivnih medija u Srbiji. I da podsetim, Savet za borbu protiv korupcije 2011. godine, tada ga je još uvek vodila pokojna Verica Barać, jedan od velikih boraca protiv korupcije, za koju ćete sada reći, narodna poslanica se složila, da je uvredila sve građane Srbije tim izveštajem. Dakle, 2011. godine, za vreme vlade Mirka Cvetkovića, Savet za borbu protiv korupcije i Verica Barać daju izveštaj o medijima koji kaže...

(Marinika Tepić: To nije pitanje.)

... Da je u tom periodu, vlade Mirka Cvetkovića, vršen snažan politički pritisak i da je nad medijima uspostavljena potpuna kontrola. Verica Barać i Savet za borbu protiv korupcije tada još kažu – više ne postoji medij iz kojeg građani mogu da dobiju potpune i objektivne informacije. Dakle, oni su rekli da nema objektivnih medija, ne da ih ima malo, kao što sam ja rekla, ali ja sam uvredila sve građane Srbije, a Verica Barać i Savet za borbu protiv korupcije nisu, ili vas makar ja tada nisam čula.

Dakle 2011. godina – ne postoji medij iz kojeg građani mogu da dobiju potpune i objektivne informacije, jer pod snažnim pritiskom koji stiže iz političkih krugova mediji prećutkuju događaje ili o njima izveštavaju selektivno i nepotpuno. Evropski parlament je 19. januara 2011. usvojio rezoluciju kojom izražava zabrinutost zbog pokušaja vlasti da kontrolišu rad medija. Oni izražavaju zabrinutost zbog kontrole medija i mešanja u medijski prostor, zbog kontroverzi u vezi sa privatizacijom „Večernjih novosti“, zbog napada i pretnji srpskim novinarima, kao i nedovoljnom pristupu internetu – internetu! – građana Srbije! I sada kažete da je digitalizacija smešna; mi makar omogućavamo pristup internetu svim građanima Srbije, što je neophodno za slobodu medija.

Na Skupštini Evropske federacije novinara 2011. godine istaknuto je da su novinari u Srbiji – molim vas – osiromašeni, poniženi, ućutkani i uplašeni.

I ja razumem da je vama teško ovo da slušate, ali ovo je situacija u medijima sa kojom se zatekla prethodna Vlada i koju pokušava da reši.

Dalje...

(Maja Videnović: Po kom članu Poslovnika teče ova sednica?)

PREDSEDNIK: Molim vas...

Izvinite. Izvinjavam se predsednici.

... Elementarnu pristojnost pokažite na ovoj sednici. Ko želi da čuje odgovore, neka sluša; ko ne želi, postoje neke druge...

Molim vas da elementarnu pristojnost pokažete prema predsednici Vlade, koja pokušava da vam odgovori na pitanja...

... A poslanik koji je postavio pitanje pažljivo sluša...

... I nemojte, molim vas, da pokazujete ružnu sliku vas i Parlamenta.

Molim vas.

(Radoslav Milojević: Tri minuta ima.)

(Ana Brnabić: Ako mogu da nastavim što se tiče slobode medija.)

Inače, pročitala sam, za neuke poslanike, da nema povrede Poslovnika. Za one koji još nisu shvatili.

Kada pogledam u vašem pravcu ne vidim vas u budućnosti zbog ovakvog ponašanja.

(Maja Videnović: Sram vas bilo!)

Molim vas elementarnu pristojnost samo.

ANA BRNABIĆ: Da nastavim što se tiče slobode medija. Užasno, stvarno jako, jako važna tema i molim vas da me pustite da završim i da vam kažem sa čim se suočavamo. Hvala vam.

Dakle, ja se ponosim što sam predsednica Vlade i što sam bila ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu u vladi Aleksandra Vučića, koja je uvek...

(Aplauz.)

Dakle, koja je uvek...

(Boško Obradović: Ua, ua.)

... Uvek pozivala na sve događaje sve predstavnike medija – bez izuzetka, bilo da su kritični prema vlasti ili ne – uvek odgovarala na sva pitanja svih medija i tako će i nastaviti. Ja sam na to ponosna.

Sa druge strane, mi smo imali 2003. godine predsednika Vlade koji je otvoreno vređao novinare i nazivao ih „marginalne pojave“, kada su novinari napuštali, svi zajedno, pres-konferencije Vlade zato što predsednik Vlade njih naziva marginalnim pojavama. Ali danas? Nikad nije bila gora situacija u medijima.

Mi smo imali tada gradonačelnika koji je šutirao novinare. Šutirao! Zvao je čoveka u otvoreni program i najprostije izvređao novinarku; nekoliko meseci posle toga postao ministar u Vladi. Ali nikad nije bila gora situacija u medijima nego danas.

Da ne idem u tako daleku prošlost, u novembru 2014. smo imali ispad nekih narodnih poslanika opozicije na sednici Odbora za kulturu i informisanje, kada je poslanik opozicije izneo niz uvreda na novinarsku profesiju, vređao pojedine prisutne urednike, izjavio da se novinari mogu kupiti za 300 evra, da su ološ i da su zlo. To je 2014. godina.

Pre malo više od mesec dana i UNS i NUNS su kritikovali jednog od lidera opozicije zbog neprimerenog i neprihvatljivog ponašanja prema novinarima i prema medijima jer je u Skupštini Srbije, ovde, u narodnom domu, vređao novinarke „Politike“, „Tanjuga“, „Foneta“ i „Bete“. Da vas podsetim, takođe, da jedan od lidera opozicije potpuno otvoreno deli novinare na podobne i nepodobne i bira kome hoće da odgovori na pitanja a kome neće da odgovori na pitanja. Ali Vlada nikad nije bila gora prema medijima.

(Boško Obradović: Tako je.)

Posle šutiranja, posle nazivanja ološem, posle nazivanja novinara marginalnim pojavama, posle izveštaja Saveta za borbu protiv korupcije da su mediji zgaženi – zgaženi, da ponovim – osiromašeni i poniženi, ućutkani i uplašeni – e, takvu smo medijsku scenu nasledili mi – 2014. godine doneli smo Zakon o medijima, na striktno zahteve medijskih udruženja i asocijacija.

I ne treba danas da bude ovakva medijska slika. Ali, gospodo, mi se trudimo da uradimo sve stvari u isto vreme – i da popravimo zdravlje, i da izvučemo zemlju iz bankrota, i da prenesemo matične knjige u elektronski oblik, i da ljudima damo adrese, i da isplatimo milijardu i petsto miliona dinara zato što je prethodna Vlada uradila neustavnu pravosudnu reformu. To je sve ono što se mi trudimo da uradimo. I zbog toga je, konačno da vam objasnim, ovakva medijska slika u Srbiji. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar Jadranka Joksimović.

(Aleksandra Jerkov: Na šta ovo liči?)

JADRANKA JOKSIMOVIĆ: Zahvaljujem.

Ne znam zašto se gospoda poslanici bune, ja sam zaista pomenuta. Da, pomenuta sam u kontekstu izjave koju sam dala vezano za slobodu medija – kao što je gospodin poslanik Jovanović, ako se ne varam, uputio i pisani upit mom ministarstvu i meni lično, i ja sam pripremila odgovor, ne znam da li ste ga dobili – tako da ja sa punim pravom uzimam reč.

Vi ste se, poslaniče, pre svega interesovali za moju izjavu i pogrešno ste me interpretirali. Ja svakako nisam rekla da ne znam šta je sloboda medija, već sam rekla da sloboda medija, onako kako je tumače brojne političke, a nažalost i one koje bi trebalo da budu...

Izvinjavam se, ako mogu da nastavim...

(Narodni poslanik Đorđe Vukadinović prilazi stolu predsedavajućeg.)

PREDSEDNIK: Molim poslanike da ne prilaze stolu za vreme odgovora ministara.

Molim vas; sve piše u Poslovniku, nemojte da se pravite da ne znate.

Ovo je slika opozicije u našem parlamentu. Mene je sramota.

(Boško Obradović: Kada ćemo doći na red?)

Nemojte ovo da radite. Nemojte, kada dobijete odgovore na pitanja koja vam se ne sviđaju, da vičete i da pravite haos u Parlamentu.

Doći ćete na red. Malo pristojnosti, mira i doći ćete na red. Uvek ste dolazili na red.

(Boško Obradović: Baš da vidimo da li ćemo doći na red.)

Hoćete da samo postavljate pitanja a da svi ostali ćute? Dogovorićemo se za sledeći put. Neki drugi put.

Izvolite, ako možete. Ako ne...

JADRANKA JOKSIMOVIĆ: Ja mogu, a ako nisu zainteresovani poslanici da čuju odgovore o slobodi medija...

PREDSEDNIK: Pa nisu zainteresovani.

JADRANKA JOKSIMOVIĆ: Onda to dovoljno govori o iskrenom interesovanju ili o zaista jednoj, kako sam već rekla, površnoj zloupotrebi pitanja slobode medija, koja, naravno, jeste važna tema, ne samo u procesu evropskih integracija i ne bi je trebalo vezivati samo za proces evropskih integracija, već onoga što jeste profesionalizam novinarske etike i svih onih koji rade u novinarstvu.

Upravo zbog toga želim da vas informišem da smo mi u pripremi medijske strategije nažalost doživeli opstrukciju u radnoj grupi jednog dela novinarskih udruženja, koja sebe deklarišu kao nezavisna udruženja, a iza kojih, na osnovu njihovog činjenja odnosno nečinjenja mogu da zaključim, stoje

različiti politički i ekonomski interesi koji nemaju mnogo veze sa profesionalizacijom.

Jer, znate, pitanje medijske strategije trebalo bi da odgovori na, prvo i najvažnije, definiciju novinara, definiciju istraživačkog novinarstva, da ne dođemo u situaciju... Možda se neki od vas neće složiti sa mnom, ali zato je važno da predstavnici medijskih udruženja učestvuju i da zaštite svoje interese i interese svoje profesije. Da ne budu blogeri i tviteraši sutra stavljeni u kontekst novinarske profesije, a i to može da se desi. Lično mislim da to nije u redu, ali, naravno, ne odlučujemo ni ja ni vi o tome, već upravo zato treba da razgovaramo sa novinarskim udruženjima.

Istraživačko novinarstvo; da li je to novinarstvo koje se bavi samo, a naravno da treba da se bavi, korupcijom svih javnih funkcionera, ali istraživačko novinarstvo znači i socijalno i društvenoodgovorno novinarstvo, koje pokreće teme koje su u jednom društvu tabu teme. Dakle nije to pitanje, samo kod nas se izvitoperilo poimanje i percepcija i tumačenje istraživačkog novinarstva.

Dalje, šta to znači, slobodni ste samo ako kritikujete Vladu? To je u redu, kritika Vlade nigde nije sporna, ali recite mi, pošto poznajete dobro evropsku praksu, neka mi kaže neko od vas – kada čitate određene novine, neću da imenujem zemlje, ali znate na koje novine mislim, vi dobro znate da čitate medij koji je blizak Vladi. I to nije ništa sporno. Kao što, kad čitate neke druge novine, znate da je blizak određenoj opozicionoj grupaciji ili stranci. Tako je, apsolutno. Vi verovatno niste mnogo ni videli od prakse evropskih zemalja. Mislim da postoje neka neutemeljena očekivanja. Čini mi se da bi vas demantovala stvarnost kada biste pogledali praksu evropskih zemalja.

Prema tome, medijska situacija u Srbiji ne da nije najgora, već je mnogo bolja od mnogih u regionu, a ja neću biti nediplomatski nastrojena i reći na koje zemlje mislim, možda čak i od nekih članica EU. Ali naravno da smo mi kao zemlja kandidat pod većom i snažnijom lupom, i to je u redu. Zato vas molim, ako imate uticaja na ova nezavisna medijska udruženja, da ih pozovete da učestvuju u radnoj grupi, pošto bih o nekima od njih mogla da kažem kakvi su neprofesionalci i kako se odnose prema raznim drugim grupama koje ne podrazumevaju identičnost njihovih stavova.

Još samo jednu vrlo važnu stvar, vrlo važnu stvar, a to je da...

Gospodo, pa nemojte; vi ste za slobodu komunikacije i iznošenje mišljenja i sad ne možete da čujete odgovor. Šta je problem sa odgovorom o slobodi medija? Pa ne mislite...?

(Narodni poslanici negoduju, predsednica zvoni.)

Dobro, još samo jedna stvar. Postoji memorandum o merama za povećanje bezbednosti novinara. Nažalost, moram da kažem, tu je uvezano tužilaštvo, MUP i, naravno, novinarska udruženja. Mnoga od novinarskih

udruženja uopšte ne žele ili, rekla bih, zloupotrebljavaju ovaj proces jer ne uključuju svoja saznanja, tj. baze podataka o navodnim napadima na njihove članove. Pa i tu intervenišite kod nezavisnih novinarskih udruženja, bilo bi dobro zbog njihove profesionalne etike.

Što se tiče Evropskog parlamenta, prvi put ove godine definicija nije manjak slobode medija, već neophodnost unapređenja kulture profesionalizma u medijima u Srbiji, što je bitno drugačije. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala vama.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovana predsedavajuća, poštovani gospodine Jovanoviću, nadam se da smem da odgovorim na pitanje, pošto sam dobio pitanje koje je upućeno meni. Dozvoljavate?

Trudim se da, u skladu sa Poslovníkom koji egzistira već šest-sedam godina, dam odgovore na pitanje. Trudim se da gospodinu Jovanoviću, koliko god je to u mojoj moći, dam odgovore koji se tiču restitucije poljoprivrednog zemljišta. Zahvaljujem vam se na prilici da odgovorim na ovo pitanje.

Dosada imamo 92.000 hektara za koje je podnet zahtev Agenciji za restituciju za povraćaj poljoprivrednog zemljišta. Mi u korpusu državnog poljoprivrednog zemljišta imamo negde preko 500.000 hektara. Dakle, ima sasvim dovoljno poljoprivrednog zemljišta da bi mogla da se izvrši kompletna restitucija.

Restitucija je jedno izuzetno osetljivo pitanje, pogotovo nakon dugog vremenskog intervala koji prođe od trenutka nastanka do trenutka povraćaja, u najvećem broju slučajeva to je vremenski period veći od 60-70 godina. Dakle, susrećemo se sa izuzetno velikim izazovima koji su nastali kao posledica i ukрупnjavanja zemljišta, komasacije koje su bile, a isto tako i posledica zajedničke svojine koja postoji na ogromnoj količini poljoprivrednog zemljišta.

Moram da istaknem jednu stvar, jako dobru komunikaciju i saradnju sa Mrežom za restituciju, i kod svih rešenja i svih aktivnosti koje je Ministarstvo poljoprivrede preduzimalo naročito potcrtavam jednu stvar, davanje poljoprivrednog zemljišta u zakup na 30 godina. Apsolutno smo, u stalnoj komunikaciji sa Mrežom za restituciju, bili transparentni. Sve ono što su nam pre jedno godinu dana stavljali u usta da nećemo biti transparentni, apsolutno smo učinili po postupku. Postojao je javni poziv, bili svi akteri uključeni i apsolutno nema nikakvih problema. Kao zemljište koje je davano po pravu prvenstva na 30 godina nije uzimano zemljište koje je predmet restitucije.

Dosada je vraćeno oko 20% poljoprivrednog zemljišta za koje su podneti zahtevi za restituciju. Očekuje se do aprila ili maja sledeće godine da bude 50%. Najveća količina tog zemljišta nalazi se na prostoru Vojvodine. Najviše zemljišta je vraćeno na prostoru Bačke Topole, Kikinde, Bečeja i Srbobrana.

Izazovi koji stoje pred nama i zbog čega je neophodno i da podzakonskim aktima interвениšemo – pripremamo uredbu da se definiše koji su to objekti na zemljištu na kom ne može biti izvršeno vraćanje nego će biti vršeno obeštećenje i imamo probleme sa sistemima za navodnjavanje koji su razvijeni.

Još jednom ću se vratiti na stvar koja se tiče zajedničke svojine na poljoprivrednom zemljištu. To su imovinskopravni odnosi koji su izuzetno komplikovani i teški. Radimo na tome. Daćemo svoj pun doprinos kao Ministarstvo poljoprivrede Agenciji za restituciju da ovaj problem rešimo u potpunoj koordinaciji sa Mrežom za restituciju. Ovaj proces je bolan, dugo traje, ali za vreme Vlade, Vlade koje su bile 2012, 2014, 2016. godine i sada, daje se sve od sebe da se vrati poljoprivredno zemljište, da se jedna istorijska nepravda otkloni, ali pri tome moramo biti obazrivi, osetljivi, jer ne možemo novu nepravdu praviti na nepravdi koja je izvršena. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Jovan Jovanović.

JOVAN JOVANOVIĆ: Zahvaljujem.

Hteo bih samo da istaknem da, nažalost, prisustvujemo jednoj simulaciji poslaničkih pitanja i sa žaljenjem mogu da konstatujem da je predsednica Vlade poprimila manire svog prethodnika – vodi duge monologe, bez davanja konkretnih odgovora na većinu pitanja.

Podsetiću predsednicu Vlade da je ova Vlada, ova vladajuća koalicija već više od pet godina na vlasti, tako da je pozivanje na prošlost stvarno neprimereno.

Ono što sam hteo još da kažem, baš taj monolog pokazuje i da ovaj poziv na unutrašnji dijalog nije iskren. I na to pitanje nisam čuo odgovor – kako je zamišljeno da se taj unutrašnji dijalog odvija?

Zbog toga smatram da bi bilo mnogo poželjnije da se otvori istinski i sveobuhvatni dijalog o budućnosti države, i to prevashodno u ovom parlamentu, jer kao što je pre neki dan izjavio jedan od poslovnih lidera – pravo merilo uspeha nisu ni privredni rast, koji je ionako najniži u ovom delu Evrope, ni smanjenje javnog duga, već želja građana da ostanu u zemlji; a ta želja je najniža od devedesetih, o čemu najbolje svedoči činjenica da smo u svetskom vrhu po odlivu stručnih kadrova.

Baš zbog toga potreban je iskren dijalog o tome kako svi zajedno možemo da doprinesemo otklanjanju uzroka ove poražavajuće pojave. Stoga vas ponovo molim da date šansu i mojim kolegama da postave pitanje i da kraće dajete odgovore. Hvala.

ANA BRNABIĆ: Hvala puno.

Prvo bih vam se stvarno najiskrenije i najtoplije zahvalila na komplimentu. Ako postajem sve više kao moj prethodnik, današnji predsednik, vi

hoćete da kažete za mene da radim jako naporno i da uvek govorim istinu, tako da hvala vam puno.

Ako hoćete da meni ili prethodnoj Vladi prebacite: već ste dugo na vlasti i zašto ovo nije urađeno?, upravo sam pokušavala da vam objasnim na početku šta je rađeno i šta raditi prvo. Šta raditi prvo – evo, ja pitam građane Srbije – kada dođete? Rekla sam svima, u Srbiji postoje tri stuba reformi, tri stuba na kojima počiva svako moderno, normalno društvo: ekonomija – zdrava, dinamična; javna uprava – efikasna, transparentna, i vladavina prava. Tri stuba. Sva ta tri stuba, ugažena, na kolenima, pa vi onda dižite jedan po jedan. Šta smo radili? Pa dizali smo ekonomiju i postigli rezultate, unapređivali uslove za poslovanje da bi dolazili investitori i da bi se naša mala i srednja preduzeća razvijala. I postigli rezultate.

Podsetiću vas samo da smo na Duing biznis listi Svetske banke trenutno na 47. mestu. Čekamo sledeće nedelje novi izveštaj. Nadamo se da ćemo dalje napredovati, ali napredujemo konstantno od 2014. godine. Podsetiću vas isto tako da smo 2008. godine bili 86. pa smo pali na 94. mesto, kada je Vlada Republike Srbije osnovala Nacionalni savet za konkurentnost. On je radio tako dobro da smo pali sa 86. na 94. mesto u jednoj godini. Danas smo 47. Najbolji rezultat je bio 2007. godine, bili smo 68.

(Narodni poslanici negoduju.)

Pokušavam da objasnim šta smo radili u poslednje tri ili četiri godine, poštovani. Pokušavam da objasnim šta smo zatekli i sa čim se borimo. Eto to pokušavam da uradim.

Sinoć je Svetska banka proglasila Srbiju za najbolju zemlju u Jugoistočnoj Evropi po kriterijumu sprovedenih reformi. (Aplauz.) Pre 10 dana je Svetski ekonomski forum objavio da je Srbija napredovala 12 mesta na listi globalne konkurentnosti. To smo radili. Eto, to smo radili. Da ne pričam o tome šta smo radili pošto danas imamo rast spoljnotrgovinske razmene od preko 13%, izvoz je porastao za više od 13%, novozaposlenih za 5,5% i očekujemo da direktne strane investicije do kraja ove godine porastu za nekih 13%.

Dakle, radili smo na prvom stubu. I uradili. I sada prelazimo na sledeće. Pokrenuli smo reformu javne uprave. Niko se do 2013. godine nije setio da napravi mehanizam da izbroji državne službenike. Pa to nije bilo relevantno, to uopšte nije bilo važno. Vi niste imali do 2013. godine standarde u lokalnim samoupravama po kojima znate koliki je broj optimalno zaposlenih u lokalnim samoupravama. Mi to danas imamo, od 2014. godine. To smo radili, poštovani narodni poslanice, kada me pitate – šta ste radili za sve ovo vreme vlasti? Eto, to smo radili. (Aplauz.)

Bilo je zaposlenih u lokalnim samoupravama po dva puta više, tri puta više, toliko da ih i dan-danas još smanjujemo. I idemo postepeno, plan je da

dovedemo sve na optimum do 2020. godine. Toliko ih je bilo! Da ne pričam o mojoj omiljenoj Smederevskoj Palanci, koja je svojevrsni šampion u raznim negativnim indikatorima.

(Narodni poslanici negoduju.)

Zdravstvo do 2012. godine, rekla sam, nije bilo na evropskim listama. Nismo mogli kriterijume da ispunimo da budemo poslednji u Evropi. Eto, to smo radili. (Aplauz.)

Tako da meni ne smeta da dalje pričam o tome šta smo radili i šta ćemo raditi. Tako je, najmanje je urađeno u oblasti reforme pravosuđa, da imamo efikasno sudstvo, ali ljudi moji, treba izgraditi puteve, pa treba sprečiti bankrot, pa treba napraviti uslove poslovanja, pa treba reformisati javnu upravu. Pa kad da se stigne? Evo, sada počinjemo i to.

A što se slobode medija tiče, to sam vam objasnila. To je isto nasleđeno. I gore je bilo dva puta tada nego danas. Hvala vam. (Aplauz.)

PREDSEDNIK: Hvala vama što odgovarate na pitanja u stvarno nemogućim uslovima.

(Narodni poslanici negoduju.)

Reč ima Miroslav Aleksić.

Izvolite.

(Radoslav Milojević: Replika. Pomenut sam.)

Poslaniče, pročitajte član 216, koji sam pročitala na početku sednice ali verovatno niste slušali.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Zahvaljujem.

Poštovana predsednice, poštovana premijerko...

(Narodni poslanici negoduju, predsednica zvoni.)

Zamoliću vas samo vreme da mi...

Dakle, poštovana predsednice, poštovana premijerko, poštovani ministri, prvo ću predsednicu Parlamenta zamoliti da poštuje član 214. u kome stoji da ukoliko je ograničeno vreme izlaganja ...

(Žagor u sali, predsednica zvoni.)

PREDSEDNIK: Poštovani poslanici, molim vas da svi zajedno omogućimo poslanicima da postavljaju pitanja a predsednici Vlade i ministrima da odgovore.

(Radoslav Milojević: Vreme mu vratite.)

Vratiću vam vreme, ništa se nije čulo šta ste rekli.

Molim vas, prijavite se još jednom da mogu da vam vratim vreme.

Samo nemojte vikati.

(Aleksandra Jerkov: Samo vi poštuju Poslovnik.)

MIROSLAV ALEKSIĆ: Zahvaljujem.

Poštovana predsednice, premijerko, ministri u Vladi, poštovane kolege poslanici, prvo bih predsednici Parlamenta ukazao na član 214 – mi postavljamo pitanje tri minuta, a ministri odgovaraju u dužini od pet minuta. Ukoliko važi pravilo za poslanike...

PREDSEDNIK: U ovom delu sednice nema povrede Poslovnika. Pročitala sam. Niko neće da sluša. Član 216.

Da li želite da postavite pitanje?

MIROSLAV ALEKSIĆ: Postavljam pitanje, naravno, ali prosto da budu isti aršini.

PREDSEDNIK: Molim Aleksandru Jerkov da ne pokazuje svoju prirodu u ovom delu sednice.

(Aleksandra Jerkov: Ja vas molim da vodite sednicu u skladu sa Poslovníkom.)

Nemojte dobacivati, nije lepo.

(Maja Videnović: Nemojte kršiti Poslovník.)

Molim vas, dozvolite barem svom poslaniku da postavi pitanje.

(Aleksandra Jerkov: Svi poslanici dobacuju, i vaši poslanici.)

Poslanice Jerkov, molim vas da se uzdržite od dobacivanja poslaniku.

(Radoslav Milojević: Kršite Poslovník.)

MIROSLAV ALEKSIĆ: Evo, posle više od tri, skoro četiri meseca imamo ministre ispred nas da odgovaraju na pitanja i nadam se da će ta praksa u narednom periodu biti češća, da se ne ponavlja ono što je radio Aleksandar Vučić – za tri godine svega četiri puta ušao u Parlament pred poslanike i na taj način pokazao koliko poštuje i Skupštinu i građane Republike Srbije.

Postavljam pitanja pre svega vezana za ekonomiju. Kako premijerka reče, dizali su ekonomiju u prethodnom periodu i Srbija je najbolja zemlja u Jugoistočnoj Evropi po reformama. Zašto je istovremeno – postavljam pitanje – Srbija zemlja sa najnižim rastom BDP-a u Evropi, sa 1,2%, dok sve zemlje Evrope danas imaju 4,2%? Zašto je u periodu od 2014. do 2016. godine u zbiru najniži rast Srbije u regionu? Dakle, 1,66% je rast BDP-a u Srbiji za te tri godine, dok je u Hrvatskoj 4,1%, Bosni 6,7%, Crnoj Gori 7%, Albaniji 8%, Makedoniji 10%, čak na Kosovu 9%. To je rezultat kako se dizala ekonomija.

Rezultat toga su i najniže prosečne plate u regionu. Zašto su u Srbiji najniže prosečne plate u regionu i zašto je najniža minimalna zarada u Srbiji njenim zaposlenim radnicima u odnosu na ove ostale? Prvo odgovorite na ta pitanja, pa onda govorite o tome kakve su statistike i šta biste vi voleli da se dešava u Srbiji. Rezultat takve ekonomske politike je 550.000 apsolutno siromašnih i milion i osamsto na granici siromaštva, za šta je odgovorna Vlada kontinuiteta. Iako u tri ili četiri različite faze, šest godina već vladate.

Rezultat ekonomije i reformi je u tome što danas u Srbiji imate 30% više privatnih firmi blokiranih nego prošle godine. Trideset devet hiljada! Za iznos od dve i po milijarde evra su blokirane privatne firme u Srbiji. Danas vaša Vlada duguje 33 milijarde povraćaja PDV-a privatnim preduzetnicima, kojima ste dužni da to vratite u roku. Ne vraćate ga da biste mogli da pokažete deficit – kao što ste uzeli penzionerima penzije, kao što ste uzeli zaposlenima plate i tako predstavljate suficit u budžetu po leđima građana i po leđima privrede. To je rezultat reformi i to je rezultat vaše ekonomske politike.

Te 33 milijarde je 2015. godine bilo 10, a danas je 33. I toliko brinete o domaćim...

(Predsednik: Vreme.)

Molim vas da mi dozvolite još vreme.

PREDSEDNIK: Da, da, jesam. Kao što vidite, tri minuta i 35 sekundi.

Reč ima predsednica Vlade.

Izvolite.

ANA BRNABIĆ: Hvala.

Da vam kažem prvo, jedan od mojih prethodnika, gospodin Cvetković, nikada nije bio u Parlamentu da odgovara na pitanja narodnih poslanika, ali to nema veze. (Aplauz.) To nema veze, to je bilo demokratski. To je bilo super, super. A i u Vladi je retko bio, sve su bile telefonske sednice. (Aplauz.)

Hvala vam, narodni poslanice, što ste me podsetili da je i u Vladi predsednik Vlade retko bio i da su sve sednice bile telefonske. A u Skupštini nikad nije bio. U Vladi je bio retko, ovde nikad nije bio.

Samo da vam kažem za poštovanog narodnog poslanika, kome ću, naravno, sa velikim zadovoljstvom odgovoriti na pitanja oko rasta bruto-društvenog proizvoda, PDV-a, nevraćanja PDV-a i svega ostalog, takođe da kažem da je poštovani narodni poslanik predsednik opštine u svom mandatu i za sedam godina nije mogao da prenese matične knjige u elektronski oblik. Ali ova vlast ne ume da vodi državu.

U opštini Trstenik nismo za sedam godina mogli da prenesemo matične knjige u elektronski oblik kako bi jedan, neki građanin Trstenika koji je, na primer, na studiranju u Beogradu, mogao ovde da dobije izvod iz matične knjige rođenih a ne da mu šalju iz Trstenika. Isto tako da vam kažem da je Trstenik opština koja je imala jednu od najvećih zaposlenih – 654, decembar 2013. godine, optimum 444 zaposlena. Samo polako. Ali ova Vlada ne ume da vodi državu. (Aplauz.)

Što se tiče BDP-a... Jeste, Vlada se svakako nervira oko stope rasta BDP-a...

(Narodni poslanici negoduju.)

Ako mogu da odgovorim? Meni je žao što vi mene pitate i onda kada vam se ne sviđa odgovor vi nećete da ga slušate. Pa mi smo kao u obdaništu.

Znači, prošle godine rast BDP-a 2,8%. Pre toga, od 2000. godine, jedino je bio veći rast neke, mislim 2008. godine, kada smo imali 3,1% i taj rast je bio u potpunosti baziran na potrošnji i na uvozu. Ovaj rast je makar baziran na izvozu i na proizvodnji, i to kaže MMF.

Dakle sve što je vama pričam ovde, pričam vam međunarodno proverene i priznate podatke. I ne pričam o tome šta bih ja volela, kakva Srbija da bude. Ja bih volela da Srbija bude još mnogo, mnogo, mnogo bolja, i zato sam ovde, i zato smo svi mi ovde, samo je to teško posle svega što je ostavljeno.

U ovom trenutku najveći udarac za naš BDP rast u ovoj godini smo imali zbog suše letos. I to nije nikakav izgovor. Ozbiljna Vlada i ozbiljna država ne sme više da dođe u situaciju da kaže – nemamo dovoljan rast BDP-a zato što imamo sušu. Ali, gospodo, mi smo imali, i u ovom trenutku imamo 3% obradivih površina pod sistemom navodnjavanja. Tri posto! Sad ćemo imati još dodatnih 50.000, dakle nešto između 7% i 8% i to je jedan od fokusa za 2018. i 2019. godinu.

Ali, ljudi, ne možemo sve odjednom. I da nije bilo suše koja nas je pogodila tako da će proizvodnja kukuruza u odnosu na prošlu godinu biti manja za čak 45,5%, pšenice za 21%, soje 20%, suncokret 13%, šećerna repa 6,3%, da nismo imali udarac u elektroenergetskom sektoru zbog hidrocentrala i zimus zbog termoelektrana, svi ostali pokazatelji su takvi da bismo imali rast od projektovanih 3%. Istovremeno, svi ostali indikatori pokazuju jednu zdravu ekonomiju, dinamičnu ekonomiju koja se razvija. To je rekao MMF, to je rekao i Fiskalni savet. Dakle, to je istina.

I dobro je što imamo rast izvoza od 13%, i što imamo rast direktnih investicija od nekih 13%. Što imamo konačno nezaposlenost koja je na nekom nivou od 11-12%. To je bolje nego ikada u istoriji Srbije. I moramo bolje. Ali, narodni poslanice, ovo je odgovor na moje pitanje.

Zašto nismo pravili sisteme za navodnjavanje? Zašto ih nismo pravili? Zato što smo mi imali fiskalnu konsolidaciju da se izvučemo iz bankrota koji ste ostavili. Tako je. Ali, zašto vi niste? Pa potrošili su sve pare. Sve pare su potrošene. Gde su putevi, gde su sistemi za navodnjavanje? Gde je sve?

(Narodni poslanici aplaudiraju, predsednica zvoni.)

Dakle, 35 godina u Srbiji se nisu pravili sistemi za navodnjavanje. Trideset pet godina!

(Narodna poslanica Marinika Tepić dobacuje s mesta.)

PREDSEDNIK: Molim poslanicu Mariniku Tepić da ne dobacuje predsednici Vlade.

ANA BRNABIĆ: Nema veze.

PREDSEDNIK: I da ne više. Nismo na fudbalskom stadionu. Molim Mariniku Tepić da se uzdrži od vikanja, ako može. Ako ne može, šta da radimo.

ANA BRNABIĆ: Ovo je demokratija u vašem izvođenju.

Što se tiče povrata poreza na dodatu vrednost, možda niste vi znali, ja ću vas obavestiti i to je okej, da je u Srbiji postojala potpuno PDV mafija i da smo mi zaustavili i naredili, odnosno prethodna Vlada, strogu kontrolu povraćaja PDV-a da se ne bi bezveze odlivale pare iz budžeta. I svima kojima treba vraćen je PDV, sa nekim kašnjenjem zbog dvostrukih i trostrukih kontrola.

A vi meni danas kažete da mi pokazujemo suficit tako što kasnimo u povraćaju PDV-a. To je istina. Pa znate li vi da je nama danas suficit u budžetu 80 milijardi, a imamo 33 milijarde u povraćaju PDV-a? Pa kako je 33 jednako 80? Zašto pričate takve stvari pred građanima Srbije? To je strašno i nedopustivo! Dakle, i kad vratimo PDV, da ga sutra ujutru ceo vratimo, pa opet imamo 50 milijardi u suficitu. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima ministar Stefanović.

(Narodni poslanici negoduju.)

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Hvala.

Ja vidim da postoji, i shvatam sada zbog čega postoji, jedno duboko nerazumevanje sa nekim od kolega iz opozicije. Zato što oni očekuju da članovi Vlade dođu ovde i odgovaraju rečima koje su nam date, da nam se sastavi ovde jedan spisak šta mi treba da odgovorimo kad nas neko pita, a ne da odgovorimo ono što mi želimo.

Oni mogu da postave pitanja kakva god hoće, da dobacuju za vreme sednice, da dobacuju iz klupa, da vode dijalog i sa predsednicom Vlade i članovima Vlade. Ali poslanici takođe – bio sam predsednik ovog parlamenta – moraju da poštuju Poslovnik Narodne skupštine o načinu ponašanja u Narodnoj skupštini. Razumem, nije lako gospođi Gojković da to sve uredi u ovom toku i shvatam koliko je težak ovaj posao.

Međutim, šta su suštinski pokazatelji za jednu zemlju? Hoću da vam kažem šta je jedan dobar pokazatelj za ovu zemlju da li zemlja napreduje ili ne napreduje – stopa nezaposlenosti. Znate li zbog čega se danas ne priča u Narodnoj skupštini toliko o stopi nezaposlenosti? Zato što, kad su neki drugi bili na vlasti, ta stopa je bila, samo 2012. godine, kada smo zatekli zemlju u katastrofalnom

E, zbog toga, kao jedan dobar ekonomski pokazatelj, zato što govorimo ovde o reformama, ovde govorimo o tome da je ova Vlada stvorila fiskalni prostor a nije prodavala imovinu. To je suštinska, velika razlika. (Aplauz.)

Kada pravite prostor na osnovu snage vaše privrede, na osnovu snage investicija, na osnovu snage toga što se ljudi zapošljavaju pa imaju plate, pa imaju nešto da donesu svojoj kući, za razliku od nule, koliko su imali kada su neki drugi bili na vlasti. Nula dinara su im bile plate, velikom broju tih ljudi. Da ne govorimo o 400.000 radnika koji su ostali bez svojih radnih mesta od 2008. do 2012. godine. Kako da se ne setimo tih vremena, kako da se ne podsetimo na ta vremena kada je to bio koren, kada je to bila situacija u kojoj su ljudi ostajali bez radnih mesta. Merilo se na sat. Bili su oni brojčanici gde ste merili koliko se radnih mesta svakoga sata izgubi. Mi sada merimo koliko se radnih mesta napravi u Srbiji svakog sata. To je suštinska razlika. (Aplauz.)

Nije njih interesovao nikad običan čovek. Većinu tih ljudi koji su bili ministri, koji su bili ključni upravljači, ti koji su vedrili i oblačili u Srbiji, njih su interesovali tajkuni. Tada je tajkunima u Srbiji bilo vrhunski. Oni su zaista uživali u Srbiji, uživali u sticanju ogromne imovine.

Pre svega mislim na Miškovića, koji je bio... Ova zemlja se jedno vreme zvala „Deltalend“. Znači, tako su nazivali Srbiju. Toliko je čovek mogao da uradi šta je hteo. Vlade su se formirale u njegovom kabinetu. Dakle, u njegovoj kancelariji su se formirale vlade, da ne kažem svi drugi. Ovde je ključni investitor. Ovde su se investicije merile od ljudi koji su bili narko-dileri. To se ubrajalo u BDP. Kaže – rast BDP-a Šarićeve investicije iz narko-dilera.

(Narodni poslanici opozicije negoduju a pozicije aplaudiraju.)

Ima ovde dosta primera, ali bio je jedan primer, koji hoću da vam pročitam, kakve su se uspešne reforme sprovodile i zašto smo došli do ovoga. Nažalost, žao mi je što moram da pomenem ovaj primer, zato što boli svakog čoveka u ovoj zemlji, ali treba da se podsetimo kakvi su ljudi upravljali i šta se dešavalo, a to je situacija sa adaptacijom dvorca „Heterlend“. To je bilo zamišljeno kao dom...

(Boško Obradović: Vreme.)

Vidite kako to odmah, kada treba da se kaže istina, zaboli, jer znaju koliko je ovo napravilo štete građanima Srbije.

Kada treba da se ...

(Boško Obradović: Da li je Dačić?)

PREDSEDNIK: Molim poslanika Boška Obradovića da se ne ponaša kao da je na fudbalskoj utakmici.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Kada treba da se renovira dom za decu ometenu u razvoju, tada se uzimaju pare od građana Srbije. Milion evra se uzme od građana Srbije. I nema više ni para ni doma. Deca niti imaju gde da odu, niti koga interesuje, a ovde se drže tirade – hajde da uzmemo neki fond za neku decu, da pomognemo bolesnoj deci... Pa ovde se uzelo milion evra od dece ometene u razvoju; uzeli su i stavili u džepove. Zato su podignute krivične prijave, zato su u

toku sudski postupci, zato sud u ovoj zemlji odlučuje. (Aplauz.) Koliko god ja bio ljut i besan, koliko god mi ovo bilo teško da vidim, ovde sud odlučuje o tome.

E, to su bile reforme koje su dovele do toga da imamo 26% nezaposlenih, da niko u Srbiji nije razumeo da li ima budućnost u ovoj zemlji. Danas ljudi imaju budućnost, danas su ljudi u Srbiji normalni i pristojni ljudi koji hoće da rade, i zato se zapošljavaju, zato otvaraju fabrike, zato danas stranci prepoznaju Srbiju, za razliku od tih vremena, kao mesto u kome postoji ekonomska i politička stabilnost, gde mogu da donesu svoj novac, da otvore fabrike i da građani Srbije imaju nešto od toga. Tako je to radila Vlada Aleksandra Vučića i tako nastavlja da radi ova Vlada. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Miroslav Aleksić.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Gospođo premijerko, ja znam da ste vi skloni manipulacijama i zameni teza kao što je bio vaš prethodnik, ali vas molim da ne pitate vi mene već da odgovarate na moja pitanja. Vi ste ovde danas došli da odgovarate na pitanja poslanika. To je prva stvar.

Druga stvar, nemojte da iznosite neistine. Rekli ste da je BDP bio veći nego što je sada samo 2007. godine. Evo da vas upoznam, pošto vi očigledno ne znate, od 2000. do 2009. godine ukupan rast BDP-a je 47,37% na osnovu podataka MMF-a i Zavoda za statistiku, i to: 4,97, 4,29 itd. To je prva stvar.

Dalje, kada ćete početi da poštuju zakone koje vi usvajate? Pre svega mislim na Zakon o javnim preduzećima, o profesionalizaciji javnih preduzeća. Godine 2016. usvojili ste Zakon o javnim preduzećima i rekli da ćete birati funkcionere po konkursu. Danas je izabrano svega nekoliko desetina direktora od 346, ako se ne varam, koji treba da budu, po vašem zakonu koji ste usvojili, postavljeni na ta mesta. Naravno, to ne radite, zbog toga što vam je potrebna institucionalna korupcija i da možete bilo koga da postavljate kao v.d. na direktorska mesta najvećih sistema, kao što ste vlasnika pečenjare postavili za direktora najvećeg javnog preduzeća, EPS, kao što imate u Putevima direktora koji je sada osuđen na kaznu zatvora. Vama to ne smeta, samo da poštuju ono što su pravila SNS, koja je privatizovala državu.

Dalje, kad govorite o medijima, ovde ste maločas rekli kako nema objektivnih medija, kako se država povukla iz medija. To nije tačno. Vi ste se povukli iz vlasničke strukture, ali zato kontrolišete finansijski sve medije u Srbiji. I to vrlo dobro znate. Kroz ta ista javna preduzeća, institucije gde... Nismo mi mali, znamo i tačno se vidi koje se javno preduzeće u kom mediju oglašava, samo što ti mediji koji su objektivni, a vi kažete da objektivnih nema, nisu na vašem platnom spisku. Na vašem platnom spisku su oni koji su u vašoj službi i koji su tu da manipulišu istinom i da građane Srbije lažu o nekakvom rastu, boljem životu, platama koje obećavate unazad tri, četiri, pet godina itd.

Prema tome, pitanje je – kada će Vlada početi da poštuje zakone koje usvaja? Kada će početi da poštuje medijski zakon? Da li zakon, i taj set medijskih zakona koji ste pominjali, ne važi za vlasnike privatnih televizija, pošto su oni koji su bili bliski režimu pokupovali desetine televizija po Srbiji, vi to vrlo dobro znate. Za njih to ne važi? Oni su sada informativna služba Vlade i vaše stranke. Koliko ja znam, ako se poštuje zakon, to tako ne sme i ne može da bude.

Dalje, odgovorite mi na pitanje, ministre Stefanoviću, pošto ste se javili a nisam vas pitao ništa – ko je odgovoran za rušenje u Savamali, dokle se stiglo sa istragom, ko je suspendovao državu 24. aprila, pre godinu i po dana?

PREDSEDNIK: Hvala. Dobićete odgovor.

Reč ima ministar Nebojša Stefanović.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Ovo što se medija tiče, to ste nas pomešali s Dilasom. To je tako bilo onda. Devetnaest milijardi dinara u periodu otkako je čovek bio na vlasti. Devetnaest milijardi dinara prometa firme; svaka čast, to je teško porušiti. Ne znam da li može prvih pet firmi u Srbiji da se meri sa tim. Firme, RTS sekunde, puna kontrola. Znači kontrola 100%. To je stvarno bilo teško ostvariti.

Ono što je druga stvar, samo molim ljude da nauče, istrage vodi tužilaštvo. Policija ne vodi istragu, to radi tužilaštvo i oni mogu dati informaciju, ukoliko to žele, dokle je neka istraga stigla, ko su osumnjičeni, kada se podnosi krivična prijava, jer je to posao nadležnog tužilaštva. Hvala.

PREDSEDNIK: Molim poslanika Boška Obradovića da fizički ne ugnjetava poslanika.

Poslaniče, imate opomenu zato što ste pokušali kravatom da zadavite poslanika. Sram vas bilo!

(Poslanici govore uglas i aplaudiraju.)

Poslaniče, sedite i smirite se. Ako vam nije dobro, pomoći ćemo vam. Sedite.

(Boško Obradović: Sedi na našem mestu.)

Izvinjavam se poslanicima koji su došli na sednicu postavljanja poslaničkih pitanja prema članu 205. Poslovnika a prisustvuju performansu, i to lošem, Boška Obradovića.

Videla sam, i na snimku se vidi u direktnom prenosu – molim Boška Obradovića da mi ne prilazi – kako davi poslanika SNS kravatom. Ovo je skandal i nije duhovito.

Izvinjavam se. Molim predsednicu Vlade, ako može u ovoj atmosferi, da da odgovor. Možda ima poslanika opozicije koji žele da slušaju.

Molim vas za mir i tišinu!

(Predsednica zvoni.)

Ako treba, podeliću 250 opomena, ali ovo će biti parlament. A nema potrebe.

Izvolite, molim vas. Izvinjavam se još jednom..

ANA BRNABIĆ: Hvala puno.

Što se ovih podataka o BDP-u tiče, koje je narodni poslanik izneo, nisam sigurna da razumem o čemu on priča, jer je potpuno neverovatno da imate kumulativno, koliko?, 47% BDP. Bio je, mislim, u jednom trenutku 3,1%, kada... Stvarno, ovo što je rekao i ministar Stefanović, ako računate privatizacione prihode i sve to u tome, što nema nikakve veze sa porastom ekonomije, onda možda. Ali kako da vam kažem...

PREDSEDNIK: Poslanik Boško Obradović dobija još jednu opomenu, zato što se glupira na sednici Parlamenta.

ANA BRNABIĆ: Dve stvari pokazuju da je to nemoguće ili, u najmanju ruku, da su to informacije koje nemaju nikakvo relevantno značenje sa ekonomijom.

Jedno je stopa nezaposlenosti u to vreme. Ako je to bio realan rast BDP-a, pa kako je onda 2012. godine stopa nezaposlenosti bila 26%? Pa to bi trebalo da bude puna zaposlenost i da uvozimo ljude iz regiona da rade kod nas, ako je bila realna stopa rasta BDP-a. Danas je 12% stopa nezaposlenosti.

Dakle, 39,5%, skoro 40% stopa nezaposlenosti mladih u 2013. godini, sa kumulativnim rastom BDP-a od 47%. Molim vas, stvarno, da se uozbiljimo. I danas je visoka stopa nezaposlenosti mladih, 22,5%, ali smo je spustili sa 40% na 22,5%. A da ne pričamo o negativnom rastu.

Kada nije postojao problem i nisu bile kritike, zato što niko to nije ni pratio, ili kada je bio uspeh sa 0,4%, pa još veći uspeh sledeće godine sa 0,6%, mi sad pričamo o 2,8%, pa da li će sada biti 3% ili će biti, ne znam, 2,5%. Pa koliko god bude, vi gledajte sve ostale pokazatelje. Važno je da je rast zasnovan na investicijama, na proizvodnji, što se ogleda kroz nova radna mesta, koje mi možemo da pokažemo.

Da se vratim na slobodu medija. Hvala vam što ste mi dali primer iz stvarnog života oko toga kako se vi medijima obraćate. Dakle, ako mediji kažu da je Vlada nešto uradila, kako se oni nazivaju? Informativna služba Vlade? I to nije pritisak na medije? Eto tako se vidi ko deli medije na podobne i nepodobne, a to nije Vlada. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Reč ima Goran Knežević.

Izvolite.

GORAN KNEŽEVIĆ: Pokušaću ovoj diskusiji da dodam i ja malo, i da bude malo konstruktivnija nego što je bila dosada, jer vaša pitanja... Naravno, vi možete da pitate kako hoćete i šta hoćete, ali vaše teze mislim da nisu dobre. I

kontradiktorne su. Vi kažete malopre da ova Vlada laže građane da bolje žive ali građani uporno glasaju za tu Vladu već, evo, četvrtu-petu godinu.

Dakle, Srbija je danas i politički i ekonomski stabilna zemlja, to je vrlo jasno, i svi naši makroekonomski pokazatelji u 2016. godini su odlični. Vi ćete reći – nije to odlično; ja ću da kažem – odlično je, zato što je trend u 2017. godini sličan, tako da očekujemo održivi rast, što je jako važno. Znači, održivi rast koji podrazumeva da u toku više godina imamo rast koji će doprineti da za narednih pet-šest godina stignemo bar da se približimo zemljama Centralne Evrope.

Znači, imamo društveni bruto proizvod koji je prošle godine bio 2,8%. Ove godine, zbog dobro poznatih razloga, čuli ste ih malopre, verovatno će biti nešto manji, ali sačekajmo još. Videli ste procenu Svetske banke i MMF-a, koji kažu da ćemo sledeće godine imati rast BDP-a između 3,5% i 4%, što nas takođe ne zadovoljava. Želeli bismo da taj rast bude još mnogo veći.

Inflacija je stabilna; ona je na nivou od 1% već duži niz godina. Smanjili smo u velikoj meri, u ogromnoj meri smo smanjili nezaposlenost, koja je 2012. godine bila 26% a sad, čuli ste, iznosi 11,8%. Po istraživanju IPSOS-a, samo u 2010. i 2011. godini 300.000 ljudi je ostalo bez posla. Tako da je ovaj podatak od 11,8%, iako mi želimo da on bude još i niži, ohrabrujući i pokazuje dobre trendove i održivost, što sam malopre rekao.

Direktne strane investicije su prošle godine bile dve milijarde. Ove godine prvih sedam meseci imamo povećanje 13%. Takođe i povećanje izvoza. I ostvarili smo suficit, što je bilo prosto nemoguće u nekim prethodnim vremenim, trgovinski suficit sa svim zemljama u okruženju. O ovome ne govorimo samo mi iz Vlade, ministri i oni koji se direktno bave time, o ovome govore sve relevantne institucije i organizacije i u zemlji i u inostranstvu. Znači, imate i stav Fiskalnog saveta, imate stav MMF-a.

Ono što se juče dogodilo, mislim da je i predsednica to pomenula i čestitala, to je jedna sjajna stvar za Republiku Srbiju. U Beču, na Forumu o konkurentnosti privlačenja investicija Srbija je u Jugoistočnoj Evropi proglašena za najbolju, što je izuzetan znak i za investitore, izuzetan znak za strane kreditore. Vi znate da smo mi kreditni rejting povećavali već nekoliko puta, tako da sve to može u velikoj meri da doprinese da naša privreda u narednom periodu bude i održiva i da raste po stopama koje će, naravno, pre svega biti u funkciji građana.

Imamo pet prioriteta i pravaca aktivnosti u narednom periodu. Samo ću ih nabrojati, neću širiti, biće sigurno prilike da razgovaramo i o tome. Govorim o Ministarstvu privrede, pošto su teme, kao što ste rekli i sami, privredne.

Prvo je unapređenje poslovnog ambijenta, pre svega rasta na Duing biznis listi, gde smo sa 91. došli na 47. mesto. Ove godine očekujemo takođe

skok i očekujemo da ćemo u narednom periodu biti među prvih 15 zemalja po lakoći investiranja.

Drugi veliki segment jeste završetak privatizacije. Jedan bolan, težak, dugačak proces, koji se već preko 20 godina tegli i koji ćemo mi u mandatu ove Vlade završiti. To je bila velika kočnica za sve nas. Naravno da tu nisu samo ekonomski razlozi, tu imamo i socijalne, demografske, pa i političke razloge, tako da očekujemo da se taj proces ubrza u narednom periodu. Imamo u principu najveći problem sa 11 strateških preduzeća koja su izašla iz procesa zaštite. Videli ste danas, čini mi se uspešno će biti završena privatizacija „Galenike“. Ostala preduzeća su, neka su u UPPR-u, neka su spremna za privatizaciju, tako da ćemo taj proces završiti sigurno u narednom periodu.

Treći segment našeg rada jeste efikasniji rad javnih preduzeća, koja su bila oduvek rak-rana našeg društva. Mislim da smo i u finansijskom pogledu, organizacionom, u pogledu korporativnog upravljanja i svega ostalog postigli veliki iskorak, veliki napredak. Samo da vam kažem podatak da su 2014. godine ta javna preduzeća ostvarila gubitak od 65 milijardi dinara, a na kraju 2016. godine imala su neto dobit od pet zarez nešto milijardi dinara, što predstavlja nekih skoro šest stotina miliona evra više, naravno, u budžetu Republike Srbije.

Razvoj malih i srednjih preduzeća. Gospodin Jovanović je kao poslanik imao jedno pitanje, nisam stigao da mu odgovorim oko malih i srednjih preduzeća. Ona jesu motor našeg razvoja. Posvećujemo ogromnu pažnju tome. U prošloj godini smo ostvarili i za mene čak iznenađujući rezultat. Trideset hiljada novih radnih mesta je otvoreno u sektoru malih i srednjih preduzeća.

Na kraju, to je podsticanje investicija, zbog kojih smo najviše i dobili ovu nagradu u Beču, gde je u prethodne dve godine, od stupanja na snagu Zakona o ulaganju, investirano u Srbiju negde oko 400 miliona evra i otvoreno 24.000 novih radnih mesta. Ta politika se pokazala kao dobra. Biće sigurno prilike, da sad ne dužim, pošto želite da verovatno postavite još pitanja, da razgovaramo o vremenu povrata tih investicija, možemo razgovarati o efektima tih investicija, ali uglavnom, mi ćemo sa tom politikom nastaviti i, kao što sam rekao na početku, očekujemo jedan održivi rast u dužem vremenskom periodu. Hvala.

PREDSEDNIK: Komentar.

MIROSLAV ALEKSIC: Dakle, odgovora na moja pitanja nema, a ne može ih ni biti, jer ne smete da kažete istinu ljudima.

Što se tiče vaših odličnih makroekonomskih pokazatelja u Srbiji, oni su Srbiju svrstali na začelje u svim ekonomskim kategorijama u regionu i Evropi. To su zvanični podaci koje iznosim, podaci MMF-a i podaci našeg Zavoda za statistiku. Ako oni lažu, onda lažem i ja.

Dalje, kad već govorite o nezaposlenosti, da je ona danas 11,8%, kažete da je 2012. godine bila 26%, molim vas da mi kažete u apsolutnom iznosu koliko je nezaposlenih lica u Srbiji bilo 2012, koliko je danas, kada imate 11,8% stopu, apsolutni broj nezaposlenih lica u Srbiji.

Postavljam još jedno pitanje i pozivam se na član 51. Ustava, pravo građana Srbije da budu blagovremeno informisani, da mi odgovorite kako glasi tekst zakletve koju su položile sudije sa Kosova juče.

Dalje, moje je pitanje – hoće li taj tekst biti objavljen u „Službenom glasniku Republike Srbije“? Da li je taj sporazum sa Prištinom donesen u skladu sa Ustavom i članom 142, u kom se jasno kaže da je sudska vlast jedinstvena ne celoj teritoriji Republike Srbije?

Poslednje pitanje vezano za to – jeste li one koji donose ovakve sporazume upoznali sa delom iz člana 307. Krivičnog zakona?

Dakle, s obzirom na to da vi ne poštujuete ni Ustav, ni zakon, s obzirom na to da manipulišete statističkim podacima vezano za stanje života u Srbiji, napretku, boljitku, platama, ekonomskom razvoju, ovoj zemlji kojom vi upravljate šest godina otprilike može da pomogne jedino tetka ministra Vulina. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Poštovani poslanice, kao što znate, po dobijanju odgovora na dopunsko, drugo pitanje imate pravo samo da se izjasnite o odgovoru, u trajanju najviše dva minuta, a ne da postavljate nova pitanja. Ali bože moj, ima vremena pa ćete naučiti.

Sledeći poslanik Đorđe Komlenski.

ĐORĐE KOMLENSKI: Verujem da ćete imati prilike da čujete štošta pametnog.

Dame i gospodo, drugarice i drugovi, uvaženi članovi Vlade, poštovani premijeru gospođu Brnabić, najpre želim da vam čestitam više nego uspešnih prvih 100 dana rada ove Vlade.

Kada smo glasali za vas kao premijera i vaš predlog sastava Vlade Republike Srbije, apsolutno smo bili sigurni da ćete nastaviti uspešan put oporavka Republike Srbije koji je počeo 2012. godine. Ono na šta mi iz Pokreta socijalista posebno ponosni jeste vaša odluka da jedno od najvažnijih ministarstava, Ministarstvo odbrane, poverite našem predsedniku Aleksandru Vulinu.

Naša ocena je da je, pored izuzetno pozitivnih rezultata u oblasti privrede, finansijske konsolidacije, stvaranja uslova za nove investicije, za očuvanje političke stabilnosti, za očuvanje stabilnog kursa, očuvanje političke i vojne neutralnosti, izuzetno značajno jačanje snage Vojske Republike Srbije i podizanje njene borbene gotovosti i ispunjavanje svih očekivanih obaveza koje su pred nju postavljene.

Od tih prioritetnih zadataka posebno je uočljivo da je Vojska Srbije uspešno angažovana na obezbeđenju administrativne linije prema APKiM i kontroli kopnene zone bezbednosti. Nadasve je izuzetna kontrola i suvereniteta vazdušnog prostora Republike Srbije, zaštita bezbednosti državne granice Republike Srbije prema Republici Bugarskoj i Republici Makedoniji, koje zajedno realizuju Vojska Srbije i Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Vidi se da je jedan od ključnih prioriteta na kojima se radi jačanje operativnih sposobnosti Vojske Srbije, a to jasno ukazuju realizovane vežbe komandi jedinica logorovanja Vojske Srbije, sprovedena osnovna i specijalistička obuka za više od 1.000 vojnika na dobrovoljnom služenju vojnog roka, opremanje i modernizacija i naoružanje vojnom opremom, opremanje 1.500 vojnika snage Vojske Srbije za hitno reagovanje, nabavka šest „Migova 29“ itd.

Rezultati takvog angažovanja su više nego uočljivi i merljivi, jer je 470 pripadnika Vojske Srbije učestvovalo u realizaciji osam multinacionalnih vežbi, na bojnog gađanju ciljeva pripadnici 250. raketne brigade su ostvarili stoprocentne pogotke na poligonu „Šabla“.

S obzirom na to da samo zadovoljan vojnik može dati još bolje rezultate, interesuje me šta će u narednom periodu Vlada Republike Srbije i Ministarstvo odbrane činiti na poboljšanju standarda pripadnika Vojske Srbije, uvećanju broja pripadnika Vojske Srbije kroz prijem novih profesionalnih vojnika i posebno me interesuje do kog nivoa je podignut stepen rentabilnog rada namenske industrije.

PREDSEDNIK: Vreme. Zahvaljujem.

Reč ima predsednik Vlade Ana Brnabić.

Izvolite.

ANA BRNABIĆ: Hvala vam puno.

Prvo želim da kažem da je, po meni makar, stvarno najveći uspeh i najopipljivije je u stvari da smo prvi put posle 1987. godine, odnosno posle 30 godina nabavili avione za potrebe Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane Vojske Srbije, to su tih šest aviona tipa „Mig 29“, i svakako je velika stvar za Srbiju i Vojsku Srbije da smo to uradili.

Videli smo i 20. oktobra koliko samo mnogo bolje danas izgleda i Vojska, koliko je bolje opremljena, koliko su ti ljudi sigurniji u sebe. Nikada ne treba zanemariti i ovo prilično veliko povećanje plata od 10%, ali i sve ono što radimo u smislu izgradnje novih stanova za vojna lica, refinansiranja kredita koje su oni uzeli itd., itd. To je nešto na čemu ćemo nastaviti da radimo, zato što je važno da i na taj način pokažemo ozbiljnost i sigurnost naše zemlje, i to je nešto što je bilo jako, jako, jako zapostavljeno u prethodnom periodu.

Što se tiče namenske industrije, ona sigurno ima ogroman potencijal da bude jedan od stubova razvoja naše ekonomije i to je ono što se danas dešava. Bila sam presrećna kada sam u prvih sto dana rada Vlade otišla da obidem

„Jumko“, koji je otvorio novi pogon „Jumko balistika“ i time se priključuje u sistem odbrane Vojske Srbije. Zapošljavanje novih 50 ljudi, a mislim da će sledeće godine već biti novih sedamdesetak, ali nije ni to važno. Važno je da se otvaraju novi pogoni za izvoz, za kvalitetnu proizvodnju i da svi ostali radnici u fabrikama kao što je bila „Jumko“ shvataju da sada konačno postoji budućnost za njih i da dolazi do bolje budućnosti.

Isto tako mi je drago, i to isto pokazuje koliko ulažemo u namensku industriju, što smo konačno uspeli da rešimo, posle toliko godina i slično kao i za „Železaru“, kada niko više nije verovao da će to moći da se reši, problem „14. oktobra“ u Kruševcu i proizvodnje kamiona u „14. oktobru“. „Čehoslovak grup“ je to uzela, opet nekih novih 130 radnika, ali je važno da konačno imamo namensku industriju koja se podiže, koja je spremna za izvoz i da imamo narudžbe tolike da, nažalost, mi još uvek u ovom trenutku nemamo dovoljno kapaciteta da izvezemo sve ono što bismo mogli da izvezemo kada bismo imali te kapacitete i to je ono na čemu ćemo nastaviti da radimo. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zamolio bih vas da nam kažete u kakvom stanju je deo budžeta koji je namenjen za finansiranje Ministarstva odbrane za 2017. godinu i da li tu ima dovoljno sredstava za sve ono što je namenjeno i planirano da se dovrši.

Da nam kažete, ukoliko znate, a mislim da bi time u svakom slučaju Vlada trebalo da se pozabavi, gde su završila sredstva koja potiču od uništavanja 500 tenkova i haubica, 220 oklopnih vozila, 20.000 lakog naoružanja, 282 tenka, 220 transportera, 1.100 protivavionskih topova, 26 višecevniha bacača, da li su ta sredstva završila u vojnom budžetu, da li su uopšte naplaćena, da li su korišćena za podizanje nivoa i standarda Vojske Srbije ili su možda nekim slučajem korišćena za ubrzanu gradnju na viračarskim pašnjacima.

Pored toga vas molim da nam kažete u budućem periodu – s obzirom na rezultate koje su naši vojnici ostvarili na gađanju ciljeva na poligonu Šabla, na Međunarodnim vojnim igrama 2017. godine u disciplinama Tenkovski biatlon i Poljska kuhinja u Ruskoj Federaciji na poligonu Alabino, gde je naš Mladen Ikić iz Druge brigade proglašen za najboljeg komandira tenka u konkurenciji 57 posada iz 19 zemalja, ko je njega naučio tome, da li su ga naučili možda generali iz Brisela, generali sa „Vest pointa“, ili je ta saznanja imao prilike da stekne od naših, proverenih, čestitih i najpoštenijih ratnih generala, generala Lazarevića, Delića, Šljivančanina i svih onih koji su nosili na najčestitiji mogući način uniformu Vojske u vreme bombardovanja 1999. godine – u kom smeru će ići njihova dalja obuka i njihovo unapređenje.

Očigledno ni to što Vojska nije bila finansirana na odgovarajući način nije umanjilo želju i volju pripadnika Vojske Srbije za sticanjem znanja i za postizanjem izuzetnih rezultata.

U kojoj meri i na koji način će se i dalje širiti saradnja između Vojnomedicinske akademije i civilnog sektora i da li postoje mogućnosti da se obim usluga koje Vojnomedicinska akademija pruža civilnom sektoru još više proširi i time poboljša standard svih naših građana?

PREDSEDNIK: Nebojša Stefanović.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Hvala.

Mogu da vam odgovorim jednim delom, vezano za saradnju koju je Ministarstvo unutrašnjih poslova imalo sa projektima i programima vojne industrije, odnosno namenske industrije, naravno i Ministarstvom odbrane. Mislim da i ministar Đorđević, pošto je on donedavno bio ministar odbrane, može dati više informacija o nekim pitanjima koje ste vi postavili.

Hoću da kažem da je bilo veoma važno i kada je naš današnji predsednik bio ministar odbrane i kada su započete suštinske reforme vojne industrije i kasnije se nastavile, kada je postao premijer, imali smo dosta široke rasprave gde uložiti novac, jer je država sada uspela da stvori novac, uspela da stvori višak vrednosti, uspela da stvori suficit u budžetu. Mi smo pre nekoliko meseci, odlukom tada predsednika Vlade a danas predsednika, gospodina Vučića, imali ulaganje od preko 50 miliona evra u različite fabrike namenske industrije.

Pre svega, bila je ideja da se poveća kapacitet proizvodnje u ovim kompanijama jer mi imamo danas potražnju na tržištu. Postoji mogućnost da se proizvede i proda više pešadijskog naoružanja, više municije, pre svega minobacačkih mina i artiljerijskih granata. Naravno, ono što je veoma značajno i što je MUP u saradnji sa „Jugoimportom SDPR“ uradio, to je modernizacija našeg postojećeg naoružanja.

Mi, nažalost, tek danas, posle mnogo godina, imamo mogućnost modernizacije oklopnih transportera, našeg artiljerijskog oruđa i drugih sistema koji se koriste, naravno, delimično i u MUP-u pa mogu da govorim o tome – kada se govori o transporterima M-11 i M-15, koji su domaće proizvodnje, oni su danas modernizovani, oni su danas klimatizovani i imaju dub sisteme spregnute vatre kojima se upravlja iz unutrašnjosti vozila gde strelac nije izložen vatri.

Novi sistemi, dakle novi mitraljezi koji su montirani na njih, 12.7 milimetara, koji pružaju maksimalnu vatrenu moć u borbi protiv terorizma, to je ono što koriste jedinice Žandarmerije; naravno, i jedinice Vojske ali Žandarmerija je prva krenula u sistem ispitivanja ovih vozila. Zatim, to je, nakon razvijanja vozila „Lazar“, „Lazar 3“, koje je isto ušlo u sastav naoružanja MUP-

a. I poslednje vozilo, „miloš“, koje je faktički u fazi razvoja i koje ćemo takođe iskoristiti za specijalne jedinice policije. To su veliki koraci koji su napravljeni.

Ministar Đorđević može mnogo više da govori, naravno, i o „nori“, i o „alasu“ i drugim sistemima, s kojima je on upoznat a koji nisu u naoružanju MUP-a, ali vidim, kad razgovaram sa tim ljudima i kada govorimo o zajedničkoj kontroli granica i kada danas proizvodimo bespilotne letilice, kada proizvodimo dronove, kada imamo mogućnost da našim sredstvima napravimo nešto što se koristi u vojnoj industriji, odnosno i u Policiji i Vojsci, to zaista čini da možemo da budemo aktivni u odgovoru na sva ugrožavanja bezbednosti Republike Srbije.

Bilo da se radi o redovnim mirnodopskim aktivnostima u očuvanju bezbednosti na državnoj granici, bilo da se radi o sredstvima koja služe za odvratanje od potencijalnog napada ili za aktivno bezbednosno delovanje u odvratanju od bilo kakvog terorističkog napada, kakve smo nažalost imali u okolnim zemljama, danas vojna industrija ima mogućnost da se razvija. Mislim da ovi momci i devojke koji rade tamo i koji daju ogromne rezultate u sistemu mogu da pomognu u daljoj modernizaciji i vojske i policije i da budu jedan od privrednih oslonaca naše zemlje.

Na osnovu svega toga i na osnovu svega onoga što je Vlada učinila, i za to se zahvaljujem premijerki i predsedniku, sa kojima smo razgovarali i koji su nam dali ogromnu podršku, mi danas imamo prostora za povećanje plata u bezbednosnom sektoru. Zbog toga će u narednoj godini pripadnici Policije i Vojske imati plate 10% veće.

To nije jedina stvar. Zahvaljujući tome možemo da uložimo više sredstava u modernizaciju, možemo da poboljšamo i položaj ljudi koji rade u uniformi, koji rade danas najslabije poslove. Ne bih tu izostavio ljude u civilu koji rade isti posao, mislio sam na istu stvar.

Naravno, ono što je veoma značajno to je da smo uspeli, i mislim da je to sledeći dobar potez, da se razgovora o mogućnosti izgradnje stanova za pripadnike Vojske, Policije, BIA. Mislim da je važno da tim ljudima rešimo stambeno pitanje, jer je to dobro za sistem, za sve.

Iskoristio bih priliku da pohvalim i rad Ministarstva odbrane u Sektoru vojnog zdravstva. Veliki broj pripadnika MUP imao je prilike da vidi kakvo je lečenje na VMA. Imali smo prilike da budemo tamo u okruženju najboljih stručnjaka, da se našim ljudima pruži najbolja moguća nega i hoću da se zahvalim svim ljudima koji su radili, svim lekarima i profesoru Vukosavljeviću i celom timu VMA koji su pomagali da ovi momci i devojke dobiju najbolju moguću zdravstvenu zaštitu.

Sve ovo govori koliko je napora uloženo u prethodnom periodu da ono što je bila posrnula grana, nažalost, naše industrije, danas postane budućnost našeg razvoja. Hvala.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Reč ima ministar Đorđević.

ZORAN ĐORĐEVIĆ: Poštovana predsedavajuća, poštovani narodni poslanici, dame i gospodo, samo ću da u ne tako davnu 2012. godinu vratim sve građane, u ono šta je bilo 2012. godine a što su imali prilike da vide na promociji kadeta u septembru 2012. godine, a to je činjenica da je u Vojsci Srbije leteo i bio u optičaju, u ispravnom stanju, samo jedan avion, da je vojska bila obučena pola u staru uniformu pola u novu, da je bilo različito naoružanje, da vozila nisu bila u ispravnom stanju, većina njih.

Danas, nešto je i ministar Stefanović rekao, odgovorna politika Vlade, odgovorna politika rukovodstva Ministarstva odbrane, od momenta kada je naš predsednik bio ministar odbrane, jeste dovela do toga da imamo posle 30 godina prva ulaganja u namensku industriju od 50 miliona evra. Imamo da je 10 aviona „Mig 29“ sada na pistama u Batajnici i Kraljevu, imamo da se Vojska Srbije oprema najsavremenijim naoružanjem i oruđem. Imamo da je naša namenska industrija sposobna da opremi vojsku uniformom, da svi budu jednoobrazni, da imaju ne samo jednu, zimsku, već da imaju i letnju uniformu. Takođe, da imamo mogućnost da proizvedemo i obuču.

Naša puška je priznata u svetu i to je jedna od malog broja modularnih pušaka. Takođe, „Jugoimport SDPR“ se razvio u jednu vrlo ozbiljnu firmu čiji su proizvodi danas vrlo traženi u svetu, traženi da se čak izvezu u većem obimu nego što su to uopšte naše mogućnosti.

Neodgovorna vlast koja je bila do 2012. godine je, mislim, pošto sam naučio da ništa nije slučajno, sigurno namerno, imala neku nameru da Vojska Srbije bude takva kao što jeste. Bili su odbrojani dani u 2012. godini da Vojska Srbije bude u ozbiljnim problemima. Bila je prodaja, bilo je topljenje; nažalost, to topljenje i prodaja je bila za vrlo male pare tako da od tih para, koje jesu bile namenjene Vojsci, Vojska nije mogla ništa da nabavi. Moram da kažem da su Ratne rezerve bile na nuli. Vojska nije imala ni goriva ni hrane za ratne rezerve.

Danas je potpuno drugačija situacija. Ne mogu da pričam o tome šta sve Vojska ima, u kojoj količini, ali bih vam rekao da treba da budete ponosni na sve ono što je uradila Vlada Republike Srbije od 2014. godine do danas i na sve ono što planira da uradi u budućnosti, a verujem da će u vremenu ispred nas sve ono što bude dolazilo biti na ponos svim građanima Srbije.

Vojnomedicinska akademija je, posle 40 godina, prvi put ove godine, odgovornošću Vlade Republike Srbije, dobila sredstva ne samo za rad već i prvi put za investicije, u renoviranje VMA i nabavku nove opreme, ozbiljne opreme. Mi pokušavamo da pratimo i ono sve što radi Ministarstvo zdravlja, jer VMA predstavlja brend. Ona će ostati, naravno, u službi svih građana Srbije, jer to građani Srbije zaslužuju. Građani Srbije zaslužuju da imaju najbolje ustanove.

To, uveren sam, radi i ministar zdravlja, a uveren sam i da će ministar Vulin nastaviti sa tim kada je u pitanju VMA.

Poslednje, što se tiče obrazovanja, Univerzitet odbrane – naši predavači su vrlo traženi, što zbog iskustva koje imamo, što zbog znanja koje imamo. Iskustvo koje imaju najviše vojskovođe prati nas još od Prvog svetskog rata. Danas su oni vrlo traženi da predaju na svim univerzitetima u svetu, a takođe i strani studenti dolaze kod nas i mi ih imamo na školovanju na Vojnom univerzitetu. Vojni univerzitet je zbog traženje otvorio svoja vrata i za civile. Danas imamo i na redovnim i na vanrednim, imamo i master i doktorske studije, tako da mislim da će u narednom periodu Skupština i građani Srbije sigurno imati lepe vesti kad je Ministarstvo odbrane u pitanju. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Hvala, ministre Đorđeviću.

Reč ima potpredsednica Vlade, prof. dr Zorana Mihajlović.

ZORANA MIHAJLOVIĆ: Pošto ste postavili pitanje standarda vojnika, kao što Vlada Republike Srbije ulaže puno u opremu i sve ono što nabavljamo, kao i uslove u institucijama, vrlo je važno da govorimo o standardu i o stanovima za našu vojsku.

Jedan projekat, koji je napravljen sa Ministarstvom odbrane i Građevinskom direkcijom Srbije, zove se „Stan po meri“. Napravljene su procene. Imamo već pilot-projekat koji kao takav funkcioniše u Kruševcu, dva objekta i 92 stana koja se grade za pripadnike Vojske. Prosečna rata je negde oko 120 evra za dvoiposoban stan.

Ali ono što je još važnije jeste, u stvari, nastavak. Nije u pitanju samo pilot-projekat nego stan po meri. Zajedno Ministarstvo odbrane, Ministarstvo građevinarstva, jedinice lokalnih samouprava i, naravno, banke. Radimo na tome da potrebe koje sada postoje, koje su procenjene na 13.000 stanova, tačnije 13.207 stanova, to znači u Beogradu 6.840 stanova, u Nišu 1.549, u Novom Sadu 799, u Kraljevu 696, u Vranju 454, u Kruševcu 184, u Čačku 148. Pričamo o milion metara kvadratnih stanova za našu vojsku. To je projekat koji nastavljamo dalje da radimo.

Mislim da je to jako važno, jer kada govorimo o jednoj modernoj, savremenoj vojsci, onda i njeni pripadnici moraju da imaju uslove koji su im neophodni da bi mogli da rade svoj posao; to znači da imaju stanove pod povoljnim uslovima i po najnižim mogućim ratama koje će plaćati za takve stanove. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, potpredsednice.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dobro je što je napokon tzv. i samozvana elita prestala 2012. godine da vodi Srbiju u propast, a kakva su oni elita govori i to jer elitom smatraju lažnog zaštitnika građana, propalog predsedničkog kandidata, koji je na Pravnom fakultetu u Beogradu na Rimskom pravu imao ocenu 7, iz Istorije države i prava 8, iz Ustavnog prava 6, iz Uvoda u građansko pravo 6, iz Krivičnog prava 6, iz Političke ekonomije 7, iz Porodičnog prava 7, iz Društvenopolitičkog sistema 8, iz Organizacije udruženog rada 6, iz Radnog prava, Sociologije 6, Međunarodnog privatnog prava 7, Građanskog procesnog prava 6.

Za njih je to elita, a nije elita Aleksandar Vučić, koji je iz Uvoda u građansko pravo imao 9, iz Ustavnog prava 10, iz Krivičnog prava 9, iz Političke ekonomije 10, iz Porodičnog prava 10, iz Obligacionog 8, iz Međunarodnog javnog 9, iz Naslednog prava 10, Autorskog prava 10, iz Društvenopolitičkog sistema 10, iz Organizacije udruženog rada 10, iz Međunarodnog privatnog prava 10, Građanskog procesnog prava 10.

Ta elita, takozvana, srećom je otišla u prošlost i ta elita neće određivati ni ko će biti elitni predavači na Vojnoj akademiji i ko će našim pitomcima prenositi svoja znanja, i očigledno neće ispuniti želje svojih finansijera i nalogodavaca, a to je da Srbija pređe sa puta neutralne, samostalne i nezavisne zemlje. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Komlenski.

Reč ima narodni poslanik Fatmir Hasani.

Izvolite.

FATMIR HASANI: Hvala.

Uvaženi predsedavajući Parlamenta, poštovana predsednice Vlade, poštovani ministri, dame i gospodo narodni poslanici, pitanje postavljam premijerki Ani Brnabić.

Položaj albanske manjine u Srbiji nije na nivou domaćeg zakonodavstva niti standarda EU. Pored nekoliko sporazuma i zaključaka između političkih faktora Preševske doline, Vlade Republike Srbije, a i nekih međunarodnih faktora, ne pokazuje očekivane rezultate.

Vlada treba da ubrza realizaciju naših zahteva da bismo mi stigli do nivoa drugih manjina u Srbiji, a da ne pričamo o pravima Srba na Kosovu koji imaju tri ministarstva, jednog zamenika premijera i puno sudija u svim nivoima sudstva.

Pitanje je – da li ćemo uskoro biti na dnevnom redu u Vladi sa realizacijom naših zahteva? Zato što je pre četiri meseca i predsednik Vučić dao obećanje da će rešiti naše zahteve i da su naši zahtevi prihvatljivi, ali dosada nije preduzet nijedan korak.

Drugo pitanje postavljam predsednici Narodne skupštine Maji Gojković – da li će se ispoštovati zakonski rokovi prilikom zakazivanja prevremenih lokalnih izbora u opštini Preševo, jer taj zadnji rok je 14. novembar? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Hasani.

Premijerka Ana Brnabić.

Izvolite.

ANA BRNABIĆ: Hvala vam.

Poštovani narodni poslanice, hoću da vas obavestim da smo za vas spremili izveštaj o napretku Plana u sedam tačaka, o kom smo razgovarali kada ste bili pre desetak dana kod mene u kancelariji. Imamo tu napredak. Možemo i bolje, naravno, kao i u svim stvarima, ali imamo napredak.

Što se tiče položaja albanske nacionalne manjine i svih ostalih nacionalnih manjina u Srbiji, tu ipak moram da vam kažem da nije istina da albanska nacionalna manjina nema prava kao nacionalne manjine EU ili bilo koja druga nacionalna manjina u Srbiji.

Dakle, Srbija jeste lider u Evropi po poštovanju prava nacionalnih manjina i po institucionalnim mehanizmima kako nacionalne manjine treba da se poštuju. Pre svega kroz nacionalne savete nacionalnih manjina i budžetska sredstva koja Vlada Republike Srbije i svi građani Srbije izdvajaju za podršku nacionalnim manjinama. Isto tako kroz obrazovanje na maternjem jeziku, kulturu informisanja na maternjem jeziku i ostale stvari koje se tiču multietničkog života, kao što je dvojezičnost ili višejezičnost u opštinama.

Ja sam kao ministarka za državnu upravu i lokalnu samoupravu bila pozvana od strane Evropskog parlamenta u Strazbur da predstavim ono što mi radimo i način na koji saradujemo sa nacionalnim savetima nacionalnih manjina kao primer najbolje prakse u Evropi. Neke od vodećih zemalja EU, neke zemlje koje su osnivači EU uopšte ne prepoznaju nacionalne manjine, dakle vi ne možete da se deklarirate kao nacionalna manjina, kao ni u nekim zemljama u regionu koje su članice EU.

Tako da, u tom smislu, mislim da zajedno treba da nastavimo da radimo na poboljšanju života svih nacionalnih manjina u Srbiji, ali takođe sa razumevanjem da je jako puno urađeno, da se jako puno radi i da su kroz nacionalne savete nacionalnih manjina nacionalne manjine u potpunosti uključene u politički, društveni i ekonomski život Republike Srbije.

U svakom slučaju, ovih dana ću vam poslati izveštaj o implementaciji Plana u sedam tačaka.

Dugujem odgovor poštovanom narodnom poslaniku koji mi je naknadno postavio pitanje oko broja nezaposlenih, kako se izražava u apsolutnim brojevima to da smo 2012. godine imali 26% nezaposlenih u Srbiji a da danas imamo oko 12% nezaposlenih u Srbiji. Sad ću vam reći: 2012. godine u Srbiji je bilo 790.000 nezaposlenih, a danas je u Srbiji 622.000 nezaposlenih.

Dakle, između 2012. i 2017. godine zaposlilo se 168.000 ljudi. Zapošljavali smo između 34 i 40 hiljada ljudi godišnje. To nije dovoljno,

moramo bolje, i biće bolje, ali kako da vam kažem, nije ni malo 34–40 hiljada ljudi godišnje. Kad smo dogurali 2012. godine do 800.000 nezaposlenih...

Samo polako. Iz zemlje nije otišlo više nego što je odlazilo tih godina. Dakle potpuna je manipulacija da je u ovom trenutku odliv mozgova veći. Odliv mozgova je, nažalost, nešto sa čime se Republika Srbija bori već decenijama. Nemojte da manipulišemo tako strašnim temama.

Što se tiče dobacivanja pitanja koliko je od ovoga zaposleno na budžetu, u javnoj upravi danas imate više od 40.000 ljudi manje nego što je bilo 2013. godine. I od toga smo smanjili i dovodimo u zakonske okvire ono da na privremene i povremene poslove može da ide 10% od toga.

Bilo je i 24% ranije, ali kako da vam kažem, mi sad konačno uvodimo standarde jer možemo da ih prebrojimo, zato što imamo centralni registar obveznika socijalnog osiguranja pa možemo svakog zaposlenog da izbrojimo. Mnogo ih je manje na budžetu, a dokaz za to je i to da smo prošli i sedmu reviziju aranžmana sa MMF-om. I molim vas, to je jedna od velikih stvari, koju su oni pratili, tako da ne bismo prošli da je većina tih ljudi zaposlena na budžetu.

Još jedna stvar što se tiče MMF-a. Kaže narodni poslanik da Međunarodni monetarni fond svrstava Srbiju na začelje. Mi sada uspešno završavamo trogodišnji, jako težak aranžman sa MMF-om. Aranžman koji je Vlada, mislim, 2006. ili 2007. godine pregovarala više od šest meseci, koji je trajao jedno cirka 20 dana, zato što je bio pretežak da bi se ispunio. Mi time pokazujemo koliko smo i u najtežim okolnostima ozbiljan i pouzdan partner. To je još jedan signal i međunarodnim organizacijama, i međunarodnim finansijskim institucijama, i stranim investitorima, i domaćoj privredi koliko je odgovorna Vlada Republike Srbije, i ova i ona prethodna.

Međunarodni monetarni fond govori da je Srbija jedan od najboljih učenika po tome kako su reforme implementirane, a vi pričate građanima Srbije da kažu da su na začelju. Ako nas stavljaju na začelje, kako smo mi to završili onda ili završavamo trogodišnji aranžman iz predostrožnosti? Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, predsednice Vlade.

Da li gospodin Hasani želi još nešto?

Izvolite.

FATMIR HASANI: Hvala.

Hteo bih još da dodam, što se tiče neke brojke i statistike ovde koju smo čuli, da se mi ne slažemo. Razlike po regionima su vrlo velike. Na primer, naš region tamo na jugu ili ove opštine Preševo i Bujanovac su mnogo nerazvijene, tamo je nezaposlenost oko 60%. Sad, negde je u nekoj opštini u Srbiji nezaposlenost 6% a negde 60%. Da li je to dobro?

Drugo, mi smo ovde, u ovom parlamentu, već 26 godina, po jedan poslanik ili dva, i uvek smo bili u opoziciji. Sada, zadnjih godinu dana smo

zauzeli stav da budemo parlamentarna većina i da budemo jedan mali elemenat ove celokupne stabilizacije. Tražimo da vi više pažnje pokazujete i da još ozbiljnije radimo na tome da ove razlike umanjujemo i da taj kraj bude razvijen tako da svi budemo zadovoljni i stvorimo uslove za ulazak u EU.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Samo, kome je pitanje bilo upućeno?

(Fatmir Hasani: Vama.)

Nažalost, ja ne mogu da vam odgovaram na ovoj sednici. Odgovoriću vam odmah u utorak, nije problem nikakav.

Reč ima predsednica Vlade.

ANA BRNABIĆ: Želim stvarno još jednom da vam se zahvalim za svu podršku i za veliku konstruktivnost u ovim, čini mi se, jako važnim i odsudnim trenucima za Srbiju. Jer ako ne nastavimo ovako i za našu zemlju ne uradimo nešto da je ponovo podignemo na noge u svim ovim segmentima, i u ekonomiji, što smo prilično uradili i što samo treba da se nastavi, i da dovršimo reformu javne uprave, i da krenemo ozbiljno u reformu pravosuđa, da imamo efikasniji i transparentniji sistem, koji je potpuno ubijen realno neustavnim reformom pravosuđa, niko od nas neće napredovati, ni najnaprednija opština ni najmanje napredna opština.

Trudimo se da ravnomerno razvijamo Srbiju. Prethodna Vlada najviše je investirala u jug Srbije, u Niš kao jedan od centara ali i u Vranje. Kada dižemo te centre, onda će se polako dizati i ostale lokalne samouprave. Hvala vam na konstruktivnom stavu. Ja ću uvek biti vama na raspolaganju za dodatne razgovore i da vidimo kako dalje možemo da unapredimo situaciju i u Preševu i u Bujanovcu.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Imate komentar?

Izvolite.

FATMIR HASANI: Hvala.

Drugo pitanje je bilo za predsednicu Skupštine Maju Gojković – da li će se ispoštovati zakonski rokovi prilikom zakazivanja prevremenih lokalnih izbora u opštini Preševo?

Ovo zadnje sam samo hteo da kažem da nismo zainteresovani da budemo sitničari, ali na primer, ovde je ministar zdravlja. Državna bolnica u Vranju, gospodine ministre, koja je predviđena za sedam opština Pčinjskog okruga ima 600 radnika. Nijednog Albanca nemamo tu, a mi smo oko 30% u Pčinjskom okrugu.

Ne kažemo da mi tražimo sav taj procenat, ali nema nijednog Albanca, nijednog doktora ni medicinske sestre u bolnici u Vranju. Zato treba da radimo na tome da mi polako počnemo tu našu integraciju u državne organe. Hvala.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem. To je bio vaš komentar.

Odgovoriću vam u utorak. Smatrajte da je odgovor „da“, iako nemam pravo na to.

Reč ima poslanik Đorđe Vukadinović.

Izvolite.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Zahvaljujem.

Pozdravljam gospodu ministre i predsednicu Vlade. Hteo bih samo da apelujem na sve nas. Ova nervoza danas nije bila potrebna. Da smo se možda malo bolje organizovali, bez obzira na sve šta piše u Poslovniku, i šta su prava i obaveze, bio bi red da smo uspeli da izvedemo da barem po pet poslanika iz vlasti i opozicije stigne da pita, bilo bi korektno. A Vlada i gospođa premijer umeju da odgovaraju i da se brane, ne treba ih braniti time što ćemo sprečavati ili nekako opstruirati da predstavnici opozicije dođu na red. Ja sam treći iz opozicije koji će uspjeti nešto da kaže, a pitanja je previše.

Elem, prvo pitanje gospođi Brnabić, na vas se odnosi. Nije vam malo neprijatno ili nelagodno makar kada slušate i vidite u medijima ovih dana kako, evo, 100 dana obeležavate, a priča se o tome da se spremaju neki novi vanredni parlamentarni izbori? Da li smatrate da je to umesno, da li smatrate da je to pozitivno? Pri tome, nismo ni vi ni ja ti koji puštamo ili koji možemo na taj način da utičemo da mediji o tome pišu. Potpuno je jasno odakle se stvara ta atmosfera i ta špekulacija sa izborima u trenutku kada je Vlada obeležila 100 dana rada.

Drugo, važnije pitanje, takođe na vašu adresu, a posle nema nekih ministara koje sam hteo da pitam. Predsednik Srbije Aleksandar Vučić u četvrtak, 19. oktobra je rekao – što se mene tiče, dao sam odobrenje kao predsednik, a Vlada Srbije je posle današnje sednice dala odobrenje. Misli se na odobrenje da srpski tužioci i sudije polože zakletvu pred Hašimom Tačijem i zakunu se na vernost kosovskom pravosudnom sistemu i kosovskom ustavu. Dakle, ponavljam i citiram – dao sam odobrenje kao predsednik, a Vlada Srbije je posle završene sednice takođe dala odobrenje. U četvrtak, 19. oktobra. Vi ste, pretpostavljam, imali neku sednicu, četvrtkom obično imate sednice.

Dakle, kako izgleda to odobrenje i kako može Vlada da da odobrenje da njeni tužioci i sudije polože zakletvu na ustavni i pravni poredak jedne samoproglašene nazovidržave Kosovo? Mislim da to prosto nije ni moguće, a i voleo bih da vidim kako to izgleda, da me obavestite, da pokažete naknadno kako izgleda ta odluka Vlade, jer je predsednik rekao da je Vlada odobrila.

S tim u vezi pitao bih gospodina ministra unutrašnjih poslova, Stefanovića, koji je, inače, bio vrlo dobar spiker, odnosno predsednik Parlamenta, ali mislim da je vrlo loš ministar unutrašnjih poslova. Možda grešim u jednom, možda grešim u drugom, ali mislim da je dobro radio onaj posao. Dakle, govorio je povodom godišnjice Jajinaca. Baš je ovih dana ta godišnjica.

Šta se dogodilo sa tom istragom i tom aferom koja je danima potresala medije? Pričali su o državnom udaru, pokušaju atentata na predsednika i tako dalje, na kraju od svega nije bilo ništa, kao i obično. Hvala.

PREDSEDNIK: Vreme. Hvala.

Izvolite.

ANA BRNABIĆ: Hvala.

Opomenuli ste me da svojim dugačkim odgovorima opstruiram opoziciju. Stvarno moram da vam kažem da ne vidim kako je to istina, s obzirom na to da mi je postavljeno četiri ili pet pitanja. Jedan od narodnih poslanika je postavio, mislim, pet, tako da ja moram na pet da odgovorim. Pritom su sva ozbiljna pitanja – pitanja o penzijama, koja su jako važna, pre svega vama kao narodnim poslanicima ali i svim građanima koji gledaju ovo; pitanje o slobodi medija, pitanje koje je toliko važno i toliko raspravljano...

Moram da objasnim situaciju u medijima danas, konačno, zato što svi pričaju o tome jako paušalno. Mislim da je važno, pre svega za demokratsko uređenje naše zemlje, da ja to detaljno objasnim i obrazložim.

Ja sam ovde citirala Savet za borbu protiv korupcije, citirala sam narodne poslanike iz opozicije, tako da mislim da je to stvarno jako relevantno i mislim da ne bih uradila svoj posao i ne bih dala dužno poštovanje ovom domu ukoliko ne bih tako odgovorila na ova pitanja. Dakle, ne mislim da opstruiram. Upravo suprotno, mislim da vam dajem dužno poštovanje.

Što se tiče polaganja zakletve naših tužilaca, podsetiću vas da je Kosovo i Metohija pokrajina u okviru Republike Srbije i na taj način se Vlada Republike Srbije prema njoj i odnosi. Ako je Pokrajina donela neku odluku, ja ne znam stvarno zašto vi postavljate pitanje kako mi kao Vlada u odnosu na tu odluku možemo da reagujemo. To je jedna stvar. Pored toga, druga stvar je što je to u skladu sa Briselskim sporazumom, koji je, ukoliko se ne varam, usvojila i ova Skupština Srbije. Mi smo kao Vlada dužni da ispunjavamo one zakonske odredbe, sporazume i sve ostalo što kaže Skupština Srbije. Dakle, imamo pun legitimitet, to je naša obaveza, i u skladu je sa zakletvom koju sam ja i svi mi ovde, moj tim, položili, da poštujemo i branimo ustavni integritet i legitimitet Srbije. Suverenitet Srbije, pre svega.

Takođe ću vam reći, mislim da je to i ministarka pravde, koja danas nažalost nije mogla da bude tu zbog službenog puta u inostranstvo, rekla jasno i glasno, ali deluje mi kao da je neko ne čuje ili ne želi da je čuje – da ovo što je urađeno omogućava veću, bolju pravnu zaštitu Srba na Kosovu u trenutku kada mi nemamo, zahvaljujući nekima, potpunu kontrolu nad našom južnom pokrajinom. Uradićemo kao Vlada, ja se nadam uz podršku Skupštine, ali ne samo koalicije koja podržava ovu Vladu nego cele Skupštine, sve što bude bilo potrebno da se kvalitet života Srba na Kosovu unapredi koliko god može. Pa

valjda tu nismo jedni protiv drugih. Mi želimo da naše sudije, naši tužioci budu tamo na raspolaganju našim ljudima. To je velika stvar za njih.

Ne znam zašto je Vlada kritikovana za ovo. Ovo je maestralno urađeno opet i u međunarodnoj politici, tako da smo mi za ovo dobili i ozbiljne poene međunarodne zajednice i još jednom pokazali da stojimo iza svoje reči, za razliku od nekih; kada usvajamo, pregovaramo i usvajamo sporazume, mi ih implementiramo.

Danas još više možemo da kažemo gde je zajednica srpskih opština; gde je, jer to je važno, važno je za Srbiju, važno je za Srbe na Kosovu. Ali da mi ne ispunjavamo ono što smo rekli da ćemo ispunjavati, mi ne bismo mogli da pitamo druge – zašto vi ne ispunjavate svoje? Tako je nekada rađeno. Nekada je obećavano i ništa nije rađeno. I onda se gubi kredibilitet zemlje, onda se urušava zemlja i onda se žrtvuje i igra i sa teritorijom i sa ljudima i sa svim ostalim. Ovo više nije takva zemlja. To je moj odgovor na to.

Znači, prvo, Kosovo je pokrajina u Srbiji. Drugo, Briselski sporazum je usvojen od strane Skupštine Srbije. Treće, mi smo odgovorni partneri koji, kada se dogovore i imaju odobrenje Skupštine Srbije, onda idu hrabro u implementaciju. I četvrto, šta god treba da se uradi da život Srba na Kosovu bude bolji, Vlada će to uraditi.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima ministar Stefanović.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Pre svega, kada se govori o bezbednosti, koja se tiče i najviših državnih funkcionera ali, naravno, i drugih ljudi u Srbiji, uvek sam smatrao da je pogrešno kada se to relativizuje i kada se tako lako to posmatra i pokušava u javnosti da predstavi sve kao neka šala, farsa i nešto slično.

Sećam se, jednom prilikom, dok je Boris Tadić bio predsednik Republike, bio je jedan incident sa njegovim vozilom, kada je vozač, mislim da se prezivao Cimpl, iz Američke ambasade, imao presecanje te kolone vozila. To je danima bilo „pokušaj ubistva“. Taj čovek je proveo u pritvoru ne znam koliko, nekoliko meseci itd. Vrlo ozbiljnu istragu je država sprovodila, jer nije želela da dozvoli mogućnost da je tako nešto stvarno bilo neki pokušaj.

Kada nađemo na mestu kod porodične kuće predsednika Republike veću količinu naoružanja, to svakako nije šala i to je svakako nešto što je ozbiljno i za bezbednosne službe i za, naravno, ministarstva koja se bave i zaštitom predsednika ali uopšte zaštitom bezbednosti.

I, čuo sam više puta tu medijsku konstrukciju, jer to treba da služi i ponavlja se ta mantra, o tome kada kažete – vi ste šest godina na vlasti. Mi smo pet godina na vlasti. A sada kažete – stalno ste pominjali državni udar. Nikad u životu nismo pomenuli državni udar. Nismo izgovorili državni udar. Ali to služi

dobro i onda će nam neko reći – ali to je pisalo u novinama. Pa znate šta je sve pisalo u raznim novinama? Kad bih sad počeo da citiram šta je pisalo u raznim novinama, tako bismo mogli do jutra da razgovaramo, ako mislite da je to ozbiljan način razgovora. Ja hoću, evo da vam pokažem šta sve pišu novine.

Ali ono što jeste važno je da se svakom ovakvom slučaju poklanja maksimalna pažnja i bezbednosne službe rade istragu. U onom konkretnom slučaju saslušano je više stotina lica. Šta je sve urađeno, dokle se sve stiglo ne mogu da vam govorim svaki detalj, ali mi već godinama, za razliku od nekih prošlih vremena kada su, nisam siguran da su bezbednosne službe u punom obimu i kapacitetu uopšte razumele, pošto mora da se sagledava regionalno, postojanje organizovanih kriminalnih grupa, njihov nastanak, koordinaciju i organizaciju, i ulogu njihovih pripadnika sa naših prostora i u transportu droge iz Južne Amerike do Španije, i distribuciju u Centralnoj Evropi, puteve tog novca, kao i, naravno, distribuciju tog novca u legalne tokove i pranje novca, pa i u našoj zemlji. I to se događalo mnogo godina bez ozbiljnog odgovora države.

Nisam siguran, ne mogu da kažem, ne želim da kažem ništa loše o mnogim profesionalcima u policiji, ali mi se čini da mnogi nisu bili uopšte svesni dubine te organizacije i nisu imali uopšte jasnu ideju, bar sam to ja zaključio kada sam postao ministar, nije bilo jasne ideje kako da se tom sistemu suprotstavi.

Danas je u tom smislu situacija promenjena. Mi danas, u saradnji sa mnogim službama u regionu i Evropi, naravno i u Sjedinjenim Državama, imamo dobru komunikaciju sa tim bezbednosnim službama upravo zato što ti pojedinci putuju u te zemlje, ostvaruju bezbednosno interesantne kontakte, rade na svemu onome..., da sad ne bih oduzimao vreme.

Dakle, mi danas kao država imamo jasnu sliku ko su pripadnici pojedinih organizovanih kriminalnih grupa. Oni danas nisu takva vrsta bezbednosnog rizika po građane Republike Srbije jer mi to ne dozvoljavamo. Oni ovde ne mogu mirno da šetaju. Mi im ne dozvoljavamo ni pet minuta odmora u kafani. Ne dozvoljavamo im. Policija ih hapsi, pretresa, ide na njihove kuće, ide tamo gde se kreću, zaustavlja njihove automobile, otvara ih, pretresa svaki milimetar. Ne želimo da im pokažemo da oni u Srbiji mogu, kao što su nekada mogli, da voze crne džipove i niko nije smeo da ih zaustavi. Danas ih i te kako pritiskamo.

E, danas ih i hapsimo. Pogledajte, a pričamo o ozbiljnim pripadnicima onog što mi danas nazivamo kavačkim i skaljarskim klanom, koji su poslednjih godinu ili dve dana privedeni, i jednog i drugog klana, i onih za koje se smatra da su ozbiljniji pucači. Ne mogu da uhapsim čoveka za koga nema trenutno dokaza, ne može policija, ne može tužilaštvo. Prosto to ljudi ne mogu da urade, ne bi bilo zakonito. Mislim, mogu da se privedu zbog nečega, ali ti ljudi bi bili oslobođeni, to bi samo nanelo štetu Republici Srbiji.

I kao što znate, neki od slučajeva koje ozbiljno pratimo moraju da se prate i po šest meseci, i po godinu dana, ako treba i pet godina, da se dođe do onih koji su nalogodavci izvršilaca. Ja sam i tada rekao, ako se sećate, kad smo predstavili taj slučaj, kada smo javnosti dali osnovne podatke, da nije moguće. U svakom slučaju da je ovo vrlo složen slučaj, jer smo očekivali da će biti veoma teško pronaći nekog ko je to oružje tamo ostavio. Dakle oni su to uradili svesno.

Ja ne mogu da tvrdim da li je to bilo upozorenje, da li je to bilo ostavljeno sa namerom da se sačeka ili Aleksandar Vučić ili neko od članova njegove porodice. Dakle, dosta je špekulacija u tom smislu, koje ćemo moći da razrešimo tek kada budemo imali celu mrežu u rukama i da faktički saznamo. Pitanje je da li ćemo to moći. Ja ne tvrdim da mi imamo sva rešenja i da imamo odgovore na sva pitanja, ali vam kažem potpuno odgovorno – voleo bih da se tako nešto nikada nije desilo. Kao ministar unutrašnjih poslova, kao prijatelj Aleksandra Vučića voleo bih da se tako nešto nikada nije desilo, da uopšte ne razmišljam o tome. Ne njemu, nikome, nijednom čoveku u Srbiji.

Kada bih vam pokazao, ovde imam spisak bar pedeset prijava, različitih prijava novinara i ljudi iz javnog života, koje smo razotkrili, procesuirali, pronašli počinioce, podneli krivične prijave, za mnoge su sudski postupci u toku. Nikada ne iznosim u javnost tu vrstu podataka o ljudima koji su trenutno bezbednosno ugroženi, jer time razmišljam i o narušavanju njihove bezbednosti. Ali hoću da vam kažem – radi policija, intenzivno radi i rešavaju se mnogi slučajevi. Da li se reši sve? Ne reši se sve. Ne rasvetle se sva krivična dela, ali se razreši i rasvetli mnogo, mnogo više nego ranije.

PREDSEDNIK: Reč ima narodi poslanik Đorđe Vukadinović.

Izvolite.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Zahvaljujem.

Ne sumnjam ja da policija radi, ne sumnjam da ima mnogo dobrih profesionalaca u policiji, ja samo govorim o jednoj vrsti zloupotrebe, medijsko-političke zloupotrebe. Inače, siguran sam u savesni rad policije, ili barem najveći deo ljudi u policiji.

U tom smislu ne mogu da se ne osvrnem na te naslovne strane, ne opet mojih privatnih ili opozicionih novina nego listova i medija koji slove kao neka vrsta neslužbenih „Službenih glasnika“ aktuelne vlasti, gde se licitiralo, ne sumnjalo nego unapred licitiralo – sprečen atentat na premijera, spremili atentat na Vučića, zoljom hteli da ubiju Vučića, Vučića zoljom hteli da raznesu u sokaku, ubica došao iz Bosne, ako nađu DNK znači da je bio atentat, Vučića gađali stranci i tako dalje.

A onda dobijemo odgovor i od vašeg ministarstva i od Ministarstva pravde, uzgred rečeno savestan i dobar odgovor, vidi se da se neko potrudio oko toga, nije samo onako ofrlje kao što često znaju da budu ti odgovori, gde kažu da

je tužilaštvo saopštilo – sagledavajući i ocenjujući rezultate svih preduzetih radnji utvrđeno je da nema dokaza da je izvršeno bilo koje krivično delo za koje se gonjenje preuzima po službenoj dužnosti. Dakle nema ništa od toga. Pri čemu ste vi obavestili koliko ste ljudi saslušali, uzeli uzoraka DNK. To je što se tiče toga. Znači neodgovorno dizanje panike. Naravno da treba svaku pretnju ispitati prema bilo kome, a pogotovo prema najvažnijim državnim funkcionerima.

Druga stvar. Gospođo Brnabić, vi ste rekli, i ja se slažem, da je Kosovo pokrajina u Srbiji. Pa ako je tako, zaista ne znam u kojoj realnosti živimo, da li vi hoćete da kažete da su se srpske sudije i tužioci zakleli, položili zakletvu na Ustavu Kosova, ili na Ustavu Srbije, ili na Ustavu AP ili na Ustavu...? Ono se već smatra nezavisnom državom. Ne mora na Miroslavljevom jevandlju kao što se ovde zaklinjalo, neka bude samo na Ustavu Srbije. Naravno da ne, oni su položili zakletvu pred predsednikom nečega što se zove nezavisno Kosovo, što ima svoje institucije i oni su prešli iz jednog pravnog sistema u drugi pravni sistem. To je ono što je problem.

Ja sam imao pitanja, naravno, i za gospodina Ivicu Dačića, on je otišao tako da to preskačem, ali moram barem u ovo malo vremena da pomenem gospođu Zoranu Mihajlović, da ne ispadne da je ona zapostavljena.

Neću o tome da li ljudi žive gore ili bolje, svako oseti i zna da li živi bolje ili gore, kao što i svako ima sud o tome da li su mediji bolji ili gori, ali vi ste, gospođo Mihajlović, potpisnik, ako se ne varam, ugovora o „Beogradu na vodi“. Vi ste potpisali taj ugovor. Nije ga potpisao Aleksandar Vučić nego vi, pa vas pitam prosto i po tome – kako stoji taj projekat, kako napreduje, jeste li zadovoljni realizacijom? Trebalo je krajem 2016. godine da budu useljene prve kule. Nije da verujem svojim očima, nisam stručnjak za tu oblast, ali verujem stručnjacima iz Akademije nauka i stručnjacima iz arhitekture da je taj projekat od početka problematičan. Poštujem vaš rad, odnosno rad na raščišćavanju terena, to podržavam, ali ne i ovo što se posle toga radi. Hvala.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Javili su se ministar Lončar i Zorana Mihajlović.

Prvo Zorana Mihajlović, pa ministar Lončar.

ZORANA MIHAJLOVIĆ: Puno projekata smo započeli, ne samo započeli, neke od projekata smo završili u prethodne tri godine i ja sa ponosom mogu da kažem da Srbija danas prvi put može da stane iza završenih, pre svega infrastrukturnih projekata, mislim tu na auto-puteve i na održavanje puteva, prvi put na održavanje železničkih pruga. Doći ćemo i do stanova i do „Beograda na vodi“.

Ja ovde imam tabele koje pokazuju da svake godine, dakle od 2009. godine, na primeru samo Železnica, nula kilometara piše u tabeli svake godine što se tiče održavanja tih pruga sve do 2014. godine. Znači, od 2008. do 2014.

godine tadašnje vlade i ministarstva i Železnice su, kako god hoćete, jer je, mislim, to ipak jedan lanac, nula kilometara rehabilitovale, rekonstruisale železničke pruge. Od te 2014. godine stvari se zaista menjaju: preko 200 kilometara pruge je rehabilitovano, rekonstruisano i mi počinjemo, između ostalog, ove godine i brzu prugu.

Što se tiče „Beograda na vodi“, dakle da krenemo na ono što mislim da prvo svi vide kada prolaze Beogradom, te kule se i te kako vide. Neću uopšte da govorim, pošto smo toliko puta pričali o tome, kako je izgledao taj deo Beograda. Hajde da to potpuno stavimo sa strane, hajde samo da posmatramo ono što se zove jedan projekat „Beograd na vodi“.

Ja stvarno ne znam da li iko može da bude, bilo da živi u Beogradu ili ne živi u Beogradu, bilo da je pozicija ili opozicija, protiv infrastrukturnog projekta. To je isto kao kad je Vuk Jeremić rekao da je protiv auto-puta Niš–Merdare–Priština. Za mene je to ludilo. Ne postoji bolja stvar za jednu državu od toga da gradi i ulaže u infrastrukturu, od stanova, zgrada, puteva, auto-puteva, pruga, novih pruga, brzih pruga. Dakle, ne postoji. Pretpostavljam da to treba da znate, to je nešto što pokreće privredni rast jedne zemlje. Znači, „Beograd na vodi“ i te kule koje se grade idu svojim fazama onako kako je i planirano.

Ono što ja mislim da je dobro, na tim projektima rade domaće kompanije, pre svega. Imate „Energoprojekt“ i veliki broj podizvođača, imate i srednja preduzeća i manja preduzeća. To je, kao i na svim drugim infrastrukturnim projektima, veliki zamajac za privredu. Dakle, kad imate od preduzetničke radnje do nekog srednjeg i velikog preduzeća, to znači da ti ljudi koji ranije, prethodnih desetak godina nisu imali dovoljno posla danas kroz te projekte za koje je država stvorila uslove mogu da rade. Rezultat toga, i „Beograda na vodi“, i Puteva, i Železnica i svega što sam pomenula, jeste da vam je danas udeo građevinarstva u društvenom bruto proizvodu preko 6%; bio je 4,4% kada sam postala ministarka građevinarstva i saobraćaja.

Prema tome, stvari idu onom dinamikom koja je planirana. Da ne govorim o železničkoj stanici, o izmeštanju zgrade i svemu onome što su prateći projekti, pravljenje projektno-tehničke dokumentacije itd.

Zato meni nije jasno kako je moguće da bilo ko kod nas ima nešto protiv jednog infrastrukturnog projekta. To je dobro za nas, to je dobro za svakog radnika u ovoj zemlji. Ne bismo imali taj pad nezaposlenosti koji danas imamo... On je evidentan, to nije samo statistički podatak. Da, to jeste podatak, ali je činjenica da od 26,7% imamo ovog meseca 11,7% nezaposlenost. To je ista ona metodologija Republičkog zavoda za statistiku koji je bio i pre pet godina i koji je i danas.

Prema tome, ja sam zadovoljna dinamikom, ne samo „Beograda na vodi“ nego i ostalih infrastrukturnih projekata, i sve što možemo kao država i Grad

Beograd da učinimo, ako pričamo o ovom projektu, da stvorimo uslove da se grade i zgrade i stanovi, mislim da to treba da radimo. Kao što smatram da sve što treba da uradimo od uslova za investiranje, da nam dolaze domaći i strani investitori da otvaraju fabrike, onda treba da radimo, zato što tih 55 fabrika otvorenih duž koridora 10 i 11 nije otvoreno zbog toga što je neko silom odlučio da to bude Srbija nego zato što je ova zemlja stvorila uslove, stvorila infrastrukturu i već sve ono što ide uz to. Hvala.

PREDSEDNIK: Ministar Lončar.

Izvolite.

ZLATIBOR LONČAR: Meni je iskreno žao što uvaženi poslanik nije mogao da sačeka da odgovorim na ovo pitanje vezano za to da se ne zapošljavaju Albanci konkretno u bolnici u Vranju ili bilo kojoj drugoj, ali zbog istine moramo da kažemo da se ljudi konačno zapošljavaju na konkursu i da apsolutno nema nikakve veze da li je neko Albanac ili nešto drugo; potrebno je da se javi na konkurs i da ispunjava uslov. Znači, da razjasnimo, potrebno je da se javi; ne možemo da zaposlimo nekoga..., to bismo se onda vraćali na neki „ključ“ ili nešto što je bilo, a mislim da je to davno prevaziđeno.

Želim da podsetim na jednu stvar. Da li smo svi zaboravili da je glavna tema bilo porodilište dole? Da su mnogi obećavali, da je to otvarano pet puta a da nikad nije radilo, da smo mi konačno to uradili i da to funkcioniše, radi, rađaju se dole deca, što je njima bio problem broj jedan, ako se sećate? Tu smo zaposlili sve Albance, i one koji nisu završili fakultet u Srbiji nego smo im mi priznali fakultet koji su završili na drugom mestu, konkretno u Prištini, i oni sada rade tu.

Još jednu stvar moram da vam kažem. Svakim danom je sve više pacijenata Albanaca koji imaju poverenja u srpsko zdravstvo i dolaze i u Vranje i u Niš i u Beograd.

Prema tome, ako tim pacijentima ne smeta struktura lekara koji rade kod nas, stvarno ne vidim da treba da pričamo sada o nekim, da kršimo principe i da radimo neke stvari. Šta treba, da ukinemo opet konkurse pa da...?

PREDSEDNIK: Hvala, ministre.

Još da čujemo komentar Đorđa Vukadinovića.

ĐORĐE VUKADINović: Zahvaljujem na pokušaju odgovora. Ne mogu reći da ste odgovorili, ali to je smisao ove debate. Mi iznesemo primedbe, vi kažete svoje. Nije problem da imate dva ili tri puta više vremena, to je sve više-manje u redu, ali da čujemo jedni druge pa makar da se i ne složimo.

Žao mi je, naravno, što nije bilo više vremena, i za druge kolege a i ja sam imao štošta još da pitam. Bilo kako bilo, neću da podsećam na ova pitanja, samo bih podsetio i ispravio utoliko malo gospođu Brnabić, da nije nikada ovde usvojen zapravo Briselski sporazum, nego je usvojen izveštaj Vlade o pregovorima pa je unutar toga...

(Boško Obradović stoji i drži transparent.)

PREDSEDNIK: Poslaniče Obradoviću, imate još jednu opomenu, zato što udarate plakatom Đorđa Vukadinovića u glavu. Sram vas bilo!

Znači, vi ste isključeni iz daljeg rada sednice. (Aplauz.)

Jer vaše ponašanje je besprizorno. Besprizorno nije dostojanstveno u ovom parlamentu.

(Boško Obradović: A šta sam ja to uradio?)

Vi ste nepristojni i nevaspitani.

(Boško Obradović: Morate da mi objasnite, a i da objasnite građanima zbog čega...)

Davili ste danas poslanika, vikali ovde, pravili haos, a sada vredate dostojanstvo našeg parlamenta.

(Boško Obradović: Recite građanima zbog čega.)

Sram vas bilo!

(Đorđe Vukadinović: Kazali smo.)

(Boško Obradović: Nisam razumeo šta je problem.)

(Đorđe Vukadinović: Elem...)

Vi ste sramota sami za sebe.

(Boško Obradović: Zbog čega? Što ne kažete građanima zbog čega?)

(Đorđe Vukadinović: Ako mogu...? Čekajte...)

Poštovani poslanici, ovim smo završili današnji rad.

(Boško Obradović: Ovim smo završili? Bravo, Vlado, ministri i braćo!)

Jako mi je žao, zbog većine poslanika koji su ozbiljno pristupili ovom poslu, što nismo mogli da završimo rad i postavljamo pitanja u skladu sa Poslovníkom nego smo prisustvovali onome što nije zaslužio Parlament.

Zahvaljujem se predsednici Vlade Republike Srbije, zahvaljujem se svim ministrima u Vladi Republike Srbije koji su se odazvali pozivu i odgovorili ozbiljno na pitanja poslanika koji su želeli da učestvuju u ovom radu.

I izvinjavam se građanima Srbije zbog nepristojnog i nevaspitanog ponašanja poslanika Boška Obradovića na ovom zasedanju.

Hvala vam.

(Sednica je prekinuta u 19.00 časova.)